ਕੈਨੇਡੀਅਨ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ
CANADIAN PUNJAB TIMES
Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada
SINCE : 2007
: www.thepunjabtimes.ca
: canadianpunjabtimes@gmail.com
Vol - 18 | 13 December, 2024 | C | ੨੮ ਮੱਘਰ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੬ | Ph.: 604-338-7310 | FAX : 604-572-3638 | /canadianpunjabtimes

New Location
Punjab Insurance Agency Inc.
Super Visa Insurance
ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
ਜਸਵੀਰ ਗਰੇਵਾਲ
778.317.6262
jasvirgrewal0596@gmail.com
#103, 15300 - 68 Ave (Near Dukh Nivaran Gurdwara Sahib), Surrey B.C.

ICC Accounting Services Inc.
ICC ACCOUNTING SERVICES INC.
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
Gurnek Bangar
(Pasla)
604-597-0991
778-895-7444
: icc.accounting@yahoo.ca
: 8740 - 140A St., Surrey, BC V3W 0M4

ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਰਿਫ਼ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਤਿਆਰ

ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਰੀਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ

ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ | ਡੱਗ ਫੋਰਡ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਓਨਟਾਰੀਓ | ਡੇਨੀਅਲ ਸਮਿੱਥ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਅਲਬਰਟਾ | ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਬੀ.ਸੀ.

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਟੈਰੀਫ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਫੈਡਰਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਹਾਲੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਮੰਤਰੀ ਡੋਮਿਨਿਕ ਲੇਬਲਾਂਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਜੀਟਿਵ ਫੀਡਬੈਕ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪੀਛੇ ਰਾਜਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਨੂੰ RCMP ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰਡਰ ਸੇਵਾ ਏਜੰਸੀ (CBSA) ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਲੇਬਲਾਂਕ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਖਰਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਭਵ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਦਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਓਂਟਾਰੀਓ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੌਗ ਫੋਰਡ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਧਨ ਤੇ ਸਿਹਤ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬਾਰੇ ਡੇਟਾ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਵੀ ਕਰਨਾ

◆ ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 6 'ਤੇ

ਹਰਮੀਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸਹਾਇਕ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨਾਮਜ਼ਦ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਜਨਮੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਵਕੀਲ ਹਰਮੀਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਰਾਈਟਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਾਂਭਣਗੇ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਰਮੀਤ ਕੌਰ ਢਿਲੋਂ ਸੈਨਫਰੈਂਸਿਸਕੋ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰਮੀਤ ਢਿੱਲੋਂ, ਜੋ ਫ੍ਰੀਡਮ ਆਫ ਸਪੀਚ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਦੌਰਾਨ ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ । ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਕਈ ਅਹਿਮ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਹਰਮੀਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ

ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, "ਹਰਮੀਤ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਲਈ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਉਹ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਤਿਕਾਰਤ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਹੇਗੀ।"

ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਟਰੂਥ ਸੋਸ਼ਲ 'ਤੇ ਹਰਮੀਤ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਹਰਮੀਤ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ, ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਰਮੀਤ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 1969 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਜਨਮੀ ਹਰਮੀਤ ਢਿੱਲੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਉੱਤਰੀ ਕੈਰੋਲੀਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਾਰਟਮਾਊਥ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਕਲਾਸੀਕਲ ਸਟੱਡੀਜ਼

◆ ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 6 'ਤੇ

ਇੰਡੀਆ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ZIRA CURRENCY EXCHANGER LTD.
ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਡਾਲਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੇਟ
ਬਖ਼ਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ
604-562-7000, 604-314-0000
#397-8148-128 ST.
(PAYAL BUSINESS CENTRE) SURREY

HOMELAND MORTGAGE CORP.
ਜੇ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੋ।
ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੋਰਟਗੇਜ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਘੱਟ ਰੇਟ 'ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
Kuldip Singh Panesar
Mortgage Consultant
Cell : 604-308-6839
204-7928-128, Street York Business Centre, Surrey BC V3W4E8

KOHALY PRINTING & BINDERY LTD.
WEDDING CARDS
FULL COLOR SIGNS
WINDOW DECALS
CHEQUES
OFFSET PRINTING, DIGITAL PRINTING
604-594-2324
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ
#210-12837-76th Ave, Surrey, B.C.
Website : www.kohalyprinting.com
E-mail : info@kohalyprinting.com

FAST SERVICE AND COMPETITIVE RATES
S&S INSURANCE SERVICE
EXPERT IN
» Construction Insurance » Business Insurance » Home Insurance
» Contractor Insurance » Hard To Place Insurance » Rental House Insurance
CALL NOW
604-319-1000
www.sandsinsurance.ca
6607 Main St, Vancouver 604-324-5711 | 2-8195 120th, Delta 604-635-0890
ICBC

JAS ARORA NOTARY CORPORATION
ਅਸੀਂ ਲਾਈਫ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਫ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।
OUR SERVICES
- Affidavits
- Invitation Letters
- Sale/ Purchase / Mortgage
- Travels Consent Letters
- Statutory Declarations
- Power of Attorney
- Sponsorship Letters
Jaswant K. Arora
Notary Public, MA (ALS), MA (Eng.Punjabi)
778-386-9189
#109A-12888 80 Avenue Surrey BC
Email : jas@jasaroranotary.com | Website : jasaroranotary.com

IATA Accredited Agent
SIDHU TRAVEL LTD.
Email : sidhutravel13@gmail.com
ਇੰਡੀਆ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉ।
RANI SIDHU : 604-504-3400, AMAN SANDHU : 604-800-3003
3497 Nightingale Dr. Abbotsford, B.C.
Unit 109-12830 80 Ave, York Centre Surrey
ਭਾਰਤ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
BESTWAY Foreign Exchange Ltd.
ਬੈਸਟਵੇ ਫੌਰਨ ਐਕਸਚੇਂਜ
www.bestwayforeignexchange.com
Sony Sidhu (Zira)
Ph: 778-246-2500 (Abbotsford)
604-592-2676 (Surrey)
Unit 109-12830 80 Ave, York Centre Surrey

PEST CONTROL
RESIDENTIAL & COMMERCIALS
SAFE EFFECTIVE SOLUTIONS
Rats, Mice
Ant, Fire Brats
House Flies
Termites
Spider | Fleas
Bed Bugs
Cockroaches
Silver Fish
ALL SERVICES GUARANTEED
ਅਸੀਂ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜਿਬ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।
Randhir (Randy)
nppestcontrol05@gmail.com
778-683-8964, 778-895-6655

ਹੁਣ ਚਿਲੀਵੈਕ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਦੂਜੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਖੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ
GABA TIRE
All TIRES AVAILABLE (AS, AT & MT)
WHOLESALE TIRES
ਸਾਨੂੰ ਨਵੀਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਚਿਲੀਵੈਕ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
604-897-3235 ABBOTSFORD
604-746-4222 31324 - 107 Peardonville Rd
604-316-3643 CHILLIWACK
BACK SIDE OF CHILLIWACK TAXI : 45877-HOCKING AVE

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀ ਅਤੇ ਟੀਚਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ

ਵਲੋਂ

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਮੀਨਾਰ

ਮਿਤੀ

22 ਦਸੰਬਰ 2024 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ

ਸਮਾਂ

01:00 ਤੋਂ 4:00 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਸਥਾਨ

ਗਰੈਂਡ ਤਾਜ ਬੈਂਕੁਇਟ ਹਾਲ

8388-128 ਸਟ੍ਰੀਟ, ਸਰੀ ਬੀ.ਸੀ.

ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀ ਅਤੇ ਟੀਚਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਲੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਮੀਨਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਪਰਪਿਤ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਬਣਾਓ ਜੀ!

ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੁਲਾਰੇ

ਭਾਈ ਸ਼ਿਵਤੇਗ ਸਿੰਘ

ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਾਖੰਡ

ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ : 778-802-4304
ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਅਠਵਾਲ : 778-858-3607
ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ : 604-723-5844
ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ : 604-842-9958
ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ : 604-307-3800

ਸਮਰ ਮੈਕਨਤੋਸ਼ ਨੇ 400 ਮੀਟਰ ਫ਼ਰੀਸਟਾਈਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਕਾਇਮ

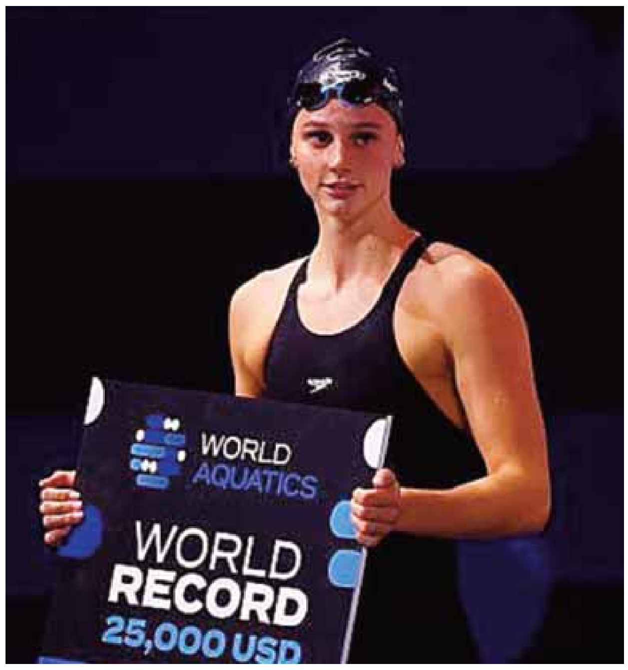

ਸਰੀ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤੈਰਾਕ ਸਮਰ ਮੈਕਨਤੋਸ਼ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ੌਰਟ-ਕੋਰਸ ਤੈਰਾਕੀ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ 400 ਮੀਟਰ ਫ਼ਰੀਸਟਾਈਲ ਤੈਰਾਕੀ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਿਆ। ਮੈਕਨਤੋਸ਼, ਜੋ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੀ 18 ਸਾਲਾ ਉਭਰਦੀ ਤਾਰਾ ਹੈ, ਨੇ 3:50:25 ਦੇ ਅਦਭੁਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੌੜ ਪੂਰੀ ਕਰ ਕੇ ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਮੈਕਨਤੋਸ਼ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਤੈਰਾਕੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਤੈਰਾਕ ਲੈਨੀ ਪੈਲਿਸਟਰ 3:53:73 ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਰਹੀ। ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਕਿਊਬੈਕ ਦੇ ਟਰੋਏ-ਰਿਵੀਏ ਦੀ ਮੈਰੀ-ਸੋਫ਼ੀ ਹਾਰਵੀ ਨੇ 3:54:48 ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤਿਆ।

ਸਮਰ ਮੈਕਨਤੋਸ਼ ਵਾਸਤੇ 2024 ਇਕ ਕਾਮਯਾਬੀ ਭਰਿਆ ਸਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੈਰਿਸ ਓਲੰਪਿਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਗੋਲਡ ਅਤੇ ਦੋ ਸਿਲਵਰ ਤਮਗੇ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਾ ਪਰਚਮ ਲਹਿਰਾਇਆ। ਮੈਕਨਤੋਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਗਾਤਾਰ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੈਰਾਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਈ ਹੈ।

ਬੂਡਾਪੈਸਟ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਇਸ ਤੈਰਾਕੀ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਮੈਕਨਤੋਸ਼ ਹੁਣ 400 ਮੀਟਰ ਇਕਹਿਰੀ ਮੈਡਲੇ, 200 ਮੀਟਰ ਬਟਰਫਲਾਈ, 200 ਮੀਟਰ ਬੈਕਸਟਰੋਕ ਅਤੇ ਚਾਰ ਰਿਲੇਅਜ਼ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਵੇਗੀ। ਉਸਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਭਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਉਸਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਾਵੇਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਮੈਰੀ-ਸੋਫ਼ੀ ਹਾਰਵੀ, ਜਿਹੜੀ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰਹੀ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੈਡਲ ਨਾਲ ਕਿਊਬੈਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਵ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਉਭਰਦੇ ਤੈਰਾਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਨਚਾਰਕ ਹੈ।

ਮੈਕਨਤੋਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਤੈਰਾਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਤੈਰਾਕੀ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਦਰ 'ਤੇ ਲਿਆਇਆ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੈਰਾਕੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਰੁਚਿਕਰ ਹੋਣਗੇ।

ਮੈਕਨਤੋਸ਼ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਪਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

JOB AND FAIR
owned by L.S Fair Enterprise

We Provide a reliable and Flexible Workforce,

Ready to meet your labor needs anywhere, Ensuring efficient and timely support across various Locations.

» Move In & Out Cleaning
» One Off Deep Cleaning
» After Builder Cleaning
» Appliances Cleaning Incl. Oven
» Commercial Cleaning
» Pressure Cleaning
» Professional Carpet Cleaning

JASVINDER SINGH

CELL: +1 236-632-6301 | +1 604-512-5001
Email: jobandfair@gmail.com | Web: jobandfair.ca
12844 - 66B Ave. Surrey, B.C.

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਣੀਆਂ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ

ਹਰਸ਼ਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੁਰਅਸੀਸ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਗਿੱਲ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਭਰ 'ਚ ਵਸਦਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਚਿੰਤਾ 'ਚ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਜਿਥੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਬਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਨਫ਼ਰਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਨਸਲਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾ 'ਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਐਡਮਿੰਟਨ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ 20 ਸਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪਛਾਣ 20 ਸਾਲਾ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰਸ਼ਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੋ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਹਰਸ਼ਨਦੀਪ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਆਪਸ ਵਿਚ ਭਿੜ ਗਏ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਸ਼ੱਕੀਆਂ 'ਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੈਦ ਹੋ ਗਈ। ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾਵਰ ਹਰਸ਼ਨਦੀਪ ਨੂੰ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟਦੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੋ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਫਸਟ-ਡਿਗਰੀ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰਸ਼ਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਰੀਬ 12:30 ਵਜੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ-ਇਵਾਨ ਰੇਨ ਅਤੇ ਜੁਡਿਥ ਸੋਲਟੋ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ 30 ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹਨ। ਪੁਲਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 107ਵੇਂ ਐਵੇਨਿਊ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਰਸ਼ਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੇਹੋਸ਼ ਪਾਇਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਜਿਥੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਤਾਬੜਤੋੜ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਰੋਹ ਦੀ ਲਹਿਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਦਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਖੁਸ਼ਵੰਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਹਨ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦਾ ਵੱਡਾ ਪੁੱਤਰ ਖੁਸ਼ਵੰਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਸਿਰਫ਼ 7 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਵੇਲੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਤੋਂ ਬਰਫ ਹਟਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਹਮਲਾਵਰ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਅਤੇ ਦੋਨੋਂ ਭਰਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦਕਿ ਖੁਸ਼ਵੰਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਬੇਟੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਪਰ ਮਾਲਕ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਿਫਟ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਗਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬੇਟਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਵਧਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਨਫ਼ਰਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਾਲਿਸੀਆਂ 'ਤੇ ਕੁੜਤਣ ਆਈ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਵਧਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 4 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਸਰਨੀਆ ਸ਼ਹਿਰ ਆਏ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦਾ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਾਤਲਾਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਿਆਂ ਹੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਸ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਗੁਰਆਸੀਸ (22) ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਕ੍ਰੌਨਸਲੀ ਹੰਟਰ ਨਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਗੋ-ਫੰਡ-ਮੀ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ।

2023 ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਅਧੀਨ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 15,000 ਦੇ ਪਾਰ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ 2023 ਦੌਰਾਨ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਅਧੀਨ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ (MAID) 15,343 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੰਜਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਗਿਣਤੀ 2022 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 15.8% ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 2019 ਤੋਂ 2022 ਤੱਕ ਦੀ 31% ਵਾਧਾ ਦਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਇਸ ਵਾਧੇ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਅੱਧੀ ਰਹਿ ਗਈ। 2023 ਵਿੱਚ 19,660 ਲੋਕਾਂ ਨੇ MAID ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, 2,906 ਲੋਕ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਰ ਗਏ। 915 ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ 496 ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਖੁਦ ਹੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ। ਹੈਲਥ ਕੈਨੇਡਾ ਮੁਤਾਬਕ 96% ਮਰੀਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ MAID ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ 'ਚ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਔਸਤਨ 78 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ 64% ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਪੀੜ੍ਹਤ ਸਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਅੀਧ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਹਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਹੌਲੈਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਅੀਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। MAID ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਕਈ ਲੋਕ ਇਸਨੂੰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਉਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਗਲੈਡਵਿਨ ਔਪਟੀਕਲ
GLADWIN OPTICAL
ਨਜ਼ਰ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ
EYE GLASSES
CONTACT LENSES
SUNGLASSES
» ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰੇਮਾਂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।
» ਅਸੀਂ ਕਨਟੈਕਟ ਲੈਂਜ਼ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।
» ਐਨਕਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਦਾ ਕੰਮ ਤੱਸਲੀਬਖਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
» ਅਸੀਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਫਰੀ ਚੈੱਕ-ਅਪ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਸਾਡਾ ਐਡਰੈੱਸ ਨੋਟ ਕਰੋ
Abbotsford #103-2955 Gladwin Rd.
604-864-8803
Surrey (Kwantlen Square)
Unit # 105, 12568-72 Ave, Surrey
ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਟੈਸਟ ਫਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ
604-594-6940
Unit #105, 12568-72 Ave, Surrey

BHUPINDER OBEROI
ਸਰੀ, ਡੈਲਟਾ ਅਤੇ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਜਿੱਥੇ ਨਜ਼ਰ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਤੱਸਲੀਬਖਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
FREE
SIGHT TEST

ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ
ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
MONEY
BACK LIFE
INSURANCE

- ਲਾਇਫ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਮੋਰਟਗੇਜ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਟ੍ਰੈਵਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਕਰੀਟੀਕਲ ਇਲਨੈੱਸ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਡਿਸੇਬਿਲਟੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
Punjab Insurance Agency Inc.
15 YEARS EXPERIENCE
ਬਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
604-835-1212
insuranceresp@gmail.com
MOVE TO : Unit 148-32050 Cedar Lane, Abbotsford
301 - 8128, 128 St. Surrey, B.C.

THINKING ABOUT
BUYING
SELLING
OR
LEASE?

For a Free market evaluation of your property, contact

READY FOR A FREE EVALUATION :
Clients Evaluation of Borrowing Power for New Purchase
More Than Fourteen Years Experience in Real Estate.

ਘਰ, ਬੇਰੀ ਫਾਰਮ, ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ,
ਪਲਾਟ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ
ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਵੇਲੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ।

for more information
Amarpal Singh
Call : 604.338.7310

PARALLEL
1200 W 73rd Ave Unit 828,
Vancouver, BC V6P 6G5

Keep Smiling Denture Clinic

Keep Smiling
Denture Clinic

SEMCD CERTIFIED CLINICIAN

- Complete Denture
- Implant Denture
- Partial Denture

CARE HOME MOBILE SERVICE
ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਪਰਲੇ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ
ਹੱਡੀ ਘਸੀ ਹੋਈ ਹੈ?
ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ Suction Denture ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਅਸੀਂ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫਿਟ ਬਣਾਉਣ
ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (CERTIFIED) ਹਾਂ ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡੈਂਟਲ ਕੇਅਰ ਪਲਾਨ
ਦਾ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰੋ
If you have received Canadian Dental Care Plan Card.
Book appointment

ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਇੱਕ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੰਦ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ
ਹਨ ਜਾਂ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਗਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੀਅਲਾਇਨ ਜਾਂ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ।

Gagan Chahal R.D.
Registered Denturist

Book Your Appointment
778-600-0811
6834 King George Blvd Surrey BC
778-600-0810
2644 Cyril St Abbotsford BC

ਡਗ ਫ਼ੋਰਡ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਊਰਜਾ ਸਪਲਾਈ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਧਮਕੀ

ਔਟਵਾ : ਓਨਟੇਰਿਓ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡਗ ਫ਼ੋਰਡ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਊਰਜਾ ਸਪਲਾਈ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਹੀ। ਫੋਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ 25% ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਏ, ਤਾਂ ਓਨਟੇਰਿਓ ਸਰਕਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਊਰਜਾ ਸਪਲਾਈ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਫੋਰਡ ਨੇ ਕੁਈਨਜ਼ ਪਾਰਕ ਵਿਖੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਦੇ ਰਾਜਯਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਸਤਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਟੈਰਿਫ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਓਨਟੇਰਿਓ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਰਜਾ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਮੱਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। "ਅਸੀਂ ਊਰਜਾ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਅਤੇ ਵਿਸਕੌਨਸਿਨ ਤੱਕ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ," ਫੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਚਾਹਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਫਰਜ ਓਨਟੇਰਿਓ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਫੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟ੍ਰੂਡੋ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੈਨੇਡਾ ਆਪਣੇ ਬਾਰਡਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਏਗਾ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਦੀ ਲੰਮੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਵਾਜਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਫੋਰਡ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਓਨਟੇਰਿਓ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਕਿਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੋਰਡ ਸਿਰਫ ਓਨਟੇਰਿਓ ਦੇ ਰੁਖ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸੂਬਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ, ਓਨਟੇਰਿਓ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 1.5 ਮਿਲੀਅਨ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੂਬਾ ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਮਿਨੀਸੋਟਾ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਪਲਾਈਕਾਰ ਹੈ।

ਫੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰਡਰ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਫੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਫੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ,"

ਬਰਨਬੀ ਅਤੇ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ ਨਕਲੀ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਬਣ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਡੈਬਿਟ-ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਚੋਰੀ

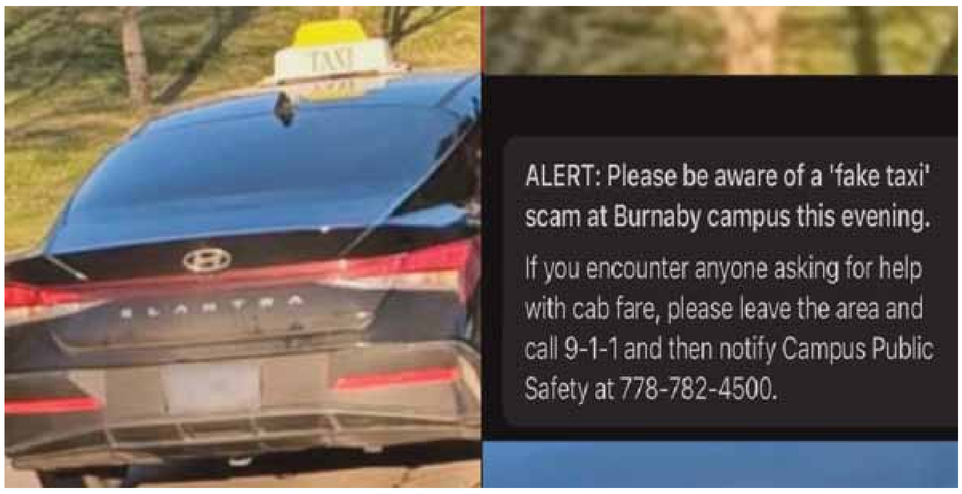

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬਰਨਬੀ ਅਤੇ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਠੱਗੀਆਂ ਮਾਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਵੇਖਣ 'ਚ ਆਏ ਹਨ ਜਿਸ 'ਚ ਨਕਲੀ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਡੈਬਿਟ ਅਤੇ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਠੱਗੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕਾਲੀ ਕਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸੀ ਦਾ ਸਾਇਨ ਲੱਗਾ ਸੀ 'ਚ ਸਵਾਰ ਹੋਏ ਸਨ, ਕਾਰ 'ਚ ਇੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟੈਕਸੀ 'ਚ ਸਵਾਰ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਯਾਤਰੀ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣਾ ਕਾਰਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਠੱਗ ਅਸਲੀ ਦੀ ਥਾਂ ਨਕਲੀ ਕਾਰਡ ਵਾਪਸ ਕਰਕੇ ਕੇ ਰਫੂ-ਚੱਕਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਬਰਨਬੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਸ ਠੱਗੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਲੀ ਹੋਂਡਾਈ ਐਲਾਨਟਰਾ ਗੱਡੀ ਜੋ ਕਿ ਨਕਲੀ ਟੈਕਸੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ 'ਚ ਸਵਾਰ ਦੋ ਸ਼ਖਸ ਐਸ.ਐਫ਼.ਯੂ. ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟਾਰਗਿਟ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਠੱਗਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਉਹ ਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਦੁਰਅਪਯੋਗ ਕਰਕੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਅਤੇ ਏ.ਟੀ.ਐਮ. ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਕਢਵਾਇਆ।

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਗੱਡੀ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸੀ ਕਿਸੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਡ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਠੱਗੀ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀ ਠੱਗੀ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੇ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਨਸ਼ੇੜੀ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ 4 ਗੱਡੀਆਂ ‘ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਟਰੱਕ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ 4-5 ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਸ਼ੇ ‘ਚ ਸੀ। ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ‘ਤੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਈਮਪੈਰਡ ਡ੍ਰਾਇਵਿੰਗ ਦੇ ਅਰੋਪ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਬੀ.ਸੀ. ਹਾਈਵੇ ਪੈਟ੍ਰੋਲ ਵਲੋਂ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਪੋਰਟ ਕੋਕੁਆਲਟਮ, ਹਿੱਲ ਬਾਈਪਾਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰੀ, ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਨਸ਼ੇ ‘ਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਐਵੇਨਿਊ 'ਤੇ ਚਾਰ ਖੜੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਜੋ ਕਿ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਕੋਰਪੋਰੇਲ ਮਾਈਕਲ ਮਕਲਾਘਲਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਇਹ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਘਟਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਆਪਣੀ ਜਿਹੀ ਵੱਡੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਕਿਵੇਂ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਇਸ ਲਈ ਬੀ.ਸੀ. ਹਾਈਵੇ ਪੈਟ੍ਰੋਲ ਨੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

42 ਸਾਲਾ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਮਾਰਚ 12, 2025 ਨੂੰ ਪੋਰਟ ਕੋਕੁਆਲਟਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਿਮਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ 90 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਡ੍ਰਾਈਵਿੰਗ ਪਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਨੂੰ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਜਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੁਰੰਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਹਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ ਹਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਵਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਸਾਡੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਾਡੀ ਪਹਿਲ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਹੋਈ।

ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਲੀਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ 'ਦ ਬਾਡੀ ਸ਼ਾਪ ਕੈਨੇਡਾ' ਸੇਰੂਯਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੇ ਖਰੀਦੀ

12 ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਦਿਖਾਈ ਸੀ ਦਿਲਚਸਪੀ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): 'ਦ ਬਾਡੀ ਸ਼ਾਪ ਕੈਨੇਡਾ' ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਮਾਲਿਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 6 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸੇਰੂਯਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇਕੁਇਟੀ ਇਨਕ. ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸੌਦੇ ਤਹਿਤ 'ਦ ਬਾਡੀ ਸ਼ਾਪ ਕੈਨੇਡਾ' ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗਾ। ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਮਾਈਕਲ ਸੇਰੂਯਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚਲਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਮਸ਼ਹੂਰ 'ਯੋਗਨ ਫਰੂਜ਼' ਫ੍ਰੋਜ਼ਨ ਯੋਗਰਟ ਚੇਨ ਦੇ ਸਥਾਪਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ। ਸੇਰੂਯਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇਕੁਇਟੀ ਇਨਕ. ਨੇ ਸੇਂਟ ਲੂਈਸ ਬਾਰ ਐਂਡ ਗ੍ਰਿੱਲ, ਸੈਕੰਡ ਕੱਪ ਕਾਫੀ ਕੰਪਨੀ, ਸਵੇਨਸਨਜ਼ ਅਤੇ ਯੋਗਰਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੌਦੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸੌਦਾ ਨਕਦ ਰਕਮ ਅਤੇ ਕੁਝ ਫੀਸਦੀ ਸ਼ੇਅਰ ਸੰਭਾਲਣ ਸਮੇਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸਾਲ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਓਂਟਾਰੀਓ ਜੱਜ ਨੇ 'ਦ ਬਾਡੀ ਸ਼ਾਪ ਕੈਨੇਡਾ' ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਮੂਲ ਕੰਪਨੀ, ਜੋ ਕਿ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫਰਮ ਹੈ, ਨੇ ਇਸਦੀਆਂ ਨਗਦ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਕੰਪਨੀ ਵੱਡੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਟੋਰ ਬੰਦ ਵੀ ਕਰਨੇ ਪਏ ਸਨ।

ਸੌਦੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 12 ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ 'ਦ ਬਾਡੀ ਸ਼ਾਪ ਕੈਨੇਡਾ' ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜਤਾਈ ਸੀ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

Guru Nanak’s Free Kitchen
LOVE ALL, FEED ALL

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਯੋਗ ਲਈ ਬੇਨਤੀ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਰੀ ਕਿਚਨ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 15-16 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ‘ਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਰੀ ਕਿਚਨ ਲਈ ਵੈਨਕੂਵਰ ‘ਚ ਇਮਾਰਤ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ‘ਚ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਉਪਕਰਨ ਲਿਆਏ ਜਾਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ 7 ਦਿਨ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਸੇਵਾਂ ਲੈਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੰਬਰਾਂ ‘ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

778-895-1453, 604-771-7170

ਸਫ਼ਾ 1 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ...

ਹਰਮੀਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਅਮਰੀਕਾ ’ਚ

ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਵਰਜੀਨੀਆ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਤੋਂ ਜੂਰੀਸ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਹਰਮੀਤ ਦੇ ਪਿਤਾ ਡਾ. ਤੇਜਪਾਲ ਐਸ ਢਿੱਲੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਰਥੋਪੀਡਿਕ ਸਰਜਨ ਸਨ, 1971 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਉਮਕਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲਿਆ। ਹਰਮੀਤ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ, ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰਪਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੀਆਂ। ਹਰਮੀਤ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੜਾਅ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਰਿਫ਼ ਦਾ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮਿਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਟੈਰੀਫ ਲਗਾਉਣਗੇ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਸ ਟੈਰੀਫ ਧਮਕੀ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਨੀਅਲ ਸਮਿਥ ਨੇ ਲਾਸ-ਵੇਗਸ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਪੱਛਮੀ ਗਵਰਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦਿਆਂ ਅਮਰੀਕੀ ਗਵਰਨਰਾਂ ਨਾਲ ਟੈਰੀਫ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਊਰਜਾ 'ਤੇ ਟੈਰੀਫ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਹਿਸਾਸ ਜਤਾਇਆ।

ਡਿਪਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸਟੀਆ ਫਰੀਲੈਂਡ ਨੇ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਰੀਫ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਯੂਐਸ ਟੈਰੀਫ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਸਹੀ ਤਰੀਕਿਆਂ" ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ 2018 ਵਿੱਚ ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਟੈਰੀਫ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਰੀਲੈਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਧਾਤੂ ਅਤੇ ਧਾਤਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਵਪਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਫੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਓਂਟਾਰੀਓ ਜੇ ਕਰੀਬੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਭਾਵਿਤ ਟੈਰੀਫ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਊਰਜਾ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫਰੀਲੈਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਪਰ "ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਭੁੱਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹਨ," ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਅਮਰੀਕੀ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ 'ਬਿਟਕੋਇਨ-ਫਰੈਂਡਲੀ ਸ਼ਹਿਰ' ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਇੱਕ ਮੋਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ 'ਬਿਟਕੋਇਨ-ਫਰੈਂਡਲੀ' ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਸ਼ਹਿਰ ਫਿਲਹਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਿਟਕੋਇਨ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਇਸ ਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿਟੀ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਮੋਸ਼ਨ ਮੇਅਰ ਕੇਨ ਸਿਮ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿਮ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਹਮਾਇਤੀ ਹਨ, ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਜਮਾਉਣਾ "ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਹੈ।" ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਬਿਟਕੋਇਨ ਆਖਰੀ 16 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਾਧਨ ਹੈ," ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤਕਨੀਕੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਨਾ ਦੇਖਣਾ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਟਕੋਇਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਜਿਹਾ ਨਹੀ ਕਿ ਇਹ ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ, ਪ੍ਰਾਂਤ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਜਾਂ ਪਿਛੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ?"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਕਈ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਮਾਲੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਬਿਟਕੋਇਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਰਜਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਰੇ 34 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਲਾਨ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵੀ ਕਰੇਗਾ। ਗਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਂਸਲਰ ਪੀਟ ਫ੍ਰਾਈ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਿਟਕੋਇਨ ਦੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਪਯੋਗ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਿਤ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ 2019 ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਿਟਕੋਇਨ ਏਟੀਐਮਜ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਗਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਂਸਲਰ ਅਡਰੀਐਨ ਕੈਰ ਨੇ ਬਿਟਕੋਇਨ ਦੀ ਮਿਨਿੰਗ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਡੀ ਹਾਈਡ੍ਰੋਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਗ੍ਰਿਡ ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਬਿਟਕੋਇਨ ਦੀ ਮੂਲ ਕੀਮਤ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਰਿਕਾਰਡ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਖ਼ਤਰੇ ਵਾਲਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 2025 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿਮਾਹੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਇਸ ਪਲਾਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਗੇ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਕਿਊਬੈਕ ਅਤੇ ਨਿਊਫਾਊਂਡਲੈਂਡ ਇਤਿਹਾਸਕ ਊਰਜਾ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਏ ਸਹਿਮਤ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕਿਊਬੈਕ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਫ੍ਰਾਂਸਵਾ ਲੇਗੌਂ ਅਤੇ ਨਿਊਫਾਊਂਡਲੈਂਡ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਐਂਡਰੂ ਫਿਊਰੀ ਇੱਕ ਊਰਜਾ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਦੋਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਫਾਲਜ਼ ਹਾਈਡ੍ਰੋਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਲਾਂਟ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਜੋ 1969 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਊਬੈਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਟਕਰਾਅ ਕਾਫੀ ਵੱਧ ਗਿਆ ਸੀ।

ਲੇਗੌਂਟ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਊਬੈਕ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸੇਂਟ ਜੋਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਐਲਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਗੇ। ਉਸਦੇ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਐਰਿਕ ਗਿਰੀਅਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਊਬੇਕ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਵੇਗਾ।" ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਝੌਤੇ ਨੇ ਨਿਊਫਾਊਂਡਲੈਂਡ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜਤਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਊਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

NEWTON DENTURE CLINIC INC.
Web: www.newtondentures.ca | Email: newtondentures@gmail.com
ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ। ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ
"Over 20 years experience as Denturist"
• ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੰਦ ਲਵਾਉਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲਗਵਾਏ ਹਨ। ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਣੇ ਹਨ।
• ਤੁਹਾਡੇ ਲਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ।
• ਬਲਰਾਜ ਨਾਲ ਅਪਾਇੰਟਮੈਂਟ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਓ।
• ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਦੰਦ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ ਪਰ ਖਾਣਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਖਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬਲਰਾਜ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ।
BALRAJ (REGGIE) GILL
R.D. Bsc. Registered Denturist
ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 604-590-9747
Surrey #211-8334-128 St. Surrey BC V3W 4G2
(Second floor Khalsa Business Centre)

Gaba Tire
All TIRES AVAILABLE (AS, AT & MT)
CAR DETAILING Starting at $100
Free Delivery in Surrey
» 185/65/15 All-season
» 195/65/15
» 205/55/16
» 205/60/16
» 235/45/18 4 Tire 499$ Free install + Tax
» 4 Tire 299$ Free install + Tax
» 33/15/20 4 Mud Tire 10 ply
» 35/12.50/20 4 Mud Tire 10 ply
» 999$ Free install+Tax
2 YEARS 50000 KM WARRANTY
ਸਾਨੂੰ ਨਵੀਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਚਿਲੀਵੈਕ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
CHILLIWACK
45877-HOCKING AVE
604-316-3643
BACK SIDE OF CHILLIWACK TAXI :
ABBOTSFORD
31324 - 107 Peardonville Rd
604-897-3235
604-746-4222
www.gabaautodetailing.com

DHESI MEAT SHOP
SERVING THE COMMUNITY FOR OVER 16 YEARS.
FOR BEST & FRESH MEAT, VISIT US!
Tandoori Chicken, Lemon Chicken, Goat, Lamb & Pork Tandoori Fish, Shish-Kabab also Supply Fresh Cut Meat.
NOW SERVING IN 3 LOCATIONS
King George Blvd (Bear Creek) 106-13588-88 Avenue Surrey, BC V3W 3K8, 604-501-2277
Fleetwood Location : 104-15933 Fraser Hwy, Surrey, BC V4N 0Y3, 604-593-5222
Sullivan Heights : #102 - 14330 - 64 Ave Surrey, BC, 604-503-2880

SIDHU BROTHERS ACCOUNTING SERVICE LTD.
- PAYROLL - PERSONAL INCOME TAX - CORPORATE INCOME TAX - GST/HST/WCB
We Also Provide Service to get Transport Authority (NSC#, DOT#, MC#, Single State Registration)
WE SPECIALIZED IN ACCOUNTING FOR TRANSPORT COMPANIES
Jarnail Singh Sidhu
Cell : 604-808-1148
jsidhu61@gmail.com
TEL : 604-502-9988 FAX : 604-501-9900
Address : 12633-67B Ave. Surrey, BC V3W 1G2

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ : ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ-ਦਰ-ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ

ਲੇਖਕ : ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਵੈਚ
ਫੋਨ: +1-604-760-4794

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ

ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਕਾਰਨ ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਭਾਰ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ 'ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਦਾ ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ, ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਆਪ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਹੋਰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਣਗਿਣਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੀਮਾ ਦੁਕਾਨਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਣ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਵੀ ਬੱਚੇ ਕਈ ਕਈ ਸਾਲ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਕੰਮ ਕਰ-ਕਰ ਕੇ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿਜੌਰੀਆਂ ਮਜਬੂਰੀ ਵਿਚ ਭਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਆਈ ਇਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਜੋ ਰਿਸ਼ਟ-ਪੁਸ਼ਟ, ਪੂਰੀ ਊਰਜਾ ਨਾਲ ਤਿੱਗਣੀਆਂ ਚੌਗੁਣੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਕੇ ਇੱਥੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਹਾਲ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਔਖੇ ਹੋ ਕੇ, ਕਰਜ਼ੇ ਲੈ ਕੇ, ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚ ਕੇ ਫੀਸਾਂ ਭਰੀਆਂ ਹਨ; ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੰਵਾਰਨੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਹੀ ਵੱਸਣਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਨਾ ਖ਼ਰਚਾ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਕਦੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਜੋਗੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ; ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸੱਦ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ, ਫਿਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਤੌਰ-ਤਰੀਕੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਲਏ, ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਲਈ ਟੈਕਸ ਵੀ ਭਰੇ, ਐਲ.ਐਮ.ਆਈਆਂ ਆਦਿ ਲਈ ਬਿਜ਼ਨਸਾਂ ਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ (ਏਜੰਟਾਂ) ਦੀਆਂ ਆਮਦਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਤੇ ਚੰਗੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣ ਕੇ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਵੀ ਕਰਨਗੇ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਤਾਂ ਪੌਂ ਬਾਰਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਬੀਤੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਲਮ ਨਹੀਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਇਹ ਗੱਲ ਉੱਠੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰ ਕੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਜਦਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਰਾਖਵੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਸੋਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਜਾਂ ਉੱਥੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਨਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਜਨਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਤੋਂ ਦੀ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਦੂਜਾ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਲੇਬਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾ ਬੋਲਣ ਆਉਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਸਕਣ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਹੜੇ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਲਈ ਵੀ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੱਚੇ ਬੇਸਮੈਂਟਾਂ ਜਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਮੁਰਗੀਆਂ ਵਾਂਗ ਕਿੰਨੇ-ਕਿੰਨੇ ਤੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖ਼ਿਆਲ ਨਹੀਂ। ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਦੋਸ਼ ਮੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਘਰਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰਹਿਣਾ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਥਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਮਜਬੂਰੀ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾ ਬਸੇਰਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸ ਦਾ ਕਸੂਰ ਹੈ ਕਿ ਘਰਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਸਮਾਨੀਂ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣਾ ਵੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਤੇ ਆ ਰਹੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਰਹਿਣ ਦਾ ਜੁਗਾੜ ਕਰਨਾ ਵੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੋਫਾੜ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਨਜ਼ਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਝਾੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਜਾਂ ਇਹ ਸਫ਼ਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਗੰਦ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉੱਚੀ ਸੰਗੀਤ ਲਾ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਨੇ, ਜਾਂ ਲੜਾਈਆਂ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਇੱਥੇ ਵਸਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਉਂਗਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਉਹ ਵੀ ਆਪਣਾ ਗੁੱਸਾ, ਇਸ ਅਖਾਣ ਵਾਂਗ ਕਿ 'ਗਰੀਬ ਦੀ ਜ਼ੋਰੂ ਸਭ ਦੀ ਭਾਬੀ' 'ਤੇ ਲਾਹ ਕੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਭੜਾਸ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਬਣ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਚੇ ਹਨ ਜੋ ਮਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁੱਕਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਧੇ ਅਜਿਹੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੈ, ਵੱਖਰਾ ਹੈ- ਬੋਲੀ, ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦਾ ਸਲੀਕਾ, ਵਾਤਾਵਰਨ, ਭੱਜ-ਨੱਠ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਕੂਲ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਰੋਟੀ-ਰੋਜ਼ੀ ਲਈ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਕੂਲ ਦਾ ਹੋਮ-ਵਰਕ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ ਜਾਂ ਖਾਣਾ ਵੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਬੱਚੇ ਉਦਾਸ ਤਾਂ ਹੋਣਗੇ ਹੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਿਲਾਸ ਚੁੱਕ ਕੇ ਨਹੀਂ ਪੀਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆ ਟਿਕੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸ ਰਿਹਾ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਧੀਰਜ ਭਾਅ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਸਮਝ ਕੇ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਵੀ। ਉਂਝ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਲਜ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਸਬਕ ਵੀ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਲਾਸਾਂ ਲਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਐਨੀ ਜ਼ਲਾਲਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਘੱਟੋਘੱਟ ਇੱਕ ਸਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 60% ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚੋਂ ਆਮਦਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਇਹ 40% ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ 'ਜੀ ਆਇਆਂ' ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜੇ ਉਹ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੰਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੁਝ ਕੁ ਕਾਂਗਿਆਰੀਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਜਬੂਰ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਜੋ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ਼ ਗ਼ਲਤ ਸਬੰਧ ਬਣਾ ਕੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵੀ ਖ਼ਰਾਬ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਗੰਦੇ ਕੀੜੇ ਜੋ ਕੱਖਾਂ ਦੀ ਭਰੀ ਪਿੱਛੇ ਗ਼ਰੀਬ ਮਜਬੂਰ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਬਿਮਾਰ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਉਹ ਲੋਕ ਇੱਥੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗੰਦੀ ਸੋਚ ਲੈ ਕੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਲੈ ਕੇ ਬਦਨਾਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਕੁਝ ਕੁ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ 20 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਕੰਮ ਕਰਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚੇ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦਾ ਬੂਹਾ ਨਹੀਂ ਖੜਕਾ ਸਕਦੇ। ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪੀ.ਆਰ. ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਹਥਿਆ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਔਕੜਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੱਡ ਭੰਨਵੀਂ ਮਿਹਨਤ ਅਰਥਾਤ ਦੂਹਰੀਆਂ-ਦੂਹਰੀਆਂ ਸ਼ਿਫਟਾਂ ਲਾ ਕੇ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇੱਥੇ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਬਦਨ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਦਾ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਸਾਰੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਰੱਸੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਐਨਾ ਰਿੜਕਿਆ ਕਿ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੇਅੰਤ ਨੂੰ ਡੀਪੋਰਟ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਸੱਦ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੱਦਣਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਔਨਲਾਈਨ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬਾਜ਼ਾਰ' (ਟੋਰਾਂਟੋ) ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਲੇਖਕ, ਬਿਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਛਪੀ ਖ਼ਬਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਮਸਾਲਾ ਲੱਗੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿਚ ਪਰੋ ਕੇ ਦੇਹ ਵਪਾਰ ਦੇ ਧੰਦੇ ਵਿਚ 90% ਨੂੰ ਉਲੱਦ ਦਿੱਤਾ। ਪੇਸ਼ ਇਹ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਛੱਜ 'ਚ ਪਾ ਕੇ ਛੱਟਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਟੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਧਾਉਣੀ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਖੱਟੀ ਖੱਟੀ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਮਾਪੇ ਤਰਾਹ-ਤਰਾਹ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਤੇ ਫੋਨਾਂ ਦੀਆਂ ਘੰਟੀਆਂ ਖੜਕਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨਾ ਨਿਕਲਿਆ। ਮੈਂ ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਨ ਲਓ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਲੱਗਭੱਗ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਤੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀਆਂ ਤੁਰਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਪਰ ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਿਉਂ ਬਣਦੇ ਹਨ? ਜਿਵੇਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਅਮੀਰ ਗਰੀਬ ਦੇ ਪਾੜੇ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾੜਾ ਇੱਥੇ ਵੀ ਦਿਨੋਦਿਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਬੱਚੇ ਜੋ ਤਿੰਨ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਦੀਵਾਲੀਆ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗ਼ਲੀਆਂ ਵਿਚ ਭਟਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਹਾਲਤ ਕਿੰਨੀ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਹੋਵੇਗੀ? ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫ਼ਾਇਦਾ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਬੱਚੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰ-ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜਦੋਜਹਿਦ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਕਾਫ਼ੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਉੱਥੇ ਗਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੇਣ-ਨੇਣ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 20 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਾਂਗ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੇਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁੱਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ; ਭਾਵੇਂ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਹੋਣ, ਭਾਵੇਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ। ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦਾ ਐਨਾ ਵਜ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਕੀ ਉਹ ਵਧੀਆ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਟੈਕਸ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ। ਇੱਕ ਚਿੜੀ ਦੇ ਪੰਜੇ ਜਿੰਨਾ ਦੇਸ਼ ਕਿਊਬਾ ਜਿੱਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਘਰ, ਜਿਊਣ ਲਈ ਖਾਣਾ, ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੇ ਪਹਿਲੀ (ਜਮਾਤ) ਤੋਂ ਡਾਕਟਰੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੱਕ ਮੁਫ਼ਤ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਹਨ? ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਗੱਫੇ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਧੱਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਤਿੱਗਣੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਲੈ ਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਕਾਲਜ ਵੱਡੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਅਦਾਰੇ ਹੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਸ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਨੀਂਹ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਤਵੱਕੋ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਾਲਜ ਬੰਦ ਹੋਏ ਹਨ, ਬੱਚੇ ਅਵਾਜ਼ਾਰ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕੇ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਕਰਨ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਹੀ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਸੋ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮੋਢੇ ਨੂੰ ਮੋਢਾ ਦੇਈਏ।

SINCE : 2007
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
Canadian Punjab Times

Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada

- Brar Bhagta Bhai Ka
  604-751-1113
- Karamjit Singh Buttar
  Journalist
- Simranjit Singh
  Journalist
- Dr. Puran Singh
  Writer
- Gora Sandhu Khurd
  News Reporter (Punjab)
- Paramjit Singh
  Graphic Designer

Contact for Advertisement
604-338-7310

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

The Canadian Punjab Times is not responsible or legally liable for any news, articles, advertisements or typing mistakes in the news or articles.

Canadian Punjab Times Inc.
(Punjabi Newspaper)
Website :
www.thepunjabtimes.ca
E-mail :
canadianpunjabtimes@gmail.com

Please Note:

The Publisher does not guaranty the interaction of any particular advertisement on a specified date, or at all advertiser, Further, the publisher does not accept liability for printing and advertisement beyond the amount for the space actually occupied by the portion of the advertisements in which error occurs The publisher reserves the right to cancel any contract on which space has not been used within 90 days of from the contract does. All advertising is subject the publishers approved contract must be completed within one year from the date of commencement. Printing of key numbers is not guaranteed.

Publisher is not responsible in any mishappening between the customer and Advertiser.

ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਲੇਖਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫੋਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਲੇਖ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ। ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਲੇਖਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੱਭਿਅਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਵੀ ਟਿਕ-ਟੌਕ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਚੀਨੀ ਸ਼ੌਰਟ ਵੀਡੀਓ ਐਪ ਟਿਕ-ਟੌਕ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਗਭਗ ਹੋ ਤੈਅ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਾਇਟਡਾਂਸ, ਜੋ ਕਿ ਟਿਕਟਾਕ ਦੀ ਪੇਰੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਨੂੰ 19 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਵੇਚਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਟਿਕ-ਟੌਕ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟਿਕ-ਟੌਕ ਦੀ 'ਫ੍ਰੀ ਸਪੀਚ' ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਕਿ ਟਿਕ-ਟੌਕ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਡਗਲਸ ਗਿਨਸਬਰਗ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ, "ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੋਧਨ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਫ੍ਰੀ ਸਪੀਚ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਡਾਟਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਟਿਕ-ਟੌਕ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਨੇ ਮਾਰਚ 2023 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਨੇਪਾਲ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਸਮੇਤ ਲਗਭਗ 50 ਦੇਸ਼ ਟਿਕਟਾਕ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਟਿਕਟਾਕ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਟਿਕਟਾਕ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੇ ਡਾਟਾ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨੇਟ ਨੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ 79-18 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਬਾਈਡਨ ਨੇ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇਸ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਕੇ ਬਾਇਟਡਾਂਸ ਨੂੰ 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਵੇਚਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

20 ਜਨਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁਕਣਗੇ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਟਿਕ-ਟੌਕ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਾਬੰਦੀ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਟਰੰਪ ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਗਿਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਨਵੇਂ ਡਾਟਾ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਬਦਲ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਿਕ-ਟੌਕ 'ਤੇ ਬੈਨ ਲਗਣਾ ਤੈਅ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਟਿਕ-ਟੌਕ ਲਈ ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਸਿਰਫ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹੇਗੀ।

ਟਿਕ-ਟੌਕ 'ਤੇ ਬੈਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੌਕੇ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਅਸਲ ਮੂਲ ਸਵਾਲਾਂ ਤੇ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੇਖਣਾ ਇਹ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਦਮ ਕਿਹੜੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਤੇ ਹੱਡ ਚੀਰਵੀਂ ਠੰਡ ਨੇ ਜਨ ਜੀਵਨ ਉਪਰ ਪਾਇਆ ਵਿਆਪਕ ਅਸਰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਕੇਂਦਰੀ ਤੇ ਪੂਰਬੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਤੇ ਹੱਡ ਚੀਰਵੀਂ ਠੰਡ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਧਰੁਵ ਖੇਤਰ ਵੱਲੋਂ ਵਗ ਰਹੀਆਂ ਠੰਡੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਤਾਪਮਾਨ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਰੇਟ ਲੇਕਸ ਤੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਈ ਫੁੱਟ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਹੋਈ। ਕੌਮੀ ਮੌਸਮ ਸੇਵਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਉੱਤਰੀ ਧਰੁਵ ਹਵਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਉੱਤਰੀ ਮੈਦਾਨੀ ਖੇਤਰ ਤੇ ਮੱਧ ਪੱਛਮ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਮੌਸਮ ਸੇਵਾ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰੀ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਖਤਰਨਾਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਠੰਡੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਚੱਲਣਗੀਆਂ। ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸਾਸ ਤੋਂ ਉੱਤਰੀ ਫਲੋਰਿਡਾ ਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੱਕ ਤਾਪਮਾਨ ਜਮਾ ਵਾਲੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਤਾਪਮਾਨ 10 ਤੋਂ 20 ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗਿਰਾਵਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰੀ ਡਕੋਟਾ ਤੇ ਅਲਾਸਕਾ ਵਿਚ ਤਾਪਮਾਨ ਮਨਫ਼ੀ 30 ਤੱਕ ਡਿੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਠੰਡ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਸੁੰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਢੱਕੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਉਪਰ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ। ਮੈਟਰੋ ਡੈਟਰਾਇਟ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਇੰਚ ਤੱਕ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੱਡੀਆਂ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਰਖ ਕੇ ਚਲਾਉਣ ਤਾਂ ਜੋ ਗੱਡੀ ਉਪਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੈਨਸਿਲਵਾਨੀਆ ਦੇ ਈਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੰਗਾਮੀ ਸਥਿੱਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਰੇਟ ਲੇਕਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਯਾਤਰਾ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਈਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਕਲੀਵਲੈਂਡ ਤੇ ਬੁਫੈਲੋ ਵਿਚਾਲੇ ਨਹਿਰ ਉਪਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਚ 50 ਇੰਚ ਤੱਕ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਪੈਨਸਿਲਵਾਨੀਆ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਕੌਮੀ ਮਾਰਗਾਂ ਉਪਰ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ 45 ਮੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਨਿਸਚਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ 5 ਸਾਲਾ ਬੱਚੀ ਦੀ ਲਈ ਜਾਨ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣ ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਕਾਊਂਟੀ ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਲੂਇਸ ਗਾਰਸੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੁਪਹਿਰ 12.05 ਵਜੇ ਕੋਵਿਨਾ ਵਿਖੇ ਵਾਪਰੀ ਜਿਥੇ ਰੋਟਵੀਲਰ ਨਸਲ ਦੇ ਦੋ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਘਰ ਦੇ ਪਿਛਵਾੜੇ ਵਿਚ ਖੇਡ ਰਹੀ ਬੱਚੀ ਉਪਰ ਅਚਾਨਕ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇ ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਵੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹਾਜਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਕਾਊਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸਟੀਵ ਡੀ ਜਾਂਗ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਡ ਕੇ ਵੱਡੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੱਲੋਂ ਫੋਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ 12.15 ਵਜੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਪੁੱਜੇ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਿਥੇ ਲੜਕੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਈ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਹੈ ਤੇ ਘਟਨਾ ਉਪਰੰਤ ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸਦਮੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਉਪਰ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਇਕ ਅਚਾਨਕ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਟਾਈਮ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੇ 2024 ਦੇ ਪਰਸਨ ਆਫ ਦ ਈਅਰ ਚੁਣਿਆ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ-ਚੁਣੇ ਗਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਟਾਈਮ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੇ 2024 ਲਈ 'ਪਰਸਨ ਆਫ ਦ ਈਅਰ' ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਟ੍ਰੰਪ ਨੂੰ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2016 ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਟਾਈਮ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੀ ਇਸ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਮਾਜ 'ਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਖ਼ਿਤਾਬ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਮੰਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।

ਇਸ ਸਾਲ 'ਪਰਸਨ ਆਫ ਦ ਇਅਰ' ਦੇ ਖ਼ਿਤਾਬ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ, ਇਲੋਨ ਮਸਕ, ਇਸਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ-ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੈਤਨਯਾਹੂ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਕੇਟ ਮਿਡਲਟਨ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡਕੇ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਖ਼ਿਤਾਬ ਨਾਲ ਟਰੰਪ ਹੁਣ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਡੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੈੱਲ ਵੀ ਬਜਾਉਣਗੇ। ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਲ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਟਾਈਮ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਤਨਾਅ ਭਰੇ ਰਹੇ ਹਨ। 2012 ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 100 ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 2015 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਚਾਂਸਲਰ ਐਂਜਲਾ ਮਰਕਲ ਨੂੰ 'ਪਰਸਨ ਆਫ

ਦ ਈਅਰ' ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਾਈਮ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੇ ਇੱਕ ਐਸੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜਰਮਨੀ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

2016 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਇਹ ਖ਼ਿਤਾਬ ਮਿਲਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਨਮਾਨ ਕਹਿ ਕੇ ਮੰਨਿਆ। ਪਰ 2017 ਵਿੱਚ, ਟਰੰਪ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਅਤੇ ਫੋਟੋਸ਼ੂਟ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਲ ਵੀ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟਾਈਮ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖ਼ਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

'ਪਰਸਨ ਆਫ ਦ ਈਅਰ' ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਨਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਗਰੁੱਪ, ਜਾਂ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸਾਲ ਭਰ ਵਿੱਚ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਇਨਾਮ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਿਰਫ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹੋਣ।

2024 ਦੇ ਚੋਣੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਕੜ ਹੈ। ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਤ ਪਰ ਅਸਰਦਾਰ ਹਸਤੀ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਟਾਈਮ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਮਰੀਕੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਟਰੰਪ ਦੀ ਵਿਵਾਦਤ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੈ।

Diamond
Sweets & Restaurant
3 LOCATIONS
» SURREY
#102-15933 Fraser Hwy, Surrey, BC
604-593-5566
» LANGLEY
#102-7228 192 St. Langley, BC
604-372-4949
» DELTA
#160-8047 120St. Delta, BC
604-5917277
Specialised in all kinds of Indian Sweets & Foods
We do Catering for all Occassions
Open 7 days a Week
10:00am to 10:00pm

ਘਾਹ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ,
(lawnmower)
ਵਾਸ਼ਰ ਡਰਾਇਰ, ਮਿਕਸੀ,
ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ
ਠੀਕ ਕਰਵਾਓ
REPAIR & SERVICES
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
604-773-7258 (ਸਰੀ)

ਕੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋ ਸਕੇਗੀ?

ਲੇਖਕ : ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਈ ਧਾਰਮਿਕ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਦਾਗ ਸਾਫ਼ ਹੋਣਗੇ, ਉਥੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਮੋੜਾ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਤੇ ਦਬਦਬਾ ਘੱਟਣ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਏਕਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕਾਰਣ ਨਵੀ ਭਰਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ,ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਨਵੀਂ ਲੀਡਰਸ਼ਿੱਪ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਧੜੇਬੰਦੀ 'ਚ ਵੰਡੇ ਗਏ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦਾਗੀ ਤੇ ਬਾਗੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਉਸ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਨਵੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਕਰਨ, ਡੈਲੀਗੇਟ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੂੰਦਾ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਯਾਲੀ, ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਉਮੈਦਪੁਰੀ ਅਤੇ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਪੁੱਤਰੀ ਭਾਈ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ।ਸਾਲ 2022 ਵਿਚ ਸੰਗਰੂਰ ਹਲਕੇ ਦੀ ਹੋਈ ਜਮਿਨੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਗਰਮ ਖਿਆਲੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਗਰਮ ਖਿਆਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ

ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਇਸ ਚੋਣ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਭਵਿੱਖ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਸਿਖ ਪੰਥ ਬਾਦਲ ਦਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਫ਼ਖਰ ਏ ਕੌਮ ਐਵਾਰਡ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਸਿਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਿਤੀ ਹੈ।ਇਸਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਵੱਡਾ ਸਿਆਸੀ ਝਟਕਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਕੋਰ ਕਮੇਟੀ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਰੌਅ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਐਕਟਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿਤਾ ਜਲਦ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਕੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੁਣ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਹੋਣ ਅਤੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਬਣਨ ਨਾਲ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਨਵੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਮੌਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਕਿਸੇ ਨੇਤਾ ਦੇ ਹੱਥ ਆਵੇਗੀ ਇਹ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਏਕੇ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੋਟਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਚੱਲਣਗੇ ਇਹ ਨਵਾਂ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।ਪਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ਧਿਰ,ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ,ਸਿਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ,ਬਾਬਾ ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਦੇ ਧੜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੁਬਾਰਾ ਮਜਬੂਤ ਹੋ ਸਕੇ।ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕਮਜੋਰ ਹੈ।ਜਦੋਂ ਵੀ ਖੇਤਰੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਜਾਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹੱਕਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ।ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਘੁੰਮਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਗਈ।ਇਸੇ ਸਤਾ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਵਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਮੋਰਚਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਤਾਕਤ ਸੀ,ਜਿਸਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਭੁਲਾ ਬੈਠਾ ਹੈ।ਮੋਰਚਿਆਂ, ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤਾ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ, ਸੱਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵੱਲ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੋੜਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਸੂਬੇ ਦੀ ਖ਼ੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਤੇ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਨਾਲ ਜੋੜਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਟਰੰਪ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਔਰਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸਮਝ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਸੰਪਰਕ : 98156 29301

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਚੁਣਾਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਠਹਿਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾ ਉਸਦਾ ਰਾਜਸੀ ਕੈਰੀਅਰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਹੁਣ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਹੀ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਅਮਲ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੀ ਆਏ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਮਈ 2023 ਵਿੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਿਣਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ 1996 ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੀ,ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਈ.ਜੀਨ ਕੈਰਲ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਵਜੋਂ ਕੈਰਲ ਨੂੰ 50 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੋ ਆਰਥਕ ਜੁਰਮਾਨੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 90 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹੈ,ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੈਰਲ ਨੂੰ ਦੇਣੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਇਸ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਧਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਸਜਾ ਸਬੰਧੀ ਅਦਾਲਤੀ ਦੋ ਹੁਕਮਾਂ ਚੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਟਰੰਪ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੂੰ 'ਬਲਾਤਕਾਰ' ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਆਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਟਰੰਪ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕੈਰਲ ਦੇ ਨਾਲ ਗੰਦੀ ਹਰਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ। ਇਸ ਹਰਕਤ ਨੂੰ ਆਮ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਖ਼ਾਰਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜੁਲਾਈ 2023 ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਨੂੰ ਏ.ਕਾਪਲਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ " ਨਿਊਯਾਰਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਕੈਰਲ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਏ 'ਬਲਾਤਕਾਰ' ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 'ਬਲਾਤਕਾਰ' ਤੇ ਆਮ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੀ ਉਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਹਨ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ 'ਬਲਾਤਕਾਰ' ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। " ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨਾਂ ਉੱਪਰ ਯੌਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ,ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਯੌਨ ਦੁਰਾਚਾਰ ਦਾ ਅੱਛਾ ਖਾਸਾ ਜਨਤਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਮਰਦਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗੋਰੇ ਮਰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਤਾ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ,ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀਰੋ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਹਿਨੁਮਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਮੋਨਿਕਾ ਲੇਵਿੰਸਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਿਲ ਕਲਿੰਟਨ ਦੀ ਯੌਨ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਝੂਠ ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਉੱਪਰ ਮਹਾਂਭਿਯੋਗ ਚਲਾਇਆ ਸੀ,ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਟਰੰਪ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਤੇ ਦੋ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਤੇ ਦੁਰਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਪਖੰਡ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਉਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਹੈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਟਰੰਪ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਗੋਰੀਆਂ ਹੀ ਹਨ। ਸੰਨ ਵੀ 2016 ਦੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 47 ਫੀਸਦੀ ਗੋਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2005 ਦੀ ਇੱਕ ਹਾਲੀਵੱਡ ਟੇਪ ਜਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ,ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਯੌਨ ਅੰਗ ਫੜਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਖੁੱਲੇ ਆਮ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਟੇਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੋਣ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸੇ ਨੂੰ "ਲਾਕਰ ਰੂਪ ਦੀ ਗੱਪਸ਼ੱਪ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਟਰੰਪ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵਿੱਚ ਗੋਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 2020 ਵਿੱਚ 55 ਫੀਸਦੀ ਗੋਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਈ (ਇਸ ਤੇ ਉਲਟਾ ਕਾਲੀਆਂ,ਲੈਟੀਨਾ ਤੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ,ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਅਮਰੀਕਨ ਪੋਲੀਟਿਕਸ ਦੇ ਨਸਲ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਧਾਰਤ ਡੈਟਾ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਤਕੜੀ ਹਮਾਇਤ ਗੋਰੇ ਇਸਾਈ ਧਰਮਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਕੈਥੋਲਿਕ ਦੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸਾਈਅਤ ਦੀਆਂ ਇਹ ਰੁੜੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਜਬਰਦਸਤ ਪਿੜ੍ਰੀਸਤਾ ਦੀਆਂ ਹਮਾਇਤੀ ਹਨ,ਜੋ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮਰਦਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵਜਾਉਣਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹਨ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ 'ਜਿਆਦਾਤਰ ਮਰਦ ਐਸੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਖੁਦ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੇ ਪੀਡਤ ਲੜਕੀ ਨੇ ਹੀ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਹਰਕਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।' ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ 26 ਔਰਤਾਂ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅਕਸਰ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,ਭਲੇ ਹੀ ਉਹ ਖੁਦ ਪੀੜਤ ਹੋਣ। ਸਾਊਥ ਕੈਰੋਲੀਨਾ ਦੀ ਰਿਪਬਲਿਕ ਨੇਤਾ ਨੇ ਨੈਂਸੀ ਮੇਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਐਸਾ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਯੌਨ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਕਿਾਰ ਠਹਿਰਾ ਚੁੱਕੀ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਮਜਬੂਤੀ ਨਾਲ ਖੜੀ ਰਹੀ। ਮਾਰਚ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਏਬੀਸੀ ਨਿਊਜ਼ ਦੇ "ਦਿਸ ਵੀਕ" ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਆਈ ਸੀ। ਉਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਟਰੰਪ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਜਨਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 2016 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਚ 34 ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧਿਨ ਮੁਕਦਮੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੋਰਨ ਅਭਿਨੇਤਾ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦਾ ਕੇਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ,ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਜਰਮ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਖੜਾ ਹੋਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਚੈਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡੇਗ ਨਾ ਪਾਏ। ਫਿਲਹਾਲ ਟਰੰਪ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਏਬੀਸੀ ਨਿਊਜ਼ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤੋਤਾ ਉੱਪਰ ਮਨਹਾਲੀ ਦਾ ਮੁਕਦਮਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ,ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੇਸ ਤੋ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਕੈਰਲ ਦਾ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਖੁਦ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜਬੂਰ ਦਾਵੇਦਾਰ ਦਸਣ ਵਾਲੇ ਪੱਛਮ ਦਾ ਖੋਖਲਾਪਣ ਟਰੰਪ ਦੀ ਇਸ ਚੋਣ ਨੇ ਲੀਰੋ ਲੀਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣਿਆ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ (ਸਰੋਤ ਆਊਟ ਲੁੱਕ)

SINCE : 2007

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਦਾ 18 ਵਾਂ ਸਾਲ

24 ਘੰਟੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹੋ
www.thepunjabtimes.ca
ਲੇਖ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲੇ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ
ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜੋ

It's Time To Grow Your Business
Advertise with us...

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ

: canadianpunjabtimes@gmail.com
Contact : 604-338-7310

ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਅਤੇ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ

ਲੇਖਕ : ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ
ਈ-ਮੇਲ: kaur_econoimcs1384@yahoo.com

1947 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਲਗਾਤਾਰ ਅਨਿਆਂ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀਆਂ, ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਹਿੰਸਾ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰਕ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਮੌਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਅਨਿਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਫੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਲੌਡੀਆ ਕਾਰਡ, ਅਮਰੀਕਨ ਫ਼ਿਲਾਸਫ਼ਰ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਅਨੁਸਾਰ, ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਸਿਰਫ ਅਨਿਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਅੱਤ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਕੌਣ ਹਨ। ਉਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਧੁਰਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਜੋ ਇਕ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵਿਲੱਖਣ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਚੱਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਧਣ-ਫੁੱਲਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਅੱਤ ਇਸੇ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਪੀੜਤ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਬਾਸ਼ਿੰਦਿਆਂ, ਪਰਿਵਾਰਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੇ ਢਾਚੇ ਹੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸਜੀਵਤਾ (ਚਿਅਿਲ ੜਟਿਅਲਟਿ) ਇਕ ਕੌਮ ਦੀ ਰੂਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੌਮ ਦੇ ਬਾਸ਼ਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇਪਨ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ, ਕੌਮਾਂ ਜੀਵਣ ਜੀਣ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੋਂਦ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੱਚੇਸੁੱਚੇ ਅਹਿਸਾਸਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਬਾਕੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਸੰਗੀਨ ਕਿਉਂ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੌਮ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਜੋ ਕਿ ਕੌਮ ਦੇ ਵਧਣਫੁੱਲਣ ਅਤੇ ਜੀਵੰਤ ਅਹਿਸਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ, ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ: ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਕਿੱਥੇ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 7 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਕ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ 'ਜਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ' ਕੌਮ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅੰਦਰ ਆਰਟੀਕਲ 25 ਬੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅੱਡਰੀ ਹਸਤੀ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਐਕਟ ਅੰਦਰ ਵਿਆਹ, ਮੌਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਦਾ ਕੰਮ ਤੇ 1947 ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ -ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ, ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਣਾ। ਇਸ ਸਭ ਨਾਲ ਪੀੜ੍ਹਤ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਹੈ। ਬਿਪਰਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾ, ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਹੋਰ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਨਿਰੋਲ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸਨਾਤਨਵਾਦੀ, ਬਿਪਰਵਾਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਕੇ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਿਆਨ-ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ, ਅਧਿਆਤਮਕ ਕਦਰਾਂਕੀਮਤਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਾਉਣਾ ਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਸਮਝ ਦੀ ਲੜੀ ਟੁੱਟਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚੋਂ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਭ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ, ਵਿਦਰੋਹ ਕਰਨ, ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਨਵਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਹੈ - ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਹੰਢਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹਨ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 1984 ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਨਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰ-ਵਸਤਰ ਕੀਤਾ, ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿਉ, ਭਰਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਸਭ ਕੀ ਹੈ? ਮਾਰਨਾ ਤੇ ਹੈ ਹੀ ਪਰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਲਾਲਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਣਾ, ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਤੇ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ (ਦਿਹੁਮਅਨਡਿਇ) ਕਰਨਾ। ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ। ਮਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਟਾਇਰ ਪਾ ਕੇ, ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ, ਤੜਫਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਘਿਨੌਣਾ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਕੱਟਣੇ ਤੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਖਲਾਰ ਕੇ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨੀ। ਸਿੱਖ ਲਈ ਕੇਸ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੋਹਰ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹਰ ਪਵਿੱਤਰ ਅਹਿਸਾਸ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪਰਵਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹੋਣ, ਚਾਹੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੋਣ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੋਣ - ਪਹਿਲਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਫਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰਕ ਮੌਤ ਤੱਕ ਦੇਖਣਾ ਤੇ ਸਮਝਣਾ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ। ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਦਬਾਅ ਇਹ ਸਭ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। 2024 ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਧਰਨਾ ਦੇ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅੱਤ ਦਾ ਜਬਰ ਕਰਨਾ। ਬੇਕਸੂਰ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਿਵਕਰਨ ਸਿੰਘ, 23 ਸਾਲ ਨੂੰ ਸਿਰ ਵਿਚ ਸਿੱਧੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨੀ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਾਂ ਤੋੜ ਕੇ ਬੋਰੀਆਂ 'ਚ ਪਾ ਕੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ। ਬੋਰੀਆਂ ਦਿਖਾ ਕੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਵਾਂਗੇ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਸਭ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਜੈ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ" ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣੇ। 2023 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣ ਦੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ੱਓ ਵਰਗੇ ਭਿਅੰਕਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲ ਦੂਰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਡੱਕਣਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣੀ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਫੜਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੀ ਤਾਂਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਲਾਲਤ, ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਭ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਤੇ ਫਿਰ ਬੇਬਸੀ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣਾ। ਸਰੀਰਕ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਅ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਨਾ ਚੁੱਕਣ। ਇਹ ਸਭ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ। ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਚੁੱਕ ਰਹੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰਨਾ। ਵਿਦੇਸ਼ੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰ ਕੇ ਕਾਲੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆ ਸਕਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਉਣੀਆਂ। ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਉਸ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਛੂਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਤੇ ਬਚਪਨ ਬਿਤਾਇਆ - ਆਪਣੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ, ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਪਵਿੱਤਰ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਸਭ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਰੂਹ ਅੰਦਰ ਖਲਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਾਹ 'ਤੇ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਇਹ ਰੂਹ ਦਾ ਖਾਲੀਪਨ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚਰਨ, ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਅੰਦਰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ, ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਵਿਗਸਦੇ। ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਗਸ ਰਹੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਛੋਹ ਨਹੀਂ ਲਈ ਉਸ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਰੀਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਫਰਕ ਪਾ ਦੇਣਾ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ (ਬਰੈਂਪਟਨ - ਸਰੀ) ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਫੀਰਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦਾ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਅਫਸਰ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਸਿੱਖ ਮੌਤਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਵੰਬਰ 1984 ਵਰਗਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸੇ ਰਾਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਮਾਲਟਨ ਵਿਖੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਏ ਗਏ। ਇਹ ਸਭ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਦੀ ਉਸ ਹੱਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕ ਦਿਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕ ਦਬਾਅ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਨਾ ਦਿਓ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਤੱਕ ਕਰ ਕੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਵੀ ਖੋਹਣਾ। ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚਾਰ, ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਮਾਨਤਾ ਖੋਹ ਕੇ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲੱਗਥਲੱਗ ਕਰ ਕੇ ਫਿਰ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਰ ਕੇ ਵੱਖਰੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਵੇਖਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਤੇ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰਣਨੀਤੀ ਘੜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਲੌਡੀਆ ਕਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਮੌਤ ਤੇ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਜੀਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਦਕਾ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰਲੀ ਚਿਣਗ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਬਿਪਰ ਖ਼ਤਮ ਨੀ ਕਰ ਸਕਿਆ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤ ਤੇ ਉਹ ਝਲਕਾਰਿਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਆਪ ਹੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਅਤੇ ਰੂਫ ਰਿਪੇਅਰ
ਵੱਡੇ ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਨਾਲ ਘਰ ਧਵਾਉ।
ਅਸੀਂ ਛੱਤਾਂ, ਗਟਰ ਕਲੀਨ, ਡਰਾਈਵੇਅ
ਤੇ ਵਿੰਡੋਵਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਬਦਲਕੇ ਅਤੇ
ਛੱਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫ਼ੂਨ ਕਰੋ:
ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ
604-807-1012

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ

FAST COMPUTER REPAIR
New Web Designing
& Hosting Services

Onsite Service Available
Computer Repair & Upgrade
Spyware & Virus Removal
Same Day Service

Your Personal Tech, A Phone Call Away...
HARMEET SINGH
www.fastcomputerrepair.ca E-mail : harmeet@fastcomputerrepair.ca
778-928-4444

ਸਾਕਾ 1947 ਅਤੇ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਅਣਫੋਲੇ ਵਰਕੇ

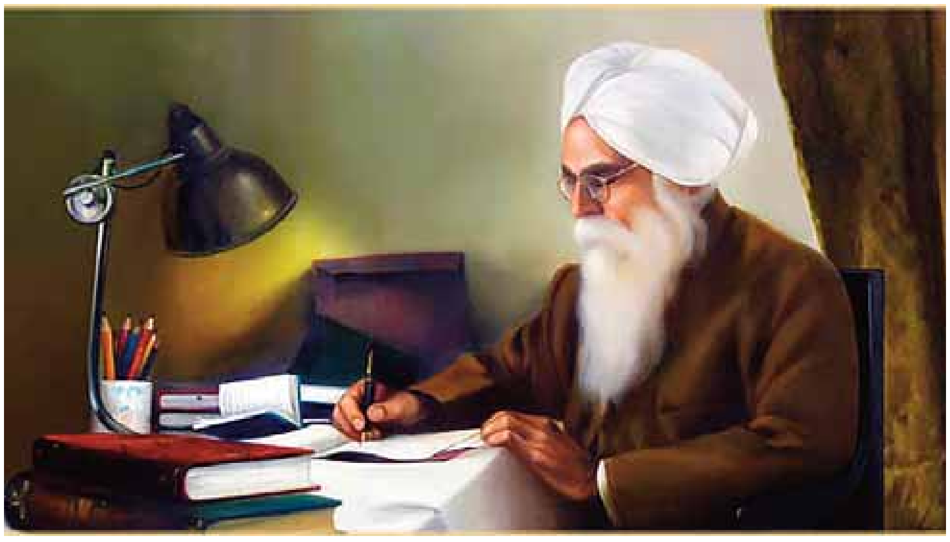

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਸੰਪਰਕ: 98119-29614

1947 ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵੰਡ ਅਣਚਿਤਵਿਆ, ਅਣਕਿਆਸਿਆ ਕਹਿਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਹਿਰ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਹਾਉਕਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ; ਮਨੁੱਖਤਾ ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਮਨੁੱਖ ਆਦਮ ਬੋ-ਆਦਮ ਬੋ ਕਰਦਾ ਹਕਲਾਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ; ਦਾਨਿਸ਼ਵਰ ਨੂੰ ਸਕਤਾ ਮਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਤਾਸ਼ ਹੋਣਾ ਉਸ ਦੀ ਹੋਣੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਲਮ ਹੱਥੋਂ ਰੁਖਸਤੀ ਭਾਲਦੀ ਹੈ, ਤੌਬਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ? ਦਾਨਿਸ਼ਵਰ ਏਹੋ ਜਿਹੀ ਪੁਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਸੁਣ ਤੂੰ ਲਿਖਣਹਾਰਿਆ! ਐਸਾ ਕੁਝ ਨਾ ਲਿਖ।
ਜਿਸ ਪੜਨੇ ਤੇ ਜਗਤਿ ਵਿਚ ਵਧੇ ਪਾਪ ਅਰ ਦੁੱਖ।
ਵਰਤਣ ਮੇਰੀ ਉਹ ਕਰੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਪ ਨਾ ਲੇਸ਼
'ਜਗਤ ਜਲੰਦੇ' ਦੀ ਮਲ੍ਹਮ, ਲਿਖਤ ਬਣੇ ਸੋ ਲਿਖ।..
ਦਿਨ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਭੁਜ ਰਹੇ, ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਨ ਕਬਾਬ,
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਟੇ ਲੇਖ ਲਿਖ, ਕੁਝ ਦੁੱਖ ਘਟੇ ਮਨੁੱਖ।..
ਨਹੀਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਛੱਡ ਆ, ਮੇਰੇ ਜੰਗਲ ਦੇਸ,
ਜਿੰਦੜੀ ਮੇਰੀ ਮੋੜ ਦੇਹ, ਉਂਗਲਾਂ ਨਾ ਪਾਈਂ ਬਿਖ।
ਵਿਚ ਸਰਕੰਡਿਆਂ, ਸੁਖੀ ਸਾਂ, ਦੁਖ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੁਖਾਉ,
ਝੋਲੇ ਠੰਡੇ ਵਾਉਂ ਦੇ ਮਾਣ ਰਹੀ ਸਾਂ ਸੁੱਖ।

ਇਹ ਕਾਵਿ-ਸਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਰਬਾਂਗੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਪੰਜਾਹਵਿਆਂ ਤੱਕ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗ਼ਲਪ, ਕਵਿਤਾ, ਸੰਪਾਦਨ, ਖੋਜ, ਇਤਿਹਾਸ, ਵਿਗਿਆਨ ਵਾਰਤਕ, ਅਨੁਵਾਦ, ਲੋਕਧਾਰਾ, ਪੱਤਰਕਾਰੀ 'ਚ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ। ਸਾਕਾ 1947 ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਕਿਹੋ-ਜਿਹੀ ਰਹੀ, ਚਿੰਤਨੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਉਹ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਤਾਲੀ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਰੁਦਨ ਵਿਰਲਾਪ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਭੂ-ਹੇਰਵਾ, ਉਦਰੇਵਾਂ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ 'ਚ ਤਰੇੜਾਂ ਆਉਣ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਆਦਿ ਹੀ ਬਣ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੌਧਿਕ ਸੰਕਟ ਸੀ ਜਾਂ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ? 1947 ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕਹਿਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣੀ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ 1947 ਬਾਰੇ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਅਕਸਰ ਤਨਜ਼ੀਆ ਜਾਂ ਚਲੰਤ ਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬੌਧਿਕ ਜਾਂ ਤੱਥਾਤਮਕ ਪੱਧਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਲ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਣਫੋਲੇ ਵਰਕੇ ਪਰਤਦਿਆਂ 1947 ਦੀ ਦੁਖਾਂਤਕ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲਿਖਤੀ ਤੱਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ:

(ੳ) 1947 ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ:

ਇਸ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਜਾੜੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਸਰੂਪ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਬੇਦੀ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ (ਜੋ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਅਮਲੇ 'ਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਿਹਾ) ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ, ਕਸਬਿਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ, ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਕੈਂਪਾਂ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਬਿਰਤਾਂਤ, ਮਸਾਲਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੱਸੀਂਦੀ ਹੈ।

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਟਵਾਰੇ ਦਾ ਹਾਲ ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਵੇਰਵੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ। ਇਸੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਤਹਿਤ ਅਕਾਲੀ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਉਧਾਲੀਆਂ-ਅਗਵਾ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਦੀ ਡਾਇਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ 'ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਫ਼ਰ' ਪੁਸਤਕ ਡਾ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਪਾਦਕ ਕੀਤੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਆਉਂਦੇ ਜੇਕਰ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ ਨਾ ਬਣਦੇ।

(ਅ) 1947 ਬਾਰੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਕਟ:

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਬਟਵਾਰੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਸੌਦਾਗਰੀ ਬੀਸਾ, ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਰਾਜ, ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 'ਆਵਾਜ਼ ਆਈ' ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈਆਂ। 'ਬਿਖਮ ਤੇਰਾ ਹੈ ਭਾਣਾ' ਨਵੰਬਰ-1947, 'ਸੱਚਾ ਰਾਹ ਅਕਤੂਬਰ 1947', 'ਦਰਦ ਦਾ ਦਾਰੂ-ਹਮਦਰਦੀ' ਜਨਵਰੀ 1948 'ਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਇਕ ਅਣਕਿਆਸਿਆ ਕਹਿਰ ਵਾਪਰਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਕਿਵੇਂ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਈਆਂ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਲਗਭਗ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਸਦਮੇ/ ਵੀਰਾਨਗੀ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ''ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਝੱਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਰੋਣੇ-ਸੁਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸੁਕਦੀਆਂ। ਭਾਣਾ, 'ਬਿਖਮ ਤੇਰਾ ਹੈ ਭਾਣਾ' ਅੱਗੇ ਵੀ ਭਾਣੇ ਵਰਤੇ, ਕਤਲਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਪਰ ਉਹ ਬਦੇਸ਼ੀ ਜਰਵਾਨਿਆਂ ਯਾਂ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਆਦਿਕਾਂ ਨੇ ਵਰਤਾਏ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਹਮਸਾਇਆਂ ਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕਹਿਰ ਵਰਤਾ ਕੱਢੇ। ਹਾਂ, ਵਾੜਾਂ ਨੇ ਹੀ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਕਿਸ ਕਿਸ ਦਾ ਗਿਲਾ ਕਰੀਏ ?...ਕਿਸ ਕਿਸ ਕਸ਼ਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੀਏ? ਕਿਸ ਕਿਸ ਕਹਿਰ ਦੀ ਵਰਤੀ ਦਾ ਹਾਲ ਕਹੀਏ? ਮਾਰੇ ਕੌਣ ਗਏ ? ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਰਾਜ ਉੱਪਦ੍ਰਵ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ, ਕੋਈ ਜ਼ੁਰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਮਾਇਆ। ਬੇਫਿਕਰ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਿਆਂ ਤੇ ਕਹਿਰ ਨਾਜ਼ਲ ਹੋ ਗਏ।...ਦੁੱਖ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਜਿੰਨੀ ਫਰੋਲਈਏ ਤੇ ਲਿਖੀਏ ਅਮੁਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦੁਖ ਹੀ ਛੇੜਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁੱਖ ਸੋ ਹੈ; ਉਹ ਹੈ 'ਸੁਰਤਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਦੁੱਖ'।ਦੁਖ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦਰਦ ਕੀਕੂੰ ਨਾ ਹੋਵੇ ? ਦਰਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰੋਣਾ ਤੇ ਸ਼ਿਕਵਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਹੋਵੇ? ਸ਼ਿਕਵੇ ਤੇ ਰੋਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੁਰਤ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਢਵੇ? ਸੁਰਤ ਢਵੇ ਤਾ ਮੁੜ ਸੰਭਾਲਾ ਕੀਕੂੰ ਹੋਵੇ? ਫਿਰ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਕੁਛ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ।''

ਉਪਰੋਕਤ ਟ੍ਰੈਕਟ ਵਿਚ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਭਾਵੁਕਤਾ ਤੇ ਬੌਧਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੈ। ਸੁਰਤਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਗਵਾਚੀ ਹੋਈ ਸੁਰਤ ਟਿਕਾਅ ਵਿਚ ਆ ਜਾਵੇ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਖਿੰਡੀ ਹੋਈ ਸੁਰਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ, ਵਿਛੜਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ, ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜੱਗ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।

1947 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੁਝ ਅਣਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸਿਆਸੀ ਲੇਖ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ 1946-47 'ਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ-ਅਕਾਲੀ-ਕਾਂਗਰਸ-ਜਨ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ, ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਤੌਖਲਿਆਂ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੈ। ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਦੇ ਡੰਗੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਮੁਸਲਮਾਨ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਤੁਅੱਸਬ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਹਕੂਮਤ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ (ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨਾ ਕੁ ਕਿ 'ਜੋ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਲੈ ਲਵੋ') ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਖਹਿਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਇੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦਮ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਤਰੰਜ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ 'ਚ ਬੇਚੈਨੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ, ਉੱਥੇ ਹਿੰਦ ਦੀਆਂ ਅਛੂਤ, ਦਮਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਜਾਪਦੀਆਂ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਐਵਾਰਡ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਡਟਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਆਪਣੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਖੰਡ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਮੰਗਣਾ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਨਾਕਾਬਲੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਆਖਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ 'ਅਨਸਰਟਨ ਪਾਲੇਟਿਕਸ (ਅਨਿਸ਼ਚਤ/ਸੇਧਹੀਣ ਸਿਆਸਤ)' ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ''ਉਹ (ਅਕਾਲੀ) ਕਦੀ ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਪੱਖੀ, ਕਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਉਹ ਕਦਮ ਚਉਣੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹੇ। ਕਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਅਤੇ 'ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ' ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਘੜ ਕੇ ਧੂੰਆਂ-ਧਾਰ ਲੇਖ ਲਿਖਣੇ ਤੇ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਖੇਲ ਵਿਚ ਕੇਵਲ 'ਅਕਾਲੀ' ਖਿਆਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ...ਹਿੰਦ ਦੀ ਜੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੀ ਕੌਮ, ਆਪਣੇ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਰਿਆਸਤ ਮੰਗੇਗੀ, ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਕੂੰ ਕਰ ਸਕੇਗੀ, ਗੋਯਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਰਿਆਸਤ ਮੰਗਣਾ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੈ''। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਉਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਨਿਸ਼ਚੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਅਕਾਲੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਅੰਗ ਇਸ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮੰਗਾਂ ਨਾਲ ਵਾਬਸਤਾ ਸਨ। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਹ ਖ਼ਿਆਲ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਦਾ ਫ਼ਿਕਰ ਸਿੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਵੰਡੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ, ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਅਲਹਿਦਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡ ਕੇ ਮਿਲਵਰਤਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪੰਥਕ ਹਸਤੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੀ ਫ਼ਿਰਕੂ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ਼ ਹੁੰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਏਕਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਰਾਜ ਬਣਤਰ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਸਲਾਂ, ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਨਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਪੂਰਨ ਬਹਾਲੀ ਹੈ, ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋ ਰਹੀ ਫ਼ਿਰਕੂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਮੋਢੀ ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਨ। ਦੀਵਾਨ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਭਾ ਰਹੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਮੰਨੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਮੰਗ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਰਹੀ ਸੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮਤੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਇਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਸੌਂਪਿਆ। ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਦੀ ਇਬਾਰਤ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਖੀ। ਇਸ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਦਾ ਤਰਜਮਾ, ਅਪਰੈਲ 1946 ਦੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ ਵਿਚ ਛਾਪਿਆ। ਇਸ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਦੀ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੱਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਫ਼ਿਰਕੇਵਾਰਾਨਾ ਚੋਣਾਂ ਸਦਕਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਜ਼ੋਰ ਫੜ੍ਹ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਹੋਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਕਿੰਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰਨਗੇ।

ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲਿਖਤਾਂ:

ਇਸੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਤਹਿਤ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ 'ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਦੇਸ਼' ਨਾਂ ਦਾ ਲਘੂ ਲੇਖ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ 'ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਦੇਸ਼' ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਵੱਡਾ ਲੇਖ ਨਵੰਬਰ 1948 ਵਿਚ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ 'ਚ ਚੀਫ਼ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰ. ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ (ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ ਲੇਖ ਦੀ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਕਾਪੀ ਲੇਖਕ ਕੋਲ ਮਹਿਫ਼ੂਜ਼ ਹੈ) ਇਸ ਲੇਖ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੁਰ ਪੰਥ 'ਚ ਪਈ ਫੁੱਟ, ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਕਿ ''ਆਮ ਹਿੰਦੀ ਜਨਤਾ, ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਰਮਚਾਰੀਆ ਦੇ ਤੌਖਲੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਫਿਰਕੂ ਝੰਡਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਉਂਦੇ'' ਪਰ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ, ਕੌਮੀ ਹਸਤੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਜਜ਼ਬ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਇਕ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਕ ਫ਼ਿਰਕੇ ਤੱਕ ਸੁੰਗੜ ਜਾਣਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਲਘੂ ਲੇਖ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ 'ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਪਾਲੇਟਿਕਸ', 'ਨਵੇਂ ਹਿੰਦ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਮੁਹਾਣ', 'ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?', 'ਹਿੰਦ ਰਾਜ ਦੀ ਬਣਤਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ', 'ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ', 'ਸਿੱਖ ਹਸਤੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣੀ ਰਹੇ?' 'ਕੀ ਸਿੱਖ ਮੁਲਾਜ਼ਮਤਾਂ ਵਿਚ ਹਨ?' 'ਸਿੱਖ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦਾ ਸੰਘਟਨ', 'ਦੁਖਿਆਰਨਾਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ', 'ਪੀੜਤਾਂ ਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਗਰਾਂ 'ਚ ਵਸੇਬਾ', 'ਸਿੱਖ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੀ ਪੰਥਕ ਹੋਣੀ' ਅਤੇ 'ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ' ਆਦਿ ਲੇਖ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਵਾਂਗ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਜੜੇ ਹਿੰਦੂਆਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ, ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉਜਲਾ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਸਾਉਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਘਰ, ਨਵੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨਗਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿ ਸਕਣ। ਉਸਦਾ ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਹਿੰਦ ਦੀ ਰਾਜ ਬਣਤਰ ਲੋਕਤੰਤਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਵੋਟ ਤੰਤਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਤੇ ਹਸਤੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਭੂਗੋਲਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵੰਡੇ ਅਤੇ ਖਿੰਡ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਲ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ।

ਨੋਟ : (ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚਲੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਪੁਸਤਕ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ। ਲੇਖਕ ਸਰੋਤਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੈ।)

> **ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ**
>
> "ਕਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਅਤੇ 'ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ' ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਘੜ ਕੇ ਧੂੰਆਂ-ਧਾਰ ਲੇਖ ਲਿਖਣੇ ਤੇ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਖੇਲ ਵਿਚ ਕੇਵਲ 'ਅਕਾਲੀ' ਖਿਆਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।...ਹਿੰਦ ਦੀ ਜੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੀ ਕੌਮ, ਆਪਣੇ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਰਿਆਸਤ ਮੰਗੇਗੀ, ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਿਉਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ, ਗੋਯਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਰਿਆਸਤ ਮੰਗਣਾ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੈ''। – ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
>
> **ਬਿਖਮ ਤੇਰਾ ਹੈ ਭਾਣਾ**
>
> ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਝੱਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਰੋਣੇ-ਸੁਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸੁਕਦੀਆਂ। ਭਾਣਾ, 'ਬਿਖਮ ਤੇਰਾ ਹੈ ਭਾਣਾ' ਅੱਗੇ ਵੀ ਭਾਣੇ ਵਰਤੇ, ਕਤਲਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਪਰ ਉਹ ਬਦੇਸ਼ੀ ਜਰਵਾਨਿਆਂ ਯਾਂ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਆਦਿਕਾਂ ਨੇ ਵਰਤਾਏ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਹਮਸਾਇਆਂ ਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕਹਿਰ ਵਰਤਾ ਕੱਢੇ। ਹਾਂ, ਵਾੜਾਂ ਨੇ ਹੀ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਾ ਕੀਤੀ। – ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ"

ਮਸਜਿਦਾਂ ਹੇਠ ਮੰਦਰ ਲੱਭਣ ਦੇ ਨਵੇਂ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਪ੍ਰਯੋਗ

ਲੇਖਕ : ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ
ਫੋਨ: +91-94634-74342

“ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਤੁਅੱਸਬ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ’ਚ ਜਮਾਂਦਰੂ ਤੌਰ ’ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਸੇ ਦਾ ਇਕ ਉੱਘੜਵਾਂ ਇਜ਼ਹਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿੱਧਰੇ ਹਿੰਦੂ ਬਨਾਮ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਵਿਵਾਦ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ’ਚ ਚੁਕਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਚ ਸੰਭਲ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਇਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੰਗੇ ਹਕੂਮਤੀ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਹ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਖ਼ਾਸ-ਮ-ਖ਼ਾਸ ਗਵਰਨਰ ਆਨੰਦੀਬੇਨ ਪਟੇਲ ਨੇ ਜੋ ਜਾਂਚ ਪੈਨਲ ਥਾਪਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਵਰਗੇ ਭਾਜਪਾ ਪੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਲ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ‘ਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਪੈਨਲ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਆਪਮੁਹਾਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ? ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਸਾਡੇ ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।”

24 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ ਦਾ ਸਰਵੇ ਕਰਨ ਦੇ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਸੰਭਲ ਕਸਬੇ ਦਾ ਅਮਨ-ਚੈਨ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਗਵਾ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਮੁਗ਼ਲ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਇਸ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਹੇਠ ਮੰਦਰ ਹੋਣ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਰਾਤਤਵ ਸਰਵੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਿਰਕੇ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਗਿਣ-ਮਿੱਥ ਕੇ ਰਾਜਕੀ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਦਾ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਨੱਚਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਘਰਾਂ ’ਚ ਵੜ ਕੇ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਭੰਨਤੋੜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੰਗਾ/ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ’ਚ ਫਸਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਹਿੰਸਾ ’ਚ 20 ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮੁਜਰਮਾਨਾ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਭੂਮਿਕਾ ਉੱਪਰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਉੱਪਰ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਐਡਿਟ ਕੀਤੀਆਂ ਫੁਟੇਜ ਦਿਖਾ ਕੇ ਨਫ਼ਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਬਦਕਾਰ ਧੰਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੰਗੇ ਹਕੂਮਤੀ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਹ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਖ਼ਾਸਮ-ਖ਼ਾਸ ਗਵਰਨਰ ਆਨੰਦੀਬੇਨ ਪਟੇਲ ਨੇ ਜੋ ਜਾਂਚ ਪੈਨਲ ਥਾਪਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਵਰਗੇ ਭਾਜਪਾ ਪੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਲ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ’ਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਪੈਨਲ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਆਪਮੁਹਾਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ? ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਸੰਘਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਟੇਟ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਭੂਮਿਕਾ ’ਤੇ ਪਰਦਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ। ਤੱਥ ਜੱਗ ਜ਼ਾਹਰ ਹਨ। 19 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਹਰਿਹਰ ਮੰਦਰ ਹੋਣ ਦੀ ਮਨਘੜਤ ਕਹਾਣੀ ਤਹਿਤ ਮਸਜਿਦ ਦਾ ਸਰਵੇ ਕਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ’ਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੰਭਲ ਦੇ ਕੇਲਾ ਦੇਵੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮਹੰਤ ਰਿਸ਼ੀਰਾਜ ਗਿਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਜਣਿਆਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਨ 1529 ’ਚ ਮੁਗ਼ਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਾਬਰ ਨੇ ‘ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹਰਿਹਰ ਮੰਦਰ’ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ ਮਸਜਿਦ ਤਾਮੀਰ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਵੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਰਵੇ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਵੇ ਦੀ ਕੋਈ ਤਰੀਕ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਭਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰੰਤ ਸਰਵੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਹੋਈ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ’ਚ ਪਹਿਲਾ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਵਕਤ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਭੀੜ ਸੀ ਪਰ ਸਰਵੇ ’ਚ ਕੋਈ ਅੜਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਪਰ ਦੂਜੇ ਸਰਵੇ ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਭੜਕਾ ਦਿੱਤੀ। ਮਸਜਿਦ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਰਵੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਰਵੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ। ਭਾਵੇਂ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਰਵੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮਸਜਿਦ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਤੱਥ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਸਰਵੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਵੇਰੇ ਸਾਝਰੇ ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਹਲ ਕਿਉਂ? ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਰਵੇ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਸਰਵੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਉਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ। ਕੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਰਵੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? ਸਰਵੇ ਟੀਮ, ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਐਨੀ ਛੇਤੀਂ ਸਰਵੇ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਵੇਰੇ ਸਾਝਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਬੈਰੀਕੇਡਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਸਰਵੇ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਐਨੀ ਮੁਸਤੈਦੀ ਦਿਖਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਰਵੇ ਟੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਹਜੂਮ ਦਾ ਆਉਣਾ ਤੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਲਿਸ ਨਫ਼ਰੀ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਗਿਣੀ-ਮਿੱਥੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਾਜ਼ਿਸੀ ਤਰੀਕੇ ਕਾਰਨ ਅਫ਼ਵਾਹ ਫੈਲ ਗਈ ਕਿ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਵਾਮ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਦੀ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਭਾਰੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਫਿਰਕੇ ’ਚ ਸ਼ੱਕ ਅਤੇ ਤੌਖਲੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਤਿਆਂ ’ਚ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਮਾਮਲੇ ’ਚ ਹੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਧੱਕਾ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਖੁਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਹਮਲਾਵਰ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਿਰਕੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਵੇ ਦੌਰਾਨ ਹਜੂਮ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਉੱਪਰ ਪਥਰਾਓ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਜੂਮ ਨੂੰ ਖਿੰਡਾਉਣ ਲਈ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਪਰ ਗੋਲੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ; ਜਦਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ’ਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੈਲੇਟ ਗੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਵਾਈ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਪਾ-ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਆਨ ਵੀ ਇਹੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮੁਜਰਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਲੁਕੋਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਤਿਆਰੀ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ; ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਨ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਉੱਧਰ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਹ ਬਿਰਤਾਂਤ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਕਿ ਇਹ ‘ਪਠਾਣਾਂ’ ਅਤੇ ‘ਤੁਰਕਾਂ’ ਦਰਮਿਆਨ ਹਿੰਸਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਪਰ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਇੰਤਜ਼ਾਮੀਆ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲ ਤੋਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਲੂਮ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨੇੜ-ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਿਆਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਭਗਵਾ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਿਰਕੇ ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਦਬਾਉਣ ਦਾ ਗਿਣਿਆ-ਮਿੱਥਿਆ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਹੈ। ਸੰਭਲ ਕਸਬੇ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 2 ਲੱਖ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ ਅਤੇ 2011 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ’ਚ ਮੁਸਲਮਾਨ 70% ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ 20% ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਵੱਧ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਬਾਦੀ ਨਿਮਨ ਮੱਧਵਰਗੀ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਗ਼ਰੀਬ ਹੈ। ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਇਸ ਗਿਣੇਮਿੱਥੇ ਹਮਲੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗ਼ਰੀਬ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੇ ਸਹਿਜ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਸਜਿਦਾਂ-ਦਰਗਾਹਾਂ ਹੇਠ ਮੰਦਰ ਲੱਭਣ ਦਾ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਇੱਥੇ ਰੁਕਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ‘ਹਿੰਦੂ ਏਕਤਾ’ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੱਸਣ ਵਾਲੀ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਸਿਆਸਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਲੀਹਾਂ ’ਤੇ ਵੰਡ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਤੀਰ ਨਾਲ ਦੋ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਭਲ ’ਚ ਧੁੱਖ ਰਹੇ ਟਕਰਾਅ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਅਜਮੇਰ (ਰਾਜਸਥਾਨ) ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ’ਚ ਅਜਮੇਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦਰਗਾਹ ਦਾ ਸਰਵੇ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੂਫ਼ੀ ਸੰਤ ਖਵਾਜ਼ਾ ਮੋਇਨੂਦੀਨ ਚਿਸ਼ਤੀ (12ਵੀਂ ਸਦੀ) ਦੀ ਇਸ ਦਰਗਾਹ ਦੀ ਪੂਜਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਦੋਨੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਸੂਫ਼ੀ ਸਥਾਨਾਂ ’ਚੋਂ ਇਕ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਰਗਾਹ ’ਚ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਚਾਦਰ ਚੜਾਉਣ ਵੀ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਮਨਸ਼ੇ ਸਾਫ਼ ਸਮਝੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਡਰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਹਕੂਮਤ ਹੇਠ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਭਰਮ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨ ਢਾਹੁਣ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਗੌਰਵ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਚੁਣੌਤੀ ਰਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ-ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਵਿਵਾਦ ਭਵਿੱਖ ’ਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਧੌਂਸਬਾਜ਼ ਫਿਰਕੂ ਅਮਲ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਜਿਸ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨ ’ਤੇ ਵੀ ਉਂਗਲ ਰੱਖਣਗੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੀ ਅੰਤਮ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਆਲਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਸਜਿਦ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਬੋਧੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਹਿੰਦੂ ਮੰਦਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ ਸਰਵੇ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਅੰਜਾਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਫਿਰਕੂ ਪਾਲਾਬੰਦੀ ਹੀ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਧੁਰਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹੀ’, ‘ਅਰਬਨ ਨਕਸਲ’ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਤੁਅੱਸਬ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ’ਚ ਜਮਾਂਦਰੂ ਤੌਰ ’ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਸੇ ਦਾ ਇਕ ਉੱਘੜਵਾਂ ਇਜ਼ਹਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿੱਧਰੇ ਹਿੰਦੂ ਬਨਾਮ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਵਿਵਾਦ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ’ਚ ਚੁਕਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਾਜ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਕਸਰ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਹਕੂਮਤ ’ਚ ‘ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਨਿਆਂ’ ਦੇ ਰੂਪ ’ਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਜੁਡੀਸ਼ਰੀ ਦਾ ਡੂੰਘੇ ਰੂਪ ’ਚ ਫਿਰਕੂਕਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੱਲ ਝੂਠੇ ਬਹਾਨੇ ਬਣਾ ਕੇ ਹਜੂਮੀ ਕਤਲਾਂ ਅਤੇ ‘ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ-ਸੰਸਦਾਂ’ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸੱਦਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਭਾਜਪਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਤੇ ਹੋਟਲਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ’ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇਣਾ ਬਾਕਾਇਦਾ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਰੂਪ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ‘ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਨਿਆਂ’ ਉੱਪਰ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਮਜ਼ਲੂਮ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਕਤੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਹਿੰਦੂ ਝੁਕਾਅ ਵਾਲੀ ਰਾਜ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ’ਚ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ ਨੇ 2022 ’ਚ ਕਾਸ਼ੀ ਦੀ ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਮਸਜਿਦ ਕੇਸ ’ਚ ਜੋ ਜ਼ਬਾਨੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਹੋਰ ਬੁਲੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਟਿੱਪਣੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 1991 ਦਾ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ “ਧਾਰਮਿਕ ਖ਼ਾਸਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ” ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ 1991 ’ਚ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟਿੱਪਣੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਮ ਜਨਮਭੂਮੀ-ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਝਗੜਾ ਅੱਪਵਾਦ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦਾ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਵਾਲਾ ਸਟੇਟਸ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਗ਼ੌਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਚੁੱਪ ਹੈ। ਸੰਭਲ ਦੀ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਸਰਵੇ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦਰਗਾਹ ਉੱਪਰ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਦਾਅਵੇ ਸਮੇਂ ਸੰਘ ਦੀ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਮੁਖੀ ਮੋਹਣ ਭਾਗਵਤ ਦਾ ਇਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੋਗਲੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਤੋਂ ਸਿਵਾਇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ “ਹਰ ਮਸਜਿਦ ’ਚ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਲੱਭਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।” ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਪੱਖੀ ਅਵਾਮ ਨੂੰ ਇਸ ਅੱਗ ਲਾਊ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਖ਼ੁਦ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

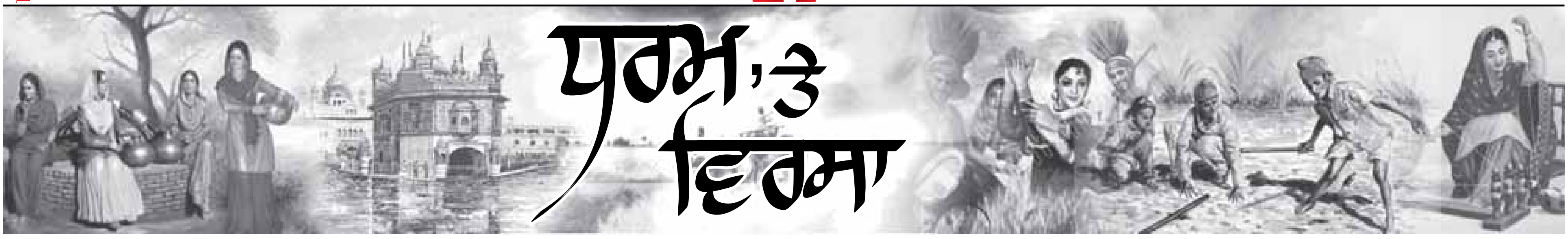

ਕਹਿ ਦੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਸਾਨੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਜੰਗ

ਦਸੰਬਰ 1704 ਦੇ ਤੀਜੇ ਹਫਤੇ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਅੱਗੇ ਵੱਲ ਚਾਲੇ ਪਾ ਦਿਤੇ। ਸ਼ਦੀਦ ਸਰਦ ਸਮਾਂ, ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਮੀਂਹ ਦਾ ਕਹਿਰ ਅਤੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀ ਨਦੀ ਸਰਸਾ ਛੂਕ ਰਹੀ ਸੀ।ਵੈਰੀ ਨੇ ਤਮਾਮ ਵਾਅਦੇ ਤੋੜ, ਸਿੰਘਾਂ 'ਤੇ ਧਾਵਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਸਾ ਤਕ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ-ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿਰਕੱਢ ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਤੇ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ, ਬੱਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਹਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਸਮੇਤ ਚਾਲੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੰਘ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਡੇ ਤੜਕੇ ਆਪਣੇ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਚੱਲ ਕੇ, ਚਮਕੌਰ ਪਿੰਡ ਆ ਪਹੁੰਚੇ। ਗੁਰੂ ਮਨ ਨੂੰ ਐਸ ਵੇਲੇ ਇਕ ਅਲੌਕਿਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜੰਗ ਦਰਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾ-ਖਾਸੂਸ ਸਥਾਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਸੀ। ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦੂਰ ਤਕ ਇਲਾਕਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਗੋਚਰ ਕੀਤਾ। ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਥਾਨ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੱਚੀ ਗੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਾਲਕ ਪਾਸੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਿਆ। ਹਾਂ ਹੋਈ, ਘੋੜਸਵਾਰ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕੇ ਸਮੇਤ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਹੋ ਗਏ।

ਭੁੱਖੇ ਭਾਣੇ ਤੇ ਉਨੀਂਦਰੇ ਦੇ ਮਾਰੇ ਅਨੰਦਪੁਰੋਂ ਚੱਲੇ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘ ਜਦ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਆ ਕੇ ਘੂਕ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਰਾਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਠ ਕੇ ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਵੱਲ ਤਕਿਆ ਮੇਰੇ, ਰੂਹ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਹੱਬਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ-। ਤਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੰਠ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਮੁੱਖ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆ।

ਮੁਅੱਰਿਖ ਲਿਖਦਾ ਹੈ,ਪਹਾੜੀਏ ਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਸੈਨਾ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਉਛਾਲ ਵਾਂਗ ਚੜ੍ਹੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ।ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਦਾ ਜਰਨੈਲ ਨਾਹਰ ਖਾਨ,ਖਵਾਜਾ ਮਹਿਮੂਦ ਅਲੀ, ਵਜ਼ੀਦ ਖਾਂ ਸੂਬਾ ਸਰਹਿੰਦ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਲਾਹੌਰ ਵਰਗਿਆਂ ਦੀ ਸਿਆਹ ਲਿਬਾਸ ਵਾਲੀ ਭਾਰੀ ਮੁਗਲ ਫੌਜ ਨੇ ਚਮਕੌਰ ਦਾ ਘੇਰਾ ਘੱਤ ਲਿਆ।ਪਿੰਡ ਖਾਲੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। 'ਗੁਰੂ ਸੋਭਾ'' ਦਾ ਕਰਤਾ ਲਿਖਦਾ - ਇਕ ਪਾਸੇ ਚਾਲੀ ਭੁੱਖੇ ਭਾਣੇ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਨਫਰੀ-।ਦਸੰਬਰ 22 ਦਾ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ,ਵੈਰੀ ਹਨੇਰੀ ਵਾਂਗ ਛਾ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੜ੍ਹੀ ਅੰਦਰ ਚੌਹਾਂ ਬਾਹੀਆਂ 'ਤੇ ਅੱਠ ਅੱਠ ਸਿੰਘ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਮੁੱਖ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਪਰ ਭਾਈ ਕੋਠਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਟਾ ਦਿੱਤਾ।ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦੋਨਾਂ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਸਮੇਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਖੁਦ ਉਪਰਲੀ ਅਟਾਰੀ ਪਰ ਡਟ ਗਏ ਸਨ।ਭਾਈ ਆਲਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਮਾਨ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਲਾ ਦਿੱਤੇ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਗੜ੍ਹੀ ਵੱਲ ਵਧਿਆ ਤਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਯੱਕਮੁਸ਼ਤ ਬੰਦੂਕਾਂ ਚੱਲੀਆਂ, ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਬੁਛਾੜ ਹੋਈ।ਦੁਸ਼ਮਣ ਤ੍ਰਭਕ ਗਿਆ।ਸਿੰਘ ਵਿੰਨ੍ਹ ਵਿੰਨ੍ਹ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।ਮੁਗਲ ਦੌੜ ਕੇ ਗੜ੍ਹੀ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ।ਮੁਅੱਰਿਖ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕੋਠਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੜ੍ਹੀ 'ਚ ਵੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਥਾਏਂ ਹੀ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੰਦੇ।ਦੁਪਹਿਰ ਤਕ ਤੁਰਕਾਂ ਦੇ ਹੱਲੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ।ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਘੱਟ ਸੀ ਤੇ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕਾ ਵੀ।ਪਰ ਸਿਦਕ ਤੇ ਆਤਮਕ ਬਲ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੀਰਾਂ ਤੁਫੰਗਾਂ ਨੇ ਮੁਗਲਾਂ, ਪਹਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਣ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਬੇਮਿਸਾਲੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸਿਰ-ਧੜ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘਾਂ ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੀ ਸਨ, ਰੰਘਰੇਟੇ ਤੇ ਰਵਿਦਾਸੀਏ ਵੀ, ਖੱਤਰੀ ਵੀ,ਰਾਜਪੂਤ ਵੀ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆ ਦੇ ਜੁਝਾਰੂ ਸੂਰਮੇ ਸਨ। ਗੜ੍ਹੀ ਕੋਲ ਵੈਰੀ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੱਥਰ ਵਿਛ ਗਏ।ਭਾਈ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੋਠਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।ਸਿੰਘਾਂ ਜਦ ਜਾਣਿਆ ਕਿ ਜੰਗ ਆਖਰੀ ਮਰਹਲੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੜ੍ਹੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਜੂਝਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ।ਤਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜੱਥੇ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ।ਉਹ ਫਤਹਿ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਆਹੂ ਲਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ ਗਏ।ਫਿਰ ਵੱਡੇ ਸਪੁੱਤਰ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਥਾਪੜਾ ਦੇ ਕੇ ਤੋਰਿਆ।ਉਹ ਪੂਰੇ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਸਹਿਤ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਜੰਗ ਵਿਚ ਆ ਕੁੱਦਿਆ। ਉਹ ਵੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਬੁਲਾਉਂਦਾ, ਸ਼ਹਾਦਤ ਪਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਸੂਤ ਲਈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਵਾਂਗ ਰਣਭੂਮੀ ਵਿਚ ਜੌਹਰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕੌਮ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਗਿਆ।

> *"ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਜੰਗ ਸਰੀਰਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਰੂਹ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਹੋ ਨਿਬੜੀ। ਚਾਲੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੇ ਪਹਾੜੀ ਦਗੇਬਾਜਾਂ ਤੇ ਕਪਟੀ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹਿਤ ਨੂੰ ਘੋਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਲਮ ਵਿਚ ਰੋਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੜੀ ਗਈ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਗਹਿ-ਗੱਡਵੀਂ ਜੰਗ, ਕੁਲ ਆਲਮ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਗਈ। ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਿਦਕੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ, ਆਲਮੀ- ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਤਵਾਰੀਖ ਰਕਮ ਕਰ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਦੋਨਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਵਿਚ ਤੋਰ ਕੇ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ? ਖਾਲਸਾ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਪਿਆਰਾ ਹੈ। ਚਮਕੌਰ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਕੋਲ ਨਾ ਅੰਨ ਸੀ ਨਾ ਅਸਲਾ ਬਾਰੂਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜੇਕਰ ਸੀ ਤਾਂ ਬੱਸ "ਗੁਰੂ" ਹੀ ਸੀ।"*

ਲੇਖਕ : ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
+91 99151 06449

'ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ' ਦਾ ਕਰਤਾ ਲਿਖਦਾ ਹੈ - ਨਾਹਰ ਖਾਨ ਮਲੇਰੀਆ ਮਾਨਾ ਹੂਆ ਸਿਪਾਹ ਸਲਾਰ ਤੇ ਗਿਨਤੀ ਕਾ ਜੋਧਾ ਥਾ। ਜਦ ਉਹ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗੜ੍ਹੀ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹਨ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਮਮਟੀ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਸਤ ਲਾ ਕੇ ਐਸਾ ਤੀਰ ਮਾਰਿਆ, ਨਾਹਰ ਖਾਨ ਥਾਏਂ ਚਿੱਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਡਿੱਗੇ ਪਏ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਇਕ ਹੋਰ ਪਠਾਣ ਗੈਰਤ ਖਾਨ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਉਥੇ ਹੀ ਢੇਰ ਦਿਤਾ।ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਨੇ ਗੜ੍ਹੀ ਕੋਲ ਆਉਣ ਲਈ ਹੀਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਸੂਰਜ ਅਸਤ ਹੋਣ ਤਕ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਗਿਆਰਾਂ ਸਿੰਘ ਹੀ ਬਚੇ ਸਨ।ਤਦ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੋਲ ਆਏ ਤੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ- ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ! ਅਸੀਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਉਪਰ ਸੀਸ ਅਰਪਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਲੱਖਾਂ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਈਸ਼ਵਰ ਰੂਪ ਹੋ-। ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਾ ਦਿਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ- ਖਾਲਸਾ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਗੜ੍ਹੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਭਲਾ ਸਮਾਂ ਹੈ।ਪੰਥ ਸਿਰਫ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਵੀ ਰਹੋਗੇ ਫਿਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੰਘ ਹੋਰ ਸਜਾ ਲਵੋਗੇ। ਆਪ ਸਲਾਮਤ ; ਖਾਲਸਾ ਸਲਾਮਤ।ਆਪ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਪੰਥ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਰਜ਼ ਮੰਨ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਲਏ ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਚਲਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਮੁਅੱਰਿਖ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਹੀ ਸੈਨਾ ਨੇ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ- ਗੜ੍ਹੀ ਅੰਦਰ ਹੁਣ ਕੁਝ ਕੁ ਸਿੰਘ ਹੋਣਗੇ,ਸੁਬ੍ਹਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੱਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ -।ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੁਸ਼ਾਕਾ ਤੇ ਕਲਗੀ ਪਹਿਨਾ ਕੇ ਸਹੀ-ਸਲਾਮਤ ਗੜ੍ਹੀ ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਗਏ ਸਨ। ਸਵੇਰ ਹੋਈ ਜੰਗ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵੱਜਿਆ। ਤੁਰਕ ਹੱਲਾ ਕਰ ਕੇ ਗੜ੍ਹੀ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਜੋ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਸਿੰਘ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ,ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ।

ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਚੇਹਰਾ ਮੋਹਰਾ ਤੇ ਲਿਬਾਸ ਵੇਖ ਕੇ ਤੁਰਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜਦ ਖਵਾਜ਼ਾ ਮਰਦੂਦ ਮਲੇਰੀਏ ਨੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਆ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਿਰਾਸ਼ਾ 'ਚ ਬਦਲ ਗਿਆ - ਇਹ ਸੀਸ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ-। ਉਸ ਨੇ ਸੂਬਾ ਸਰਹਿੰਦ ਵਜ਼ੀਦ ਖਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ- ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲ ਗਏ ਹਨ-। ਗੁਰੂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਲਈ ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼ਾਹੀ ਸੈਨਾ ਭਾਰੀ ਸ਼ਿਕਸਤ ਖਾ ਗਈ ਸੀ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਹੋਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਬਦਲ ਗਏ ਸਨ।ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆਈ ਦੁਸਮਣਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੈਨਾ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ।ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਧਰਤ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸਰਦਾਰੀ ਦਾ ਲਕਬ ਬਖਸ਼,ਖੁਦ ਲਈ ਪੂਜਣਯੋਗ ਮਹਾਨ ਸਥੱਲ ਦਾ ਮੁਰਾਤਬਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਹੇ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਧਰਤੀ! ਤੇਰੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਜ਼ੱਰਿਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਸੂਰਜੀ ਚਮਕ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ ਬਣ ਗਏ।

ਚਮਕ ਹੈ ਮਿਹਰ ਕੀ ਚਮਕੌਰ! ਤੇਰੇ ਜ਼ੱਰੋਂ ਮੇਂ।
ਯਹੀਂ ਸੇ ਬਨ ਕੇ ਸਤਾਰੇ ਗਏ 'ਸਮਾਂ ਕੇ ਲਿਯੇ॥117॥

ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਜੰਗ ਸਰੀਰਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਰੂਹ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਹੋ ਨਿਬੜੀ। ਚਾਲੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੇ ਪਹਾੜੀ ਦਗੇਬਾਜਾਂ ਤੇ ਕਪਟੀ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹਿਤ ਨੂੰ ਘੋਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਲਮ ਵਿਚ ਰੋਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੜੀ ਗਈ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਗਹਿ-ਗੱਡਵੀਂ ਜੰਗ, ਕੁਲ ਆਲਮ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਗਈ। ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਿਦਕੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ, ਆਲਮੀ- ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਤਵਾਰੀਖ ਰਕਮ ਕਰ ਗਈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਦੋਨਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਵਿਚ ਤੋਰ ਕੇ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਖਾਲਸਾ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਪਿਆਰਾ ਹੈ-। ਚਮਕੌਰ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਕੋਲ ਨਾ ਅੰਨ ਸੀ ਨਾ ਅਸਲਾ ਬਾਰੂਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜੇਕਰ ਸੀ ਤਾਂ ਬੱਸ ''ਗੁਰੂ'' ਹੀ ਸੀ।

ਇਨਸਾਫ ਕਰੇ ਜੀ ਮੇਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਤੋ ਯਕੀਂ ਹੈ।
ਕਹਿ ਦੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਸਾਨੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਸਾਵੀਂ ਜੰਗ

ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ

ਲੇਖਕ - ਜਨਾਬ ਬਸ਼ੀਰ ਮੁਹੰਮਦ

ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਰੋਪੜ ਵਿਚਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਗੁੱਜਰਾਂ ਤੇ ਰੰਘੜਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਝੜਪਾਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਜੀ, ਦੋਨੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਤੇ ਸਿੰਘ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆ ਗਏ। ਉਥੇ ਆ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਚੌਧਰੀ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣਦਿਆਂ ਹਵੇਲੀ ਅੰਦਰ ਮੋਰਚਾਬੰਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ। ਸਮਾਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੀ। ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਕੁ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਂ ਸਰਹਿੰਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਆਈ ਫੌਜ ਨੇ ਹਵੇਲੀ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਮਾਨ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਦਾ ਨਾਹਰ ਖਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਪਿੱਛੋਂ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਂ ਸਰਹਿੰਦ ਸੂਬੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਜਵਾਨ ਸਰਸਾ ਨਦੀ 'ਤੇ ਮਰਵਾ ਕੇ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਲ਼ਿਆ। ਉਧਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਪਾਰਖੂ ਅੱਖ ਨੇ ਪਹਿਚਾਣ ਲਿਆ ਕਿ ਜੰਗ ਸਵੇਰੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਹੋਰ ਆ ਗਈ। ਹਵੇਲੀ ਅੰਦਰ ਅੱਲਾ ਦੇ ਦੂਤ ਬੇਫ਼ਿਕਰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਿੰਘਾਂ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਲੱਖਾਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ, ਸਿੰਘਾਂ ਵੱਲ ਪਿਆਰ ਭਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਅੱਗੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਕੋਲ ਚਲੇ ਗਏ, ਦੋਨੋਂ ਵੀਰ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਲਿੱਬੜੀਆਂ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਵਾਲਾਂ 'ਚ ਹੱਥ ਫੇਰਿਆ, ਮੂੰਹ ਚੁੰਮਿਆ ਸੋਚਣ ਲੱਗੇ, ਮੇਰੇ ਲਾਲੋ! ਤੁਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਤਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ, ਪਰ ਵੈਰਾਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਦਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨਿਆ। ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪਹਾੜ ਟੁੱਟ ਗਏ, ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ, ਮਾਤਾ ਜੀ ਅਤੇ ਜਾਨ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਸਿੰਘ ਵਿੱਛੜ ਗਏ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾ ਡੋਲੇ, ਨਾ ਘਬਰਾਏ ਸਭ ਦੁੱਖ-ਸੁਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਮੰਨਦੇ। ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਨਾਮ-ਸਿਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਸੰਭਾਲ ਲਈਆਂ, ਉਧਰ ਮੁਗ਼ਲ ਕਮਾਂਡਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਹੈ। ਹਵੇਲੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਘੇਰ ਲਉ। ਸ਼ਾਹੀ ਜਵਾਨ ਕਾਫਲਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੱਗੇ, ਸ਼ੇਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਨਾ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਵਿਚ ਡਿੱਗਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜੈਕਾਰਾ ਲਾਇਆ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਸਹਾਏ ਕਹਿ ਕੇ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਤੀਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣ ਜ਼ਹਿਰਲੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤੀਰ ਲੱਗਦਾ ਬੋਲਣ ਦੀ ਵੀ ਗੁੰਜ਼ਾਇਸ਼ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀ। ਇਕ ਤੀਰ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਬੁਲਾ ਜਾਂਦਾ। ਤੀਰ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀਆਂ ਹਿੱਕਾਂ ਬਿੰਨ੍ਹਣ ਲੱਗੇ ਜੋ ਫੌਲਾਦੀ ਕੰਧ ਵਾਂਗ ਡਟੇ ਆ ਰਹੇ ਸੀ, ਉਹ ਰੇਤ ਦੀ ਕੰਧ ਵਾਂਗ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਬਹਿ ਗਏ। ਲੋਥਾਂ ਹੀ ਲੋਥਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਮੁਗ਼ਲ ਡਰ ਗਏ। ਲੋਥਾਂ ਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਛੱਡ ਗਏ। ਪਿੱਛੇ ਹੱਟ ਗਏ, ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈ ਗਈਆਂ। ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਰੁਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਂਤੜਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਵੱਡੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਹਵੇਲੀ ਨੂੰ ਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੌਣ ਕਰਦਾ? ਕੋਈ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਨੂੰ ਘਰ ਨੂੰ ਤੋਰ ਦੇਵੋ ਪਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਕੰਧ ਢਾਹ ਸਕਦਾਂ। ਅਖੀਰ ਨਾਹਰ ਖਾਂ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵਾਲਾ ਗੁੱਸਾ ਖਾ ਕੇ ਪੌੜੀ ਜਾ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਜਦੋਂ ਅੱਧ 'ਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਪਈ ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਇਕ ਤੀਰ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਹਰ ਖਾਂ ਨੂੰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਡੰਡਿਆਂ ਵਿਚ ਲੱਗਦਾ ਥੱਲੇ ਧੜੰਮ ਕਰਕੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਥੱਲ੍ਹੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨਾਇਕ ਖੁਆਜਾ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਵੀ ਤੀਰ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਇਸ ਨਾਲ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਵਿਚ ਸਹਿਮ ਪੈ ਗਿਆ। ਦੋ ਚੋਟੀ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਮਰ ਗਏ ਪਰ ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਹੁਕਮ ਕਾਰਨ ਇਕ ਹੋਰ ਕਮਾਂਡਰ ਗ਼ੈਰਤ ਖਾਂ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਦੀ ਗ਼ੈਰਤ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਾਹੀ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਮਾਣਮੱਤਾ ਗੱਭਰੂ ਹਵੇਲੀ ਨੇੜੇ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਤੀਰਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗੇਟ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤਾ। ਗ਼ੈਰਤ ਖ਼ਾਂ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਗ਼ੈਰਤ ਦਾ ਇਕ ਤੀਰ ਗ਼ੈਰਤ ਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਖ਼ਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਗ਼ੈਰਤ ਖਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਮਰਦੂਦ ਖਾਂ ਨੇ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲੀ। ਸਿੰਘ ਅਕਾਲ ਸਹਾਏ ਦੀ ਰੱਬੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਤੀਰ ਛੱਡ ਰਹੇ ਸੀ। ਸ਼ਾਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਕਾਫ਼ੀ ਮਰ ਗਏ ਮਰਦੂਦ ਖਾਂ ਕਮਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਕੰਧ ਦੇ ਉਹਲੇ ਇਕ ਕੌਲ਼ੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਹੱਥ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜਾਨ ਦੀ ਸੁੱਖ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਾਜ ਅੱਖ ਨੇ ਮਰਦੂਦ ਖਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਵੇਖ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ੂਕਦੇ ਤੀਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਚਿੱਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਾਹੀ ਜਵਾਨ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਏ, ਲੋਥਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗ ਗਏ। ਮੁਗ਼ਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਸੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਫੇਰ ਇਕ ਭਰਵਾਂ ਹੱਲਾ ਬੋਲਿਆ। ਉਧਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਖ਼ਤਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਜੰਗ ਨੂੰ ਤੋਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਜਦੋਂ ਮੁਗ਼ਲ ਫੌਜ ਸਿਰ'ਤੇ ਆ ਚੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਥਾਪੜਾ ਦੇ ਕੇ ਜੰਗ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸ਼ਸਤਰ ਸੰਭਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾ ਜੈਕਾਰੇ ਛੱਡਦੇ, ਗੇਟੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ, ਆਉਂਦਿਆਂ ਤਰਥੱਲੀ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅੰਗਿਆਰਾਂ ਵਾਂਗ ਭੱਖਦੇ ਸੀ। ਜਿਧਰ ਜਾਂਦੇ ਲੋਥਾਂ ਦੇ ਸੱਥਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ। ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਹਮਲਾ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਸੀ। ਸ਼ਾਹੀ ਜਵਾਨ ਭਮੱਤਰ ਗਏ। ਸਿੰਘ ਹਨ੍ਹੇਰੀ ਵਾਂਗ ਹਥਿਆਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਹਵੇਲੀ 'ਚੋਂ ਸ਼ੂਕਦੇ ਤੀਰ ਕਈਆਂ ਦੀ ਜਿੰਦ ਕੱਢ ਰਹੇ ਸੀ। ਖ਼ੁਦਾ ਤੇ ਬਦੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੀ। ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬਹੁਤ ਮਰ ਗਏ ਸੀ। ਇਕ ਖ਼ਾਨ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਸਿੰਘ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬਣੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਦਲੇਰ ਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਹਨ। ਮੌਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ।" ਅਖੀਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਸਿੰਘ ਏਨੀ ਨਫ਼ਰੀ ਅੱਗੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਲੜ ਸਕਦੇ ਸੀ, ਅਖੀਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਕੇ ਮਰਦੇ ਦਮ ਤਕ ਜੂਝਦੇ ਧਰਮ ਖ਼ਾਤਰ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ। ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਸ਼ਸਤਰਾਂ 'ਤੇ ਟੰਗੀ ਫਿਰਦੇ ਸੀ, ਜਿਧਰ ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਜਵਾਨ ਤੌਬਾ-ਤੌਬਾ ਕਰ ਉੱਠਦੇ, ਮੈਦਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜਣ ਲੱਗੇ। ਪਰ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਝਿੜਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਜਿੰਦਾਂ ਵਾਰ ਗਏ। ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਧੰਨ ਸਿੰਘ; ਜੋ ਲੱਖਾਂ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਾਈ ਫਿਰਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੋਂ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਜੂਝਣ ਲਈ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਚਾਰ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਥਾਪੜਾ ਦੇ ਕੇ ਜੰਗ-ਏ-ਮੈਦਾਨ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਥੀ ਖਾਲਸੇ ਸਿੰਘ ਇਕ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਫੁਰਤੀ ਵਾਂਗ ਗੇਟੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ। ਸ਼ਾਹੀ ਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਬਾਜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝਪਟੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗਰਜ-ਗਰਜ ਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਵਿਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਸੰਜੋਆਂ ਮੜ੍ਹੇ ਜਵਾਨ ਦੇ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਫੁਰਤੀ ਵਾਂਗ ਨੇਜਾ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਸ਼ਾਹੀ ਜਵਾਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿੱਗ ਰਹੇ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਹਨ੍ਹੇਰੀ ਵਿਚ ਦਰੱਖ਼ਤ ਟੁੱਟਦੇ ਹੋਣ, ਸਿੰਘ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਆਹੂ ਲਾਹ ਰਹੇ ਸੀ। ਸਾਥੀ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਸੂਰਮੇ ਨੇ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਕੱਪੜੇ ਖ਼ੂਨ ਨਾਲ ਸੂਹੇ ਲਾਲ ਹੋ ਗਏ ਸੀ। ਪੁਸ਼ਾਕ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਤੋਂ ਪਾੜ ਗਈ ਸੀ। ਸੂਰਮੇ ਯੋਧੇ ਦਾ ਜਲਾਲ ਵੇਖ ਕੇ ਰਣਭੂਮੀ ਵੀ ਕੰਬ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੇ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਮਾਰ ਕੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਅਖੀਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡੱਟਵਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਏ। ਇਕ ਸੂਰਮੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜ ਕੇ ਉਹ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰ ਗਏ, ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਹ ਸਾਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਮੰਮਟੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸੀ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਲਾਲ ਧੰਨ। ਮੰਮਟੀ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕਲਗੀ ਚਮਕ ਰਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਕੱਢ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੁਗ਼ਲ ਕਲਗੀ ਨੂੰ ਵੇਖ-ਵੇਖ ਕੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਅਜੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ, ਹੁਣ ਸਾਡਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਮੁਗ਼ਲ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਰੁਕ ਗਏ। ਹਵੇਲੀ 'ਚ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲਈ ਕਾਹਲੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਘੰਟੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਾਹੀ ਜਵਾਨ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਕੇ ਹਵੇਲੀ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੀ ਕਲਗੀ ਸਜਾ ਕੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕੇ ਸਾਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਥਾਪੜਾ ਦੇ ਕੇ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੇਖਣ ਲਈ ਹਵੇਲੀ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਚਾਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਰੁਖ਼ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਮੁਗ਼ਲ ਸੋਚ ਵੀ ਨਾ ਸਕੇ, ਹੈਂ ਇਹ ਕੀ ਹਨ੍ਹੇਰੀ ਆ ਗਈ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਧਨੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੇੜਾ ਖਾਂਦੀ ਜਿਵੇਂ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਤਲਵਾਰਾਂ ਹੋਣ। ਫੁਰਤੀ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਇਕਦਮ ਘੁਮਾਉਂਦੇ ਸੀ ਜੋ ਵੈਰੀ ਨੇੜੇ ਲੱਗਦਾ, ਮੌਤ ਆਈ ਸਮਝਦਾ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਵਾਰ ਵੇਖ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੀ ਸਿਫਤਾਂ ਕਰਨੋਂ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਿਆ। ਲੋਥਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗ ਗਏ। ਮਨੁੱਖੀ ਅੰਗ ਖਿੱਦੋ-ਖੂੰਡੀਆਂ ਵਾਂਗ ਪਏ ਸੀ। ਜੋ ਬਾਹਰ ਕਮਾਂਡਰ ਸ਼ੇਖੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਸੀ, ਵੱਡੇ ਜੰਗਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਨਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ? ਖਾਨਾਂ ਦੇ ਹੋਸ਼ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਏ, ਉਹ ਅੰਦਰੋਂ ਕੰਬਣ ਲੱਗੇ; ਮੁਗ਼ਲ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਝਿੜਕਾਂ/ਦਬਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਾ ਰਿਹਾ। ਆਪ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਕੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਧੱਕ ਰਹੇ ਸੀ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਦਾ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੀ ।

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅੱਗੇ ਨਾ ਰੋਕ ਸਕੇ । ਰਣਭੂਮੀ ਖ਼ੂਨ ਨਾਲ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ । ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਹ ਤਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਉਂਦੇ ਆਪਣੀ ਕੌਮ/ਧਰਮ ਖ਼ਾਤਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਮ ਪੀ ਗਏ । ਇਸ ਸੂਰਮੇ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਜਿਉਂਦੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੀ ਫੜਨਾ ਸੀ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੁੰਦੇ, ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਉਂਦੇ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ । ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕੀਤਾ । "ਹੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ! ਤੇਰੀ ਅਮਾਨਤ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ।" ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਕ ਸੂਰਮੇ ਵਾਂਗ ਜੂਝਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹੁਕਮ ਕਿਸ ਦਾ? ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪੰਥ ਦਾ। ਫਿਰ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਪੰਥ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਜੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਓ । ਦੁਬਾਰਾ ਪੰਥ ਬਣਾਓ । ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਕਰਾਰੇ ਹੱਥ ਵਿਖਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਜਾਵਾਂਗੇ । ਗੁਰੂ ਜੀ ਪੰਥ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਗਏ । ਆਪਣੀ ਹੀਰਿਆਂ ਜੜੀ ਕਲਗੀ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਸਾਥੀ ਤੇ ਹਮਸ਼ਕਲ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੀਸ ਤੇ ਸਜਾ ਗਏ। ਆਪ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਆਪ ਤਾੜੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, "ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਹੈ ਤਾਂ ਰੋਕ ਲਵੋ। " ਮੁਗ਼ਲ ਤੰਬੂਆਂ ਵਿਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ । ਸਿੱਖ ਚਲੇ ਗਏ, ਸਿੱਖ ਚਲੇ ਗਏ ; ਰੌਲਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੱਚੇ ਰਾਹ 'ਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਹੀ ਮਰਨ ਲੱਗੇ। ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਸਿੰਘ ਹਵੇਲੀ 'ਚ ਆਰਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ । ਸਿੰਘ ਸਵੇਰੇ 3 ਵਜੇ ਉਠੇ, ਮਹੂੰ - ਹੱਥ ਧੋਤਾ ; ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਸਿਮਰਨ ਕੀਤਾ, ਦਿਨ ਚੜ ਦੇ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਗੇਟ ਨੇੜੇ ਖੜ ਗਏ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਦੋਂ ਮੁਗਲਾਂ ਨੇ ਚਮਕਦੀ ਕਲਗੀ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਕਲੇਜੇ ਧੂਅ ਪੈ ਗਈ । ਵੈਰੀ ਦਾ ਰੰਗ ਪੀਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪੀਰ ਅਜੇ ਰਹਿੰਦਾ, ਕੀ ਪਤਾ ਕੀ ਕਰ ਦੇਣ? ਮੁਗ਼ਲ ਹਾਰ ਮੰਨੀ ਬੈਠੇ ਸੀ । ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤੇ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦੇਣਗੇ । ਮੁਗਲਾਂ ਨੇ ਡਰਦੇ-ਡਰਾਉਂਦਿਆਂ ਨੇ ਇਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਕਹਿਰੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲੇ ਜਾਵੇ । ਪਿੱਛੋਂ ਢਾਹ ਦੇਵੋ । ਜਦੋਂ ਮੁਗ਼ਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਵੇਲੀ ਵੱਲ ਵਧੇ ਤਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਜੈਕਾਰੇ ਲਾਉਂਦੇ. ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਹੌਲ ਪਾਂਉਦੇ, ਭੁੱਖੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਾਂਗ ਸ਼ਾਹੀ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਟੁੱਟ ਕੇ ਪੈ ਗਏ। ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਲੀਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾੜਣ ਲੱਗੇ । ਸ਼ਾਹੀ ਜਰਨੈਲਾਂ ਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੁੱਠੀ ਹੋ ਗਈ। ਸੋਚਦੇ ਹੋਰ ਸੀ ਹੋ ਹੋਰ ਗਿਆ । ਹੋਰ ਸਿੰਘਾਂ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੇ ਪੰਜੇ 'ਚ ਫਸ ਗਏ । ਮੁਗਲਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ-ਦੋ ਸਿੱਖ ਹੋਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥੋਂ ਫੜ ਲਵਾਂਗੇ ਜਾਂ ਮਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ । ਸਿੰਘਾਂ ਅੱਗੇ ਖਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਜੜਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ । ਇਕ ਪਾਸੇ ਭੁੱਖਣ-ਭਾਣੇ ਸਿੰਘ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਣਗਿਣਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ । ਪਰ ਏਨਾ ਕੁਝ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਨਾ ਫੜ ਸਕੇ । ਸਿੰਘ ਮਰ ਮਿਟ ਸਕਦਾ ਪਰ ਜਿਉਂਦੇ-ਜੀਅ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ । ਜੇ ਅਚਾਨਕ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ। ਜਿੰਦ ਧਰਮ ਤੇ ਵਾਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿੰਘ ਘੇਰੇ 'ਚ ਆ ਗਏ । ਪਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਕੌਮ, ਅਣਖ, ਇੱਜ਼ਤ, ਧਰਮ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕਹੇ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਪਿਆਰੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ ਵਾਰ ਗਏ । ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਗਏ । ਬੇਗੈਰਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਨਾਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸੌ ਗੁਣਾਂ ਚੰਗੀ ਹੈ । ਮੁਗ਼ਲ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਲਗੀ ਵੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਲੱਗੇ । ਜਦੋਂ ਪਛਾਣ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਏ । ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੰਗ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਤੇ ਸੂਰਮਗਤੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ । ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਲਈ ਸਬੂਤ ਹੈ । ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਅਨੋਖੀ ਜੰਗ ਸੀ, ਇਕ ਪਾਸੇ 40 ਸਿੰਘ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੱਖਾਂ ਚੇ । ਕੀੜੀ ਤੇ ਹਾਥੀ ਵਾਂਗ ਫ਼ਰਕ ਸੀ ਪਰ ਸਿੰਘ ਜੰਗ ਜਿੱਤ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਮਸ਼ਕਲ

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ

(ਗੜ੍ਹੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗਾਥਾ)

ਸਾਹਿਬੇ-ਕਮਾਲ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ੨੨ ਦਸੰਬਰ, ੧੬੬੬ ਈ. ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੋਂ ੪ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਫ਼ਰਕ ਨਾਲ ਭਾਵ ੨੫ ਅਪ੍ਰੈਲ, ੧੬੬੭ ਈ. ਨੂੰ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਰਣੀਆ ਜੀ ਤੇ ਬੀਬੀ ਅਮਰੋ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ-ਮੋਹਰਾ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰੰਭਤਾ ਵੇਲੇ ਹੀ ਜਿੱਥੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਂਦੇ ਉਥੇ "ਚਾਰਿ ਵਰਨਿ ਇਕੁ ਵਰਨੁ ਕਰਾਇਆ" ਭਾਵ ਜਾਤਾਂ-ਪਾਤਾਂ ਦੇ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਕੇ ਪੰਗਤ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ "ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਸਾਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ-ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰ-ਸੇਵਾ ਲਈ ਕੁਝ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਵੀ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਪੜਾ ਬੁਣਕਰ (ਜੁਲਾਹੇ) ਕਿਰਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਭਾਈ ਜਰਨੈਲ ਜੀ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਵੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਜਾਤਾਂ-ਪਾਤਾਂ ਵਾਲੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਸਤੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਦਿਨ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਈ ਜਰਨੈਲ ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਈ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਅਤੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਬੁਲਾ, ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ, ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਕ ਗਸ਼ਤੀ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸੰਗਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲਿਖ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਸੇਵਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੋਰ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਸ਼ਸਤਰ ਅਤੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਆਈਆਂ ਉੱਥੇ ਦੁਆਬੇ-ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਸੂਰਬੀਰ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪਾਸ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ! ਅਸੀਂ ਗਰੀਬ ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਟਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਮਾਇਆ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਹੀ ਭੇਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਵੋ-

ਹਮ ਅਨਾਥ ਸਿਰ ਭੇਟਾ ਕੀਨੇ, ਦਯਾ ਕਰਯੋ ਕਹਿ ਦੀਨੇ।

(ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾ. ੬ਵੀਂ-੧੫੩)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾ, ਫਗਵਾੜਾ, ਗੁਰਾਇਆਂ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾ ਦੇ ਭਾਈ ਬੁੱਧਾ ਜੀ, ਸੁੱਧਾ ਜੀ ਤੇ ਸਪਰੌੜ ਖੇੜੀ ਦੇ ਭਾਈ ਭਾਨੂੰ ਜੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਹ ਭਾਈ ਭਾਨੂੰ ਜੀ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੰਗਾਂ-ਯੁੱਧਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਏ ਸਨ। ਭਾਈ ਭਾਨੂੰ ਜੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਲੜੀਆਂ ਚੌਹਾਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਭਾਈ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਵਿਖੇ ਆ ਕੇ ਲੱਭ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਈ ਰਣੀਆ ਜੀ ਗੁਰੂ-ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਬਾਬੇ ਬਕਾਲੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਰੂ-ਸੇਵਾ ਦੀ ਚੇਟਕ ਲੱਗਣ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਜੁੱਟ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਾਈ ਰਣੀਆ ਜੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮਾਖੋਵਾਲ ਵਸਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਘਰ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਮੁੜ ਮਾਖੋਵਾਲ ਆਉਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ੧੯ ਜੂਨ, ੧੬੬੫ ਮੁਤਾਬਿਕ ੨੧ ਹਾੜ, ੧੭੨੨ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਨੀਂਹ ਰਖਾ ਕੇ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਪਰ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਮ "ਚੱਕ ਨਾਨਕੀ" ਰੱਖਿਆ। ਦੂਰੋਂ-ਨੇੜਿਓਂ ਆ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਇਥੇ ਵੱਸ ਗਈਆਂ। ਭਾਈ ਰਣੀਆ ਜੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਪਰਵਾਰ ਸਮੇਤ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਜੁੱਟ ਗਏ। ਬੀਬੀ ਅਮਰੋ ਬਤੌਰ ਟਹਿਲਣ ਮਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ। ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰੇ ਅਰੰਭੇ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਗਿਣੇ-ਚੁਣੇ ਸਿੱਖ ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਹੋ ਤੁਰਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਈ ਰਣੀਆ ਜੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਅਮਰੋ ਜੀ ਸਮੇਤ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੇ ਟਹਿਲੀਏ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸਨ। ਮਾਲਵੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਂਗਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜੇ, ਇਥੇ ਹੀ ਬਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ।

ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਵੀ ਇਥੇ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰੀ "ਰਾਣੀ ਮੈਣੀ" ਦੇ ਘਰ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੇ "ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ" ਜੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪ੍ਰੰਤੂ ਰਾਣੀ ਮੈਣੀ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਦੀ ਵਿਚ ਬਿਠਾ, ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਮਸਤਕ ਚੁੰਮਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋ! ਬਾਲਾ-ਪ੍ਰੀਤਮ (ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ) ਜੀ ਨੇ ਬਾਲਪਨ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਕੌਤਕ ਕੀਤੇ। ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਛੋਟੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਰ ਵਕਤ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਚਰਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਬਾਲਾ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਕਲੀ ਲੜਾਈ ਕਰਨ ਹਿਤ ਦੋ ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾ, ਇਕ ਟੋਲੀ ਦਾ ਆਗੂ ਆਪ ਬਣਦੇ ਤੇ ਦੂਜੀ ਟੋਲੀ ਦਾ ਆਗੂ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬਣਾ, ਨਕਲੀ ਲੜਾਈ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਥੀ ਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਭਿਹਾਸ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਬਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸਦਕਾ ਪਰਵਾਰ ਸਮੇਤ "ਚੱਕ ਨਾਨਕੀ" ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ, ਉਸ ਵਕਤ ਹੋਰ ਸੰਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਸਮੇਤ ਬਾਲਾ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੀ ਨਾਲ ਹੀ ਚੱਕ ਨਾਨਕੀ (ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ) ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ।

ਗੁਰਤਾ-ਗੱਦੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਤਕ ਯਾਨੀ ਕਿ ੧੬੭੫ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ੧੬੯੯ ਤਕ ਦੇ ੨੩-੨੪ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਿਸ਼ਨ ਪੂਰਤੀ ਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਬਰ-ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਹਿਤ, ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੰਗ-ਯੁੱਧ ਵੀ ਕਰਨੇ ਪਏ। ਜਿਥੇ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ, ਉਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਚੌਰ ਬਰਦਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਮੱਝਾਂ-ਗਾਈਆਂ ਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜੰਗਾਂ-ਯੁੱਧਾਂ ਵਿਚ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ-ਥਾਪੜੇ ਸਦਕਾ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਜੌਹਰ ਵੀ ਵਿਖਾਏ।

"ਵਾਹ ਵਾਹ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪੇ ਗੁਰੁ ਚੇਲਾ" ਦੇ ਕਥਨ ਨੂੰ ਸੱਚ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਿਰਜਣ ਹਿਤ ਜਦੋਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ੧੬੯੯ ਦੀ ਵੈਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ "ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ" ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਫੌਰਨ ਬਾਅਦ ਯਾਨੀ ਉਸੇ ਹੀ ਦਿਨ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਮੇਤ ਪਰਵਾਰ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਭਰਾਵਾਂ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਚਾਚੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਂ-ਪਿਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੀਯਤ ਕਰ ਕੇ ਮਾਲਵੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਨਾਂ ਇਕ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਭੇਜਿਆ, ਜੋ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਖੁੱਡੇ ਜੋ ਮੁਕਤਿਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਓਥੇ ਮਿਲਿਆ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੀ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੁਣ ਰਸਤਾਂ ਬਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਘੋੜੇ, ਤਲਵਾਰਾਂ, ਬੰਦੂਕਾਂ, ਨੇਜ਼ੇ ਆਦਿਕ ਹੋਰ ਵੀ ਨਵੀਨ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਅਸਲ ਕਾਪੀ "ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ-ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ" ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਪਾਸ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਨੰਦਗੜ੍ਹ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਮੁਗ਼ਲ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਘੇਰਾ ਇੰਨਾ ਤੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਰਸਦ ਆਉਣੀ ਵੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਉੱਡਣ ਦਸਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਥਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਪਹਾੜੀ ਉੱਤੇ ਮੁਗ਼ਲ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਕੈਂਪਾਂ ਪਰ ਹਮਲੇ ਕਰ ਕੇ ਰਸਦਾਂ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਘੇਰਾ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਤੰਗ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਜੇ ਪਾਣੀ ਵੀ ਲੈਣ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਚਾਰ ਸਿੰਘ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਦੋ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ-

ਚਾਰ ਸਿੰਘ ਪਾਣੀ ਕੋ ਜਾਵੈਂ।
ਦੋ ਜੂਝੈਂ ਦੋ ਪਾਣੀ ਲਿਆਵੈਂ।

ਆਖ਼ਰ ਦਸੰਬਰ ੧੭੦੪ ਈ. ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਰ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ਤੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਅੱਗੋਂ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰ ਰਹੀ ਸੀ ਪਿਛੋਂ ਵੈਰੀ ਕਸਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਆ ਪਏ। ਸਰਸਾ ਕੰਢੇ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ ਹੋਈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪੈਦਲ ਵਹੀਰ ਲੰਘਾਉਣ ਲਈ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਉਦੇ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਹੇਠ ਜਥੇ ਥਾਪ ਦਿੱਤੇ। ਮੁਗ਼ਲ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਵੈਰੀ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਤਕ ਵਹੀਰ ਸਰਸਾ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਤਦ ਤਕ ਵੈਰੀਆਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ। ਇਸ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਸਰਸਾ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਦੀ ਦੀ ਭੇਟ ਹੋ ਗਏ। ਸਰਸਾ ਦੇ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਸਾਰਾ ਪਰਵਾਰ ਖੇਰੂੰ-ਖੇਰੂੰ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੰਘ ਇਸ ਘਮਸਾਣ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਵਿਚ ਕਈ ਮੀਲ ਦੂਰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵੇਗ ਵਿਚ ਰੁੜ੍ਹ ਗਏ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ੭ ਪੋਹ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਰੋਪੜ ਤੋਂ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦੇ ਚਾਲ੍ਹੀ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਕੱਚੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਆ ਬਿਰਾਜੇ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ੮ ਪੋਹ, ਸੰਮਤ ੧੭੬੧ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਅਨੋਖੇ ਤੇ ਚਮਤਕਾਰੀ ਯੁੱਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੇਵਲ ਭੁੱਖੇ ਤੇ ਥੱਕੇ ੪੦ ਸਿੰਘ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵੈਰੀ ਦਲ ਦੀ ਭਾਰੀ ਫੌਜ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਜਿਕਰ ਹੈ-

ਗੁਰਸਨਹ ਚਿਹ ਕਾਰੇ ਕੁਨੱਦ ਚਿਹਲ ਨਰ॥ ਕਿ ਦਹ ਲੱਕ ਬਿਆਯਦ ਬਰੋ ਬੇਖ਼ਬਰ॥੧੯॥

ਇਸ ਗੜ੍ਹੀ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਮੁਗ਼ਲ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਬਹੁਤ ਘਮਸਾਣ ਦੀ ਜੰਗ ਹੋਈ। ਮੁਗ਼ਲ ਫੌਜ ਨੇ ਤਿੰਨਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਘੇਰਾ ਪਾ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਾਹਰ ਖ਼ਾਂ ਤੇ ਖਵਾਜਾ ਮੁਹੰਮਦ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਤਿੰਨਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਵੱਲ ਆਪਣੇ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਬੁਛਾੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਨਾਹਰ ਖਾਂ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰਤ ਖਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਤੀਰਾਂ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਧਰਤੀ ਪਰ ਏਨਾ ਖ਼ੂਨ ਡੁੱਲ੍ਹਿਆ ਕਿ ਗਰਦ ਵੀ ਉਡਣੋਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ। ਵੈਰੀ ਦਲ ਨਾਲ ਜੂਝਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ਸਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀ ਗਏ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਮੰਨ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਥਾਪੜਾ ਦੇ ਕੇ ਜੰਗ ਵੱਲ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਤਕ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਆਹੂ ਲਾਹੁੰਦੇ ਆਖ਼ਰ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਯੁੱਧ ਦਾ ਸਾਰਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਆਪਣੀ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖ ਜੈਕਾਰਾ ਗਜਾਉਂਦੇ ਬਚਨ ਕੀਤੇ-

ਆਜ ਖ਼ਾਸ ਭਯੋ ਖਾਲਸਾ, ਸਤਿਗੁਰੁ ਕੇ ਦਰਬਾਰ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜੰਗ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਤੋਰੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਭੱਖ ਪਿਆ। ਮੁਗ਼ਲ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੌਂਸਲੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇਜ਼ਾ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉਸ ਵਿਚ ਪਰੋ-ਪਰੋ ਕੇ ਸੁੱਟਦੇ ਰਹੇ। ਉੱਪਰੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸਮੇਤ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਘਿਰੇ ਦੇਖ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਬੁਛਾੜ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੇਰਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾ ਅਨੇਕਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਬੁਲਾਇਆ। ਅੰਤ ਵੈਰੀ ਦਲ ਨਾਲ ਜੂਝਦੇ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਇਕ ਮਹਾਨ ਸੂਰਬੀਰ ਯੋਧੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀ ਗਏ। ਮਿਰਜ਼ਾ ਅਬਦੁਲ ਗ਼ਨੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ-

ਬੇਟੇ ਕੇ ਕਤਲ ਹੋਨੇ ਕੀ ਪਹੁੰਚੀ ਯੂੰਹੀ ਖ਼ਬਰ।
ਸ਼ੁਕਰੇ ਅੱਲਾਹ ਕੀਆ ਝਟ ਉਠਾ ਕੇ ਸਰ।
ਮੁਝ ਪਰ ਸੇ ਆਜ ਤੇਰੀ ਅਮਾਨਤ ਅਦਾ ਹੂਈ।
ਬੇਟੋਂ ਕੀ ਜਾਂ, ਧਰਮ ਕੀ ਖ਼ਾਤਿਰ ਫ਼ਿਦਾ ਹੂਈ।

ਹੁਣ ਵੈਰੀ ਦਲ ਦੇ ਜਰਨੈਲਾਂ ਰਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਵੇਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਾਸਤੇ ਗੜ੍ਹੀ ਅੰਦਰ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥੋ-ਹੱਥੀ ਫੜ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹਾ ਮਤਾ ਪਕਾ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਲ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਗੜ੍ਹੀ ਦੁਆਲੇ ਪਹਿਰੇ ਦੀ ਤਕੜਾਈ ਕਰ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਉਧਰ ਬਚਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗੁਰਮਤੇ ਸੋਧਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅੱਜ ਹੀ ਰਾਤੀਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਗੜ੍ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਸਕਣ ਪ੍ਰੰਤੂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਚੁਣੇ ਤੇ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ। ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮਤਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ "ਗੁਰੂ ਪੰਥ" ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਗੜ੍ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ ਵੱਲ ਜਾਣ ਬਾਰੇ "ਹੁਕਮ" ਸੁਣਾਇਆ। "ਆਪੇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਕਰ ਵਿਖਾਉਣ ਹਿਤ ਪੰਥ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ ਕੇ ਜਾਣਗੇ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ "ਗੁਰੂ ਪੰਥ" ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈ। ਆਪਣੇ ਹਮਸ਼ਕਲ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਅਤੇ ਜਿਗ੍ਹਾ ਕਲਗੀ ਪਹਿਨਾ ਕੇ ਗੜ੍ਹੀ ਦੀ ਉੱਚੀ ਮਮਟੀ (ਗੁੰਬਦ) ਉੱਤੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਅਪਨਾਉਣ ਯੋਗ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਸਤਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਉਂਦੇ-ਜੀਅ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ।

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ੯ ਪੋਹ, ੧੭੬੧ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੇ ਗੜ੍ਹੀ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਮਟੀ ਪਰ ਬੈਠਾ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਮੁਗ਼ਲ ਬੜੇ ਹੀ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਕਿ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਸਿੰਘ ਹਨ, ਇਕ ਹੱਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੜ੍ਹੀ ਸਰ ਕਰ ਕੇ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਫੜ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੇ ਗੜ੍ਹੀ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁੱਠੀ-ਭਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਡੱਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਗੋਲੀ-ਸਿੱਕੇ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਰਿਹਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਲਾਗੇ ਨਹੀਂ ਢੁਕਣ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਤੀਰ ਤੇ ਗੋਲੀ-ਸਿੱਕਾ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਤਾਂ ਲੜਾਈ ਹੱਥੋ-ਹੱਥੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਕ-ਇਕ ਕਰ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਜਾਮ-ਏ-ਸ਼ਹਾਦਤ ਪੀ ਗਏ। **ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫ਼ੇ 'ਤੇ**

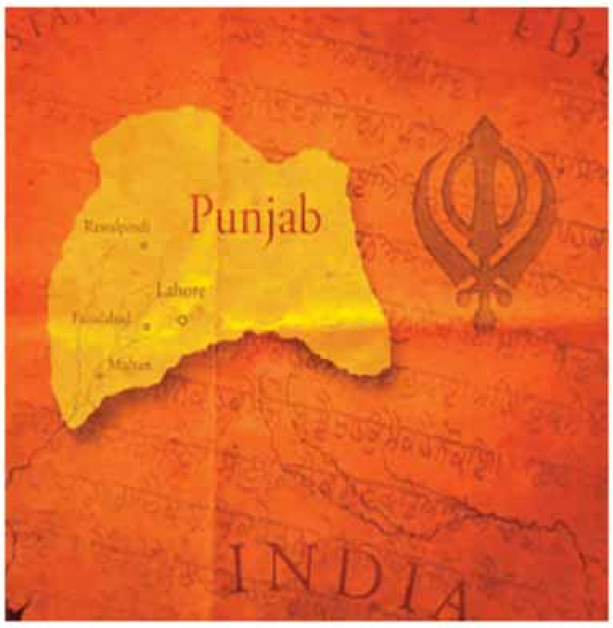

ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆ?

ਲੇਖਕ : ਗਿ: ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ 'ਸੀਤਲ'

ਕਿਸ਼ਤ - 51

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ

ਗ਼ਾਜ਼ੀਉੱਦੀਨ ਨੇ ਮਰਹੱਟੇ ਸੱਦ ਲਏ

ਗਾਜ਼ੀਉੱਦੀਨ ਵਜ਼ੀਰ ਤੇ ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾਸੈਨਾਪਤੀ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕੇਵਲ ਕਾਠ ਦੀ ਪੁਤਲੀ ਸੀ। ਵਜ਼ੀਰ ਤੇ ਸੈਨਾਪਤੀ ਦੀ ਆਪਸਵਿਚ ਬੜੀ ਲਗਦੀ ਸੀ। ਵਜ਼ੀਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ ਮਰਹੱਟੇ ਸੱਦ ਲਏ। ਟਾਕਰੇ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾ ਰੁਹੇਲਾ ਦਿੱਲੀ 'ਚੋਂ ਨੱਸਕੇ ਨਜੀਬਗੜ੍ਹ ਜਾ ਵੜਿਆ। ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਦੇ ਆਸਰੇ !ਤੇ ਰਹਿ ਗਏ।

ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਤੇ ਮਰਹੱਟੇ

ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਨੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗੀ। ਏਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਉਹਨੇ ਬਚਨ ਦਿੱਤਾ, ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਆਪ ਚਲਦੇ ਆਓ, ਉਸ ਦਿਨ ਦਾ ਇਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਜਿਸ ਦਿਨ ਪੜੀ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਕਰੋ, ਉਸ ਦਿਨ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦਿਆਂਗਾ। ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ ਸਿੱਖ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਗੰਢ ਲਏ''। ਵਜ਼ੀਰ ਗ਼ਾਜ਼ੀਉੱਦੀਨ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਮਰਹੱਟੇ ਜਰਨੈਲ ਰਘੁਨਾਥਰਾਉ ਤੇ ਮਲਹਾਰਰਾਉ ਨੇ ਸਰਹਿੰਦ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਅਫ਼ਗਾਨਾਂ ਦਾ ਕਿਲਾ ਕੁੰਜਪੁਰਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਅਬਦੁੱਸਮੱਦ ਖ਼ਾਂ ਸੂਬੇਦਾਰ ਸਰਹਿੰਦ ਓਦੋਂ ਕਿਲਾ ਸੁਨਾਮ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਕੇ ਉਹਨੇ 12 ਜਨਵਰੀ, 1758 ਈ: ਨੂੰ ਆਲਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੁਲਾ ਕਰ ਲਈ ਤੇ ਆਪ ਵਾਪਸ ਸਰਹਿੰਦ ਆ ਗਿਆ।

ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਦਾ ਸਰਹਿੰਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

8 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮਰਹੱਟਾ ਫ਼ੌਜਾਂ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਪੁੱਜੀਆਂ। ਓਥੇ ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਵੀ-ਸਣੇ ਸਿੱਖਾਂ-ਉਹਨਾਂਨੂੰ ਜਾ ਮਿਲਿਆ। ਮਰਹੱਟਾ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਕ ਲੱਖ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸੀ। ਦੁਰਾਨੀ ਸੂਬੇਦਾਰ ਸਰਹਿੰਦ ਵਿਚ ਕਿਲਾ ਬੰਦ ਹੋ ਬੈਠਾ। ਬਾਹਰੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੇ ਹਮਲੇ ਕਰ ਕੇ ਉਹਦੀ ਜਾਨ ਤੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਦੁਰਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦੀ ਆਸ ਕੋਈ ਨਾ ਰਹੀ, ਤਾਂ ਅਬਦੁੱਸਮੱਦ ਖ਼ਾਂ ਤੇ ਜੰਗਬਾਜ਼ ਖ਼ਾਂ ਕਿਲਾ ਛੱਡ ਕੇ ਨੱਸ ਤੁਰੇ, ਪਰ ਮਾੜੇ ਭਾਗਾਂ ਮਰਹੱਟਿਆ ਦੇ ਕਾਬੂ ਆ ਗਏ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਕੈਦ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਰੱਜ ਕੇ ਸਰਹਿੰਦ ਲੁੱਟੀ।

ਸਰਹਿੰਦ ਲੁੱਟੀ ਗਈ

ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਲੁੱਟ ਦਾਮਾਲ ਵਧੇਰੇ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਏਸ ਗੱਲੋਂ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਬਣਾ ਲਈ। ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੰਘ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੂਚ ਕਰਕੇ ਮਾਝੇ ਨੂੰ ਆ ਗਏ।

ਸਦੀਕ ਬੇਗ ਦਾ ਸੂਬਾ

ਸਦੀਕ ਬੇਗ ਨੂੰ (ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਦੇ ਮਾਤਹਿਤ) ਸਰਹਿੰਦ ਦਾ ਹਾਕਮ ਬਣਾਕੇ ਮਰਹੱਟੇ ਲਾਹੌਰ ਵੱਲਵਧੇ। ਸਦੀਕ ਬੇਗ ਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹਾਕਮ ਦਾ ਨਾਇਬ ਹੀ ਬਣਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਹਰ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਕੇ ਫੇਰ ਹਕੂਮਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਮਰਹੱਟੇ ਤੇ ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਤੁਰੇ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਗ਼ਾਜ਼ੀਉੱਦੀਨ ਸਰਹਿੰਦ ਤੋਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗਿਆ। ਕੁਛ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਉਹਨੇ ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾ ਨੂੰ ਨਜੀਬਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਜਾ ਘੇਰਿਆ।

ਤੈਮੂਰ ਤੋ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾ ਲਾਹੌਰੋਂ ਭੱਜ ਨਿਕਲੋ

ਮਰਹੱਟੇ ਸਤਲੁਜ ਟੱਪੇ, ਤਾਂ ਤੈਮੂਰ ਤੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਲਾਹੌਰ ਖ਼ਾਲੀ ਕਰਕੇ ਕਾਬਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ। 9 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਮਾਨ ਲੱਦ ਕੇ ਸ਼ਾਹਦਰੇ ਜਾ ਬੈਠੇ। 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਟਾਕਰੇ ਲਾਹੌਰ ਲੈ ਲਿਆ।

ਮਰਹੱਟੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ

ਮੁਰਾਦ ਬੇਗਮ ਤੇ ਖ਼ਵਾਜਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਲਾਹੌਰ ਆਏ। ਦੁਰਾਨੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮਾਲ ਲੈ ਕੇ ਛੇਤੀ ਨੱਸੇ। ਤੈਮੂਰ ਤੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਆਪ ਅੱਗੇ-ਅੱਗੇ ਨੱਸੇ ਤੋਂ ਮਗਰ ਰਾਖੀ ਵਾਸਤੇ ਮੀਰ ਹਾਜ਼ਰ ਖ਼ਾਂ ਦੀ ਕਮਾਨ ਵਿਚ ਦੁਰਾਨੀ ਫ਼ੌਜ ਲਾ ਲਈ।

ਹਾਜ਼ਰ ਖ਼ਾਂ ਕੈਦ

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਖ਼ਵਾਜਾ ਮਿਰਜ਼ਾ 'ਤੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਮੀਰ ਹਾਜ਼ਰ ਖ਼ਾਂ ਸਣੇ ਫ਼ੌਜ ਫੜ ਲਿਆ।ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਆਪਣੀ ਮਦਦ 'ਤੇ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੇ ਤੈਮੂਰ ਤੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਝਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਘੇਰਿਆ। ਮਰਹੱਟੇ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਸਨ।

ਝਨਾਂ ਕੰਢੇ ਲੜਾਈ

ਤੈਮੂਰ ਤੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਤਾਂ ਰਾਤ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਨੱਸ ਗਏ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਲੁੱਟ ਲਿਆ। ਏਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੁਰਾਨੀ ਸਿਪਾਹੀ ਕਤਲ ਹੋਏ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਕੈਦੀ ਬਣਾ ਲਏ ਗਏ।

ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਮੱਲ ਲਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁਲਤਾਨ ਤਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਜਾ ਪੁੱਜੀਆਂ। ਅਬਦਾਲੀ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਸਿੱਧਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਮੁਲਤਾਨ, ਲਾਹੌਰ ਏਥੋਂ ਕੁਛ ਪਠਾਣਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਸਿੱਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੈ ਆਏ, ਤੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਦਾ ਪੂਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸਰੋਵਰ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਾਇਆ।

ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਅਦੀਨਾਬੇਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ

ਤੇ ਸਰਹਿੰਦ 75 ਲੱਖ ਸਾਲਾਨਾ ਬਦਲੇ ਅਦੀਨਾਬੇਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਵਾਬ ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ। ਪੰਜ ਜੂਨ, 1758 ਈ: ਨੂੰ ਮਰਹੱਟੇ ਜਰਨੈਲ ਵਾਪਸ ਥਾਨੇਸਰ ਆ ਗਏ। ਏਸ ਗੜਬੜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣਿਆਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਕੱਚੇ ਕਿਲੇ ਬਣਾ ਲਏ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ, ਕਿ ਹੁਣ ਅਦੀਨਾਬੇਗ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣੀ ਪਏਗੀ।

◆ **ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ**

ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਆਹੂ ਲਾਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਕਈ ਘੰਟੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਖ਼ਿਰ "ਫ਼ਤਹਿ ਗਜਾ" ਧਰਤੀ ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਏ। ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੇ ਕਾਹਲੀ 'ਚ ਇਹ ਸੋਚ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਲਗੀ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਨ। ਇਕ ਪਠਾਣ ਨੇ ਕਲਗੀ ਵਾਲਾ ਸਿਰ ਧੜ ਨਾਲੋਂ ਜੁਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਈ ਕੁਇਰ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ-

ਕਲਗੀ ਜਿਗ੍ਹਾ ਔਰ ਯਹ ਹੋਈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਇਹੈ ਹੈ ਸੋਈ।
ਮਾਰ ਸ਼ੀਸ਼-ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਪਠਾਨਾਂ। ਸੀਸ ਰਹਿਤ ਕਲਗੀ ਲੀ ਮਾਨਾ।
ਇਹ ਸੀ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰਾਲੀ ਖੇਡ-
ਸੀਸ ਨਿਹਾਰ ਬੰਗੇਸਰ ਕੋ ਬੋਲਤ ਹੈ ਸਭ ਨਰ ਨਾਰੀ।
ਏਕ ਕਹੇ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧ ਕੋ, ਇਕ ਭਾਖਤ ਹੈ ਇਹ ਖੇਲ ਨਿਆਰੀ।

ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਵੇਂ ਪੁਕਾਰ, ਜੋਦੜੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵਣ ਦਸਮ-ਪਿਤਾ ਅੱਗੇ ਕਿ-ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕਉ ਕਬਹੁ ਨ ਬਿਸਾਰਹੁ॥ ਉਰਿ ਲਾਗਹੁ ਸੁਆਮੀ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਗੋਬਿੰਦ ਬੀਚਾਰਹੁ॥(੮੨੯) ਵਿਚਿ ਦੁਨੀਆ ਸੇਵ ਕਮਾਈਐ॥ ਤਾ ਦਰਗਹ ਬੈਸਣੁ ਪਾਈਐ॥ (੨੬)

ਉਸ ਵੇਲੇ ਰੌਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਗਿਆ ਜੇ ਫੜੋ! ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਗਿਆ ਜੇ ਫੜੋ!! ਹੁਣ ਬਚ ਕੇ ਕਿਤੇ ਨਿਕਲ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਬੋਲ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਸੂਬੇਦਾਰ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਬ-ਏ-ਕਮਾਲ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ, ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਉਹ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਛੱਡ ਜਾਣ" ਮਹਾਬਲੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪੰਚ-ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਅਰਥਾਤ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਿਰ-ਮੱਥੇ ਮੰਨ ਕੇ, ਪੋਹ ਦੀ ਕਾਲੀ-ਬੋ਼ਲੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਤਾੜੀ ਮਾਰ ਕੇ, ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਚੱਲਿਆ ਜੇ! ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਹਿੰਮਤ ਹੈ ਤਾਂ ਫੜ ਲਓ। ਜਦੋਂ ਨਿਰਭੈ ਮਹਾਬਲੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਬੋਲ ਕਹੇ ਤਾਂ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚ ਭਗਦੜ ਮਚ ਗਈ। ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੈਨਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਣ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਕਿਤੇ ਵੇਲਾ ਖੁੰਝ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਤਕੜੇ ਹੋ ਕੇ ਹਿੰਮਤ ਮਾਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਹੀ ਫੜ ਲਓ। ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ-ਵੰਗਾਰ ਕੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਰੰਗ ਨਿਆਰੇ ਹਨ। ਕਾਲੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਠੰਡੀ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਹੜਬੜਾਏ ਹੋਏ ਮੁਗਲ ਫੌਜੀ ਆਪੋ ਵਿਚ ਹੀ ਲੜ-ਲੜ ਕੇ ਮਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਸਵੇਰੇ ਪਹੁ-ਫੁਟਾਲੇ ਨਾਲ, ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੱਤ ਉੱਪਰ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੋਇਆ ਚੋਲਾ ਅਤੇ ਕਲਗੀ ਸਜਾਈ ਬੈਠਾ, ਇਹ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਨਿਰਭੈ ਯੋਧਾ ਸੀ। ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸੂਰਤ ਨਾਲ ਰਲਦੀ-ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਖੁਦ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖ ਲਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਹਵੇਲੀ ਉੱਪਰ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਲਗੀ, ਸ਼ਕਲ, ਕੱਦ ਅਤੇ ਚੋਲਾ ਵੀ ਉਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਂ ਨੂੰ ਕੜਾਕੇਦਾਰ ਠੰਡ ਵਿਚ ਹੀ ਤ੍ਰੇਲੀਆਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਭਿੱਜ ਗਿਆ। ਹੈਂ! ਗੁਰੂ ਅਜੇ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ? ਰਾਤ ਉਹ ਕੌਣ ਜਿਸਨੇ ਮੇਰੀ ਅਣਖ ਨੂੰ ਤਾੜੀ ਮਾਰ ਕੇ, ਉੱਚੀ ਬੋਲ ਕੇ ਵੰਗਾਰਿਆ ਸੀ? ਏਨੀ ਸੈਨਾ ਵੀ ਮਰ ਗਈ। ਲਾਸ਼ਾਂ ਪਰ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਗੁਰੂ ਅਜੇ ਵੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ? ਹੇ ਖੁਦਾ! ਇਹ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਂ ਭੁੱਖ ਲੱਗਦੀ, ਨਾਂ ਪਿਆਸ, ਨਾਂ ਹੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸ਼ਾਹ ਰਗ ਨੂੰ ਐਸਾ ਹੱਥ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਕੁਝਕੁ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਲੱਗਭਗ ਖਤਮ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸੈਨਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਸੈਨਾਪਤੀ ਨੂਰ ਖਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਾਦੂ-ਸ਼ਕਤੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਤਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੀ ਬੇਹਿਸਾਬ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਹੀ ਸਾਡੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦੇ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਜੇਕਰ ਇਕ ਤੀਰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਚਾਰ-ਚਾਰ, ਪੰਜ-ਪੰਜ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਨਾਪਤੀ ਨੂਰ ਖਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਤਾਹੀਓਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸੈਨਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਚਾਹੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਹਮਲਾ ਤਾਂ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। ਆਖਰੀ ਵੇਰ ਦਾ ਇਕ ਕਹਿਰੀ ਹੱਲਾ ਐਸਾ ਧਮਾਕੇਦਾਰ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਕਰੋ ਕਿ ਆਰ-ਪਾਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਮੁੱਠੀ ਕੁ ਭਰ ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਨੇ, ਹੁਣ ਬਚ ਕੇ ਨਾਂ ਜਾਣ! ਆਓ ਹੱਥੀਂ ਪਕੜ ਲਓ। ਇਧਰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਭਿਣਕ ਪੈ ਗਈ, ਨਿਰਭੈ ਯੋਧੇ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਲਾਗੇ ਖੜ੍ਹੇ, ਬਾਕੀ ਸਾਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਗਏ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ "ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ" ਦੇ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ, ਹਵੇਲੀ ਦਾ ਬੂਹਾ ਇਕਦਮ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ, ਸਿੰਘ "ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ" ਬੁਲਾ ਕੇ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਉੱਤੇ ਟੁੱਟ ਪਏ। ਤੇਗਾਂ ਨਾਲ ਤੇਗਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਕਰਾਉਣ ਲੱਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਅਸਮਾਨੀ ਬਿਜਲੀ ਕਾਲੇ ਬੱਦਲਾਂ ਵਿਚ ਚਮਕਦੀ ਹੈ। ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਗੂੰਜ ਉੱਠੀ। ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਏਨਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹੱਲਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮੁਗਲ ਸੈਨਿਕ ਧੜਾ-ਧੜ ਧਰਤੀ ਪਰ ਡਿੱਗਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਲੱਤ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਬਾਂਹ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਸਿਰ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਧੜ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਕੁਰਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸੈਨਾਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਲਕਾਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਹਾਦਰ ਯੋਧੇ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਵਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਹਾਰ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਵਾਰੀ ਆਰ-ਪਾਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਹੇਠ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਏ। ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਕਹਿਰੀ ਹੱਲਾ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਉੱਪਰ ਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੀ ਹਨ। ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੋਵਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਚਮਕੌਰ ਦੇ ਇਸ ਘਮਸਾਣ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਬਾਕੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਏ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਬਚਪਨ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਰਹੇ। ਆਪ ਜੀ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮਾਹਿਰ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਉਪਰੰਤ ਬਾਲ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ 1699 ਈ. ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਭਾਈ ਸੰਗਤਾ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਸਦਾ ਹੀ ਗੁਰੂਘਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫਾਦਾਰ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਰਹੇ। ਪਰਉਪਕਾਰ, ਸੇਵਾ, ਸਿਮਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਆਰੰਭਿਕ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪ ਜੀ ਵਿਚ ਬੀਰਰਸ, ਗੁਰੂਘਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਆਪ ਜੀ ਡਰਦੇ ਹੀ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਮੌਤ ਦਾ ਡਰ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਰੱਤੀ ਭਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਪੰਡਤ ਨੇ ਰੋ-ਰੋ ਕੇ ਅਰਜੋਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ! ਮੇਰੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪਠਾਣ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖੋਹ ਕੇ ਰੋਪੜ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲੈ ਗਿਆ ਹੈ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਜੀ, ਗਰੀਬ ਨਿਮਾਣੇ-ਨਿਤਾਣੇ ਦੀ ਆਸ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਦਰ-ਘਰ ਹੀ ਹੈ। ਮਿਹਰ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਘਰਵਾਲੀ ਮੈਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦਿਵਾਈ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਪਠਾਣ ਕੋਲੋਂ ਛੁਡਵਾ ਕੇ ਲੈ ਆਓ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਗਏ ਸਨ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਘੋੜੇ ਏਨੇ ਤੇਜ਼ ਭਜਾਏ ਕਿ ਕਮਾਲ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਪਠਾਣ ਅਜੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਲਾਗੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਲਲਕਾਰਾ ਮਾਰਿਆ। ਪਠਾਣ ਡਰਦਾ ਘਰ ਵਿਚ ਲੁਕ ਗਿਆ ਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਬੂਹਾ ਬੰਦ ਕਰ ਲਿਆ। ਓਧਰ ਖੋਹ ਕੇ ਲਿਆਂਦੀ ਪੰਡਤਾਣੀ ਰੋ-ਰੋ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਹੌਂਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪਠਾਣ ਨੂੰ ਪਕੜ ਲਿਆ। ਖੂਬ ਸੋਧਾ ਲਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰ (ਖਤਮ) ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਤੇਗ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪਠਾਣ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੇ ਤਰਲੇ ਪਾਏ, ਮਿੰਨਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਪਠਾਣ ਨੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕੁਕਰਮ ਨਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪਠਾਣ ਦੀ ਜਾਨ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪੰਡਤਾਣੀ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਕੇ ਗੁਰੂ-ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਵਿਚ ਆ ਪੰਡਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਸੀ।

ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਿਲਾ ਛੱਡਣ ਵੇਲੇ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਹੋਏ ਮੁਗਲਾਂ ਨਾਲ ਘਮਸਾਣ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਤੇਗ ਦੇ ਚੰਗੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਏ ਸਨ।

ਇਹ ਸੀ ਬੀਰ-ਕਹਾਣੀ ਮਹਾਨ ਯੋਧੇ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੋ ਮਾਤਾ ਅਮਰੋ ਜੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਰਣੀਆਂ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਗਾਥਾ, ਇਕ ਉੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਗਾਥਾ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ ਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸਨ, ਉਥੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਅਥਾਹ ਪਿਆਰ ਸੀ। ਆਪ ਜੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤੇ ਨਾਮ-ਰਸੀਏ ਵੀ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਿਆਂ ਤੇ ਵਫਾਦਾਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੇਗੀ, ਉਥੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹਮ ਸ਼ਕਲ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਬੜੇ ਫਕਰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਮੁਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਫ਼ਤਹਿ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਏਸ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ 500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਘਰਾਣੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਕੀ ਦੇ ਮੁਲਕ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਰਾਜੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਕਈ ਸੂਬੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਸਿੱਧਾ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ, ਆਪਣੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ, ਸਹੂਲਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਲਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਕੌਮਾਂ, ਕਈ ਸੱਭਿਅਤਾਵਾਂ, ਬੋਲੀਆਂ, ਕਈ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਅਕੀਦਿਆਂ, ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਅਤੇ ਧਾਰਮਕ ਅਨੁਭਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਣ ਦੇ ਰਾਹ ਚੱਲਣਾ ਸਾਰਥਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ 1857 ਦੀ ਸਿਪਾਹੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਰਾਣੀ ਨੇ ਹਕੂਮਤ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲਈ ਤਾਂ ਏਸ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜੇ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਨੇਮ ਆਦਿ ਘੜੇ ਗਏ। 1860 ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏਸ ਪੱਖੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਤਰਜ਼ੇ-ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਸੀ ਇੰਡੀਅਨ ਕਾਊਂਸਲ ਐਕਟ 1862 । ਏਸ ਨੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਇੱਕਜੁੱਟਤਾ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਦੀ ਇੱਕਸਾਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਬੇ ਤਰਾਸ਼ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ। ਏਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਆਈਨ ਨੂੰ ਰੂਪ ਦਿੰਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ 16 ਜੁਲਾਈ 1947 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏਸੇ ਮੁੱਢਲੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਤੋਰਿਆ ਗਿਆ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਥਾਂਵੇਂ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਹਵਾਨ ਕੌਂਗਰਸ ਤਨਜ਼ੀਮ ਵੀ ਏਸੇ ਰਾਹ ਦੀ ਪਾਂਧੀ ਬਣੀ। ਏਸੇ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਅਹਿਮ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ 16 ਮਈ 1946 ਦਾ ਐਲਾਨ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਵੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ ਉੱਤੇ ਟੇਕ ਸੀ।

9 ਦਸੰਬਰ 1946 ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਆਈਨ ਘਾੜਨੀ ਸਭਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਇਹ ਕਬੀਨਾ ਮਿਸ਼ਨ ਐਲਾਨ ਉੱਤੇ ਹੀ ਉਸਾਰੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਭਾ ਦਾ ਮੁੱਢਲੇ ਟੀਚੇ ਦਾ ਮਤਾ (ਔਬਜੈਕਟਿਵਜ਼ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ) ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ 13 ਦਸੰਬਰ 1946 ਨੂੰ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ: 'ਇਹ ਆਮ ਮਤੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਖਤਾ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੈ; ਪ੍ਰਤਿੱਗਿਆ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਸਮਰਪਣ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਸਲਾਹ ਹੈ ਕਿ ਏਸ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਕੇ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਬਲਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਣ ਕਰੀਏ।' ਏਸ ਮਤੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਉੱਤੇ ਆਈਨ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਏਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸੂਬਿਆਂ ਕੋਲ ਮੁੱਢਲੇ ਹੱਕਾਂ (ਰੈਜ਼ਿਦੂਏਰੀ ਪੋਵਰਜ਼) ਸਮੇਤ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਏਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ 17 ਅਤੇ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ ਗਿਆ। ਉੱਜਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮੁਆਮਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਢਲੇ ਮਤੇ ਮੁਤਾਬਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਵੱਖਰੇ ਵੋਟ ਅਧਿਕਾਰ (ਕੋਮਿਊਨਲ ਰਿਪਰਜ਼ੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਨਾਲ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਚੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕ ਮਿਲਿਆ। ਸੂਬੇ ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸਿਰਜ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਐਸਾ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਈਜਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇ। 8 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਆਇਆ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਏਸੇ ਮਹੀਨੇ ਏਸ ਆਈਨ ਦੇ ਖਰੜੇ ਦੇ 14ਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਏਸ ਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕੌਮ, ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਮੁਫ਼ੀਦ ਜਾਣ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 14 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਘਾੜਨੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ।

15 ਅਗਸਤ 1947 ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਝੰਡਾ ਝੁਲਾਉਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਬਗ਼ਲ ਦੀਆਂ ਛੁਰੀਆਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈਆਂ, ਨਹੁੰਦਰਾਂ ਤਿੱਖੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਦੰਦ ਸ਼ਰ੍ਹੇਆਮ ਬੜੀ ਬੇਹਯਾਈ ਨਾਲ ਵਿਖਾਏ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਅੰਬੇਡਕਰ ਕੂਕਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਘਾੜਨੀ ਸਭਾ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਦਰਜ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਭਾ ਦੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਘੋਰ ਲਾਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਈ। ਪੂਛ ਨੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਪਟਕਾ ਕੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਮਾਰਿਆ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਘਾੜਨੀ ਸਭਾ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਏਸ ਪਾਏ ਦੀ ਇਖ਼ਲਾਕੀ ਬੇਹੂਦਗੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਦੇ ਫੇਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਨੌਰੰਗੀਏ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਸੀ।

ਅਗਾਂਹ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਨੌ-ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹ ਮੱਚੀ ਇਹਨਾਂ ਟਾਡਾ, ਪੋਟਾ ਵਰਗੇ ਗ਼ੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਹਾਇਤ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਘੜੇ; ਬਾਰ-ਬਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਹਿੱਕ ਦੇ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਲੁਟਾਇਆ।

ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੇ ਰੋਲ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਧਾਇਆ; ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੁਲਾਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਦਿਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ; ਸਿੱਖਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਦਲਿਤਾਂ ਬਣ- ਵਾਸੀਆਂ, ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਨਾਲ ਰੱਜ ਕੇ ਹੋਲੀ ਖੇਡੀ। ਆਖ਼ਰ ਅੱਜ ਇਹ ਹਾਲਤ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਨਾ ਪੁੱਛੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਹਿਦ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਲੀਆਮੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਵੈਮਾਣ ਵਾਲਾ ਤਾਕਤਵਰ ਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ ਦੇਣੀ ਹੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਦੀਆਂ ਦੀ ਉੱਤਮ ਸਿਆਸੀ ਸੋਚ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਅਹਿਦ ਹੈ ਹਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਸਿਆਸੀ ਤਨਜ਼ੀਮ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਚਾਰ ਅੱਖਰ ਉਠਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਏਸ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੀਨੇ ਉੱਤੇ ਲਿਖੀ ਰਾਮ-ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ 7 ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਥਾਹ ਤਾਕਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਪਚਾ ਸਕਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਏਸ ਪਾਸ਼ਵੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਵੱਢਣ-ਟੁੱਕਣ, ਦਬਾਉਣ, ਡਰਾਉਣ, ਧਮਕਾਉਣ, ਲੁੱਟਣ ਦੇ ਦਾਨਵੀ ਕਰਮਾਂ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਨਸਲ,ਧਰਮ, ਰੰਗ ਦੇ ਅਸਲ ਰਾਖੇ, ਹਿੰਦ ਦੇ ਅਸਲ ਵਾਰਸ ਅਤੇ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਅਜ਼ਮਾਏ ਸੇਵਾਦਾਰ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਗਰਕਦੀ ਜਾਂਦੀ ਧਰਤ ਨੂੰ ਧਰਵਾਸ ਦੇਣ; ਏਥੋਂ ਦੇ ਨਿਰਦੋਸ਼, ਨਿਤਾਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਢਾਲ ਬਣਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਨਿਆਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ੱਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਹਾਸਲ ਕਰਨ। ਹਿੰਦ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਦੇ ਏਸ ਪਵਿੱਤਰ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਿਨਾ ਉਡੀਕ ਤੁਰੰਤ ਆਰੰਭ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਸੁਹਿਰਦ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਵੇਂ ਇਨਕਲਾਬ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ; ਅਸਲ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕਮਰਕੱਸੇ ਕਰ ਲੈਣ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ

ਲੇਖਕ : ਮਾ. ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਰੁੱਖ ਹੈ, ਜਿਸਦੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਮਾਪੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਹਰ ਥਾਂ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ' ਅਤੇ 'ਨੈਤਕਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ ਵਿਹਾਰ ਵਾਲੇ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਵਾਰਥ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗਲਤ ਚਾਲ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਸੋਨੇ ਦਾ ਪੰਛੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਭੌਤਿਕਵਾਦੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਪੈਸਾ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਲਈ ਉਸਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਲਈ ਨਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲਾਲਚ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮੀਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਲਈ ਉਸ ਅੰਦਰ ਅੱਜ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਬਚੀ।

ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਓ, ਵੱਡੀ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਲੈ ਜਾਉਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਮ ਬੰਦਾ ਵਿਚਾਰਾ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਖੁਆਰ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਜ ਕੇ ਮਿਲਾਵਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੰਨੀ ਦੁੱਧ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਅੱਜ ਮਨੁੱਖ ਭੋਜਨ ਸਾਫ਼ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਖੁਰਾਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਲਾਂ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫਲ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਸਭ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਮਨੁੱਖ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਘਿਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਖਰੀਦੀ ਦਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰਨ ਤਕ ਗੱਲ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਖੇਤਰ ਬਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅੱਜ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਵਪਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੱਜ ਕੇ ਕਾਲਾਬਾਜ਼ਾਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਇੱਕ ਦਮ ਵਧਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਚਕਿਤਸਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਗ਼ਲਤ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਤੇ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਅੱਜ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਖੇਤਰ ਵੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਦਿਉ, ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿਓ।

ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਾਰਨ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਅੱਜ ਹਾਲਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਗਰੀਬ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਗਰੀਬ ਹੋ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਅਮੀਰ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹੀ ਤਸਵੀਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ-

"ਸ਼ਰਮ ਧਰਮ ਦੋਇ ਛੁਪ ਖਲੋਏ, ਕੂੜ ਫਿਰੈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ਲਾਲੋ।"

ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੈਸਾ ਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਬੁਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਹੀ ਜਾਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਕੇ ਛੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਭਾਈ-ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਮਹਿਕਮਾ ਖੁਦ ਹੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਹਰ ਕੋਈ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਇੱਕ ਬਦਸੂਰਤ, ਅਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਮਾੜਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਕਾਰਣ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੋਰ ਵਧਿਆ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਈ ਵੱਡੇ ਘੁਟਾਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਰਥਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਤੇ ਪੈਸੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਘੁਟਾਲੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਗਮਨ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਘੁਟਾਲੇ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਖ਼ੂਨ ਪ੍ਰਸੀਨੇ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ ਤੋਂ ਵਸੂਲੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤੇ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਦੋਸ਼ੀ ਇੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਧਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਾਰਣ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਉਸ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਾਅਦੇ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਸਾਰ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ 1988 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਦਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰਾਂ ਉੱਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ, ਭਾਈ-ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਇਮਾਨਦਾਰ ਜੀਵਨ ਜੀਣ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆ ਮਿਸਾਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਠੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਰਵਉੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਲ-ਚੱਲਣ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉੱਚੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਭਾਈ-ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਰੋਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ।

ਟ੍ਰਾਂਸਪੇਰੈਂਸੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਧਾਰਣਾ ਸੂਚਕਾਂਕ 2020 ਮੁਤਾਬਿਕ 180 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਰਤ 86ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 2019 ਵਿੱਚ 80ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੀ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਇਮਾਨਦਾਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਤੇ ਡੈਨਮਾਰਕ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਹਾਂਸਭਾ ਨੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ 2003 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 9 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦਿਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

-ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰੁੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਸ਼ਰਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਅਫੀਮ, ਤੰਬਾਕੂ, ਭੁੱਕੀ (ਪੋਸਤ ਦਾ ਚੂਰਾ), ਜ਼ਰਦਾ, ਭੰਗ, ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਲੀ-ਗਲੀ, ਮੁਹੱਲੇ-ਮੁਹੱਲੇ ਸ਼ਰੇਆਮ ਵਿਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਚੋਰੀ ਛਿਪੇ। ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਹੀ ਨਸ਼ੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹਕੀਕਤਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹਨ। ਵੱਡਿਆਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਚੌਂਕ ਚੁਰਸਤੇ, ਪਾਨ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਖੋਖਿਆਂ ਬਹਾਨੇ ਜ਼ਰਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਮੱਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ ਹੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰੁੜ੍ਹਨਾ ਹੀ ਸੀ, ਬੱਚੇ ਵੀ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਟੱਪਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਹਿਬਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਕਰਮੰਦੀ ਦੀ ਘੜੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ, ਸਮਾਜ, ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਖੇਡ ਕਲੱਬਾਂ, ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਸਭਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਇਸ ਨਸ਼ੀਲੇ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਤੰਬਾਕੂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਧਰਮ ਵਰਤਣਯੋਗ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਹਨ, ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ 40 ਲੱਖ ਜਾਨਾਂ ਦਾ ਖੌ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਗਿਆਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਬੰਦੇ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਸਿਵਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹੀ ਹਵਾ ਵਗਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦ ਸੰਨ 2020 ਤਕ 70 ਲੱਖ ਜਾਨਾਂ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਮੌਤ ਦੀ ਭੇਟਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਤੰਬਾਕੂ ਨੂੰ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦਾ, ਤੰਬਾਕੂ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਕੱਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਾਰਨ 30 ਜਾਨ ਲੇਵਾ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਚਿੰਬੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗਲੇ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਤੀਕ। ਇਹ ਵੀ ਅੰਕੜੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੰਬਾਕੂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਕਮਾਈ ਸਿਰਫ 6 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ 30 ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਕਾਰਨ 37 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਗੱਲ ਰਾਜ ਕਰਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ। ਹੁਣ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਹੁੱਕੇ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਕੌਣ ਨੱਥ ਪਾਵੇਗਾ। ਹੁੱਕੇ ਦੀ ਗੁੜ ਗੁੜ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਗੰਭੀਰ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਤੰਬਾਕੂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦਾ ਪੌਦਾ ਨਹੀਂ। ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੇ ਰਾਜਕਾਲ ਵੇਲੇ ਇਹ ਨਾਮੁਰਾਦ ਪੌਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪੁੱਜਾ ਸੀ। ਤੁਜ਼ਕੇ ਜਹਾਂਗੀਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਰਨਣ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੰਬਾਕੀ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਨਿੰਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਾਨ ਸੁਪਾਰੀ ਖਾਤੀਆ ਮੁਖਿ ਬੀੜੀਆ ਲਾਈਆ॥
ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਦੇ ਨਾ ਚੇਤਿਓ ਜਮਿ ਪਕੜਿ ਚਲਾਈਆ॥
(ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਕ 726)

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਘੋੜਾ ਵੀ ਤੰਬਾਕੂ ਦਾ ਖੇਤ ਸਾਹਮਣੇ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਪੈਰ ਪਾਉਣੋਂ ਅਟਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦ ਖੇਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਤੰਬਾਕੂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੁਕਿਆ ਇਸ਼ਾਰਾ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਨਸ਼ਾ ਰਹਿਤ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ ਹਾਂ? ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਹੜ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਨਾਵਾਂ ਹੇਠ ਵਿਕ ਰਿਹਾ ਇਹ ਜ਼ਹਿਰ ਰੁਤਬੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੰਬਾਕੂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਕਸ਼ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਮਸ਼ਹੂਰੀਆਂ ਕੱਚੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਤੰਬਾਕੂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਗਿਆਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਨਵੇਂ ਗਾਹਕ ਲੱਭਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਭਲੀਭਾਂਤ ਵਾਕਫ ਹਨ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਗਾਹਕ ਤੰਬਾਕੂ ਖਾ ਪੀ ਕੇ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਮਰ ਵੀ ਤਾਂ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕੀ ਛਿਪੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗੁਟਕਾ, ਜ਼ਰਦਾ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਡਿਓੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨਸ਼ਈ ਬਣਨ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਸਮਾਜਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕਹਿਰੀ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੜਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਸਰਬ ਧਰਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਸ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਫਲਾ ਹੀ ਮਾਨਵ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਹੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਰਗੇ ਧੂੰਆਂਧਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਵੀ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਧੂੰਏਂ ਨਾਲੋਂ 20ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਘੱਟ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਅਤੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੋਕ ਲਾਮਬੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਤੁਰਦੇ? ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਅਣਭੋਲ ਜਵਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ, ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ, ਬੱਸ ਅੱਡਿਆਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਵਿਕ ਰਹੇ ਇਸ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕ ਦਿਹਾੜਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। 31 ਮਈ ਦੇ ਦਿਨ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੜੀਆਂ ਤਕਰੀਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੈਨਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿਚਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਲਮ ਇਸ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਹਾਣੀ ਉੱਥੇ ਦੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਅਟਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਤੰਬਾਕ ਵੇਚਦਾ ਖੋਖਾ ਇਕ ਇੰਚ ਵੀ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਆਖਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ। ਤੰਬਾਕੂ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਦੇ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੇ ਧੂੰਏਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਕਣ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਰੇ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤੰਕਾਬੂਨੋਸ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਕਿੰਨੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਸੁਹਾਗ ਉੱਜੜਦੇ ਹਨ, ਬੱਚੇ ਅਨਾਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਡੀ ਢੀਠਤਾਈ ਦੀ ਹੱਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੰਬਾਕੂ ਪੀ ਪੀ ਕੇ ਫੇਫੜੇ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮਰੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਮਾਤਮ ਪੁਰਸੀ ਵੇਲੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਕਿ ਇਹ ਭੱਦਰ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸ ਕਰਤੂਤ ਕਰਕੇ ਮਰਿਆ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਇਹੀ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਉਮਰ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਖਦੇ ਕਿ ਤੰਬਾਕੂ ਇਸ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਘਟਾਈ ਗਿਆ ਜਿਸ ਲਈ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕੱਲਾ ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਕਾਤਲ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਰਹਿਤ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਈ ਕਾਹਲੇ ਲੋਕ ਇਹ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਆਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜਦੇ ਹਾਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਖਤੀ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਬਾਰੇ ਚੇਤਨਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਖਤੀ ਤੀਕ ਨੌਬਤ ਹੀ ਕਿਉਂ ਆਵੇ? ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਘਰ ਗਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨਾਲ ਵਸਦੇ ਰਸਦੇ ਘਰ ਉਜਾੜ ਬੀਆਬਾਨ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਰਾਬ ਵਰਗੇ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਮਾਈ ਸਾਧਨ ਬਣ ਜਾਣਾ ਵੀ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਸੋਚੋ ਜਿਸ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉੱਥੇ ਨਸ਼ਾਬੰਦੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਨਸ਼ਾਬੰਦੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਸੁਪਨੇ ਦੇ ਸੁਪਨਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਹਟਾਇਆ ਉੱਥੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਕਣ ਦਾ ਵੀ ਉਲਾਂਭਾ ਖੱਟਿਆ। ਸਾਡੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਰੰਗ ਦੇ ਹੋਣ, ਹੁਣ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਖਤਰਾ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ ਕਿ ਨਸ਼ਾਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਨੂੰ ਹੱਥੋਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਵਾਨੀ ਭਾਵੇਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਕ ਗੀਤ ਸੁਣਿਆ ਸੀ।

ਅੱਗੇ ਰਾਹੀ ਰਾਹ ਪੁੱਛਦੇ, ਹੁਣ ਪੁੱਛਦੇ ਸ਼ਰਾਬ ਵਾਲੇ ਠੇਕੇ।

ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੱਚ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਠੇਕਾ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਹਰ ਚੌਂਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਠੇਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਘਰ ਕਿਵੇਂ ਸੁੱਕਾ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਗੁਰਦਿਆਂ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਸਹੇੜੀ ਬੈਠੇ ਇੱਕ ਸੱਜਣ ਨੇ ਬੜੇ ਕਸ਼ਟ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਠੇਕਾ ਜੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਇਹ ਹਾਲਤ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।

ਦੱਸ ਨੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਏ ਬੋਤਲੇ ਕਮੀਨੀਏ,
ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੀਂਦਾ ਹਾਂ ਜਾਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੀਨੀ ਏਂ।

ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਇਸ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਕਰ ਕੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀਆਂ ਜਰਜਰੀਆਂ ਕੋਠੜੀਆਂ ਨੂੰ ਠੁੰਮ੍ਹਣਾ ਦੇਈ ਰੱਖਾਂਗੇ। ਅਖੀਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੀ ਛੱਤ ਹੇਠਾਂ ਪਾਏਦਾਰ ਆਰਥਿਕ ਕੰਧਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਜਾਂ ਗਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਕਿਉਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਰੁਤਬੇ ਦੀ ਬੁਲੰਦੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਬਣ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਮਾਨਸਿਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਸਮਝ ਕੇ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਵੇ। ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਮੂੰਹ ਘੁੱਟ ਕੇ ਵੜਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ, ਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਮੁਟਿਆਰ ਧੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਬਦਬੂ ਨਾ ਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਹੁਣ ਘਰ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਮਹਿਮਾਨ ਆ ਜਾਵੇ, ਘੜੀ ਬੈਠਾਂਗੇ, ਪੀਵਾਂਗੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਅਮੀਰ ਹੋਏ ਸ਼ਹਿਰੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਉਸਾਰੀਆਂ ਵੀ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਥਾਈਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਲੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਖੁਦ ਵੇਖੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗੁਸਲਖਾਨੇ ਦੀ ਟੈਂਕੀ ਵਿੱਚ ਬੋਤਲ ਲੁਕਾਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੀ ਅਲਮਾਰੀ ਦੇ ਪਿਛਵਾੜੇ ਲੁਕਵੇਂ ਖਾਨੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਨੇ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੋਗਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ? ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਭਟਕਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਰੂਬਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਭਾਵੇਂ ਕੌੜੀ ਲੱਗੇ ਪਰ ਇਹ ਹਜ਼ਮ ਕਰਨੀ ਹੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁੱਤਰ, ਬਾਪ ਜਾਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਔਰਤ ਨੱਥ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ, ਉੰਨਾ ਚਿਰ ਇਸ ਕੋਹੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਹੀ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰੀਂ ਸ਼ਰਾਬਬੰਦੀ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾ ਦੇਣ ਤਾਂ 50 ਫੀ ਸਦੀ ਨਸ਼ਾਬੰਦੀ ਇਕ ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਮਗਰੋਂ ਸ਼ਰਾਬੀ ਪਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰ 'ਤੇ ਲੱਦ ਕੇ ਵੀ ਵਾਪਸ ਘਰ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਰਾਹ ਕੱਢ ਲਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤਾਨ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਨਰਕ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਦੇ ਚੱਕਰਵਿਊ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ। ਇਸ ਚੱਕਰਵਿਊ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸਾਹਿਤ ਚੇਤਨਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਰਦਾ, ਅਫੀਮ, ਭੰਗ ਅਤੇ ਪੋਸਤ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਆਏ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਡਰਾਈਵਰ, ਖਲਾਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ-ਸ਼ਹਿਰ ਆਏ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਇੰਨੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਵੱਸ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਸ਼ਾ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਤਲੀ 'ਤੇ ਮਲ ਕੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਹੇਠ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਜ਼ਰਦਾ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਵਿਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੜੇ ਦਿਲਕਸ਼ ਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੁੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਦੇ ਇਸ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਤੁਸੀਂ ਅਕਸਰ ਕਰਦੇ ਹੋਵੋਗੇ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਕੈਂਸਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਪਏ ਦੰਦਾਂ ਅਤੇ ਜਬਾੜੇ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਵਾਲੇ ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਓ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਗਾਤ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁੜੀਆਂ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਦੱਸ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਸੁੱਤਿਆਂ ਸੁੱਤਿਆਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਤੋੜ ਕੇ ਅੰਦਰ ਆ ਵੜਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਘੂਕ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ 365 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਮਾਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਜਗਾ ਸਕਦੀ। ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਪਲ, ਹਰ ਦਿਨ ਇਸ ਨਸ਼ੀਲੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਾਗਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਨਸ਼ੀਲਾ ਹੜ੍ਹ ਰੋਕਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਅੱਜ ਸਮਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਧਿਰ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸੋਚਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਿਹਨਤੀ ਹੱਥ, ਸੋਚਵਾਨ ਦਿਮਾਗ ਰੋਸ਼ਨ ਭਵਿੱਖ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਜਾਇਜ਼, ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਬਾਰੇ ਚੇਤਨਾ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਦੂਰ ਰਸ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸੱਤਾਵਾਨ ਲੋਕ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਤਪਾਦਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਸਰਮਾਇਆ ਨਵੇਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਵਿਹਲੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਭੈ ਸਾਡੀ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਰ ਕੇ ਹੋਰ ਵੀ ਤਬਾਹੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ ਵੀ ਬੜਾ ਮਾੜਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਲਮਾਂ, ਟੈਲੀ ਸੀਰੀਅਲ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਹੋ ਰਿਹਾ ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਦਖਲ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਹੋਵੇ, ਘਰ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਹੋਵੇ, ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਬੈਠਾ ਜੱਟ ਬਣਿਆ ਨਵਾਬ ਹੋਵੇ, ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰ ਕੇ ਵੇਖੋ! ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਚੌੜਾ ਹੋ ਕੇ ਪਏ ਸ਼ਰਾਬੀ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਪਤੀ ਨੰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਸਹਿਣ ਕਰੋਗੇ? ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਗੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਗੀਤ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਪਲੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਲਾਹਣਤ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਹੀ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਲੋੜ ਹਨ। ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੰਗੇਜ਼ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਬੀਜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਫਲ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਹੀ ਵੱਢਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਘੜੀ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਆਓ ਜਾਗੀਏ, ਉੱਠੀਏ ਅਤੇ ਕਾਫਲਾ ਬਣੀਏ।

ਜਦੋਂ ਮਾਵਾਂ, ਧੀਆਂ, ਪਤਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਬੰਦ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬਦਬੂ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਗੱਭਰੂ ਨਸ਼ਾ ਤਿਆਗ ਕੇ ਸਹੀ ਰਸਤੇ ਉੱਪਰ ਤੁਰੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਰਲ ਕੇ ਉਹ ਨਿਜ਼ਾਮ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਰਹਿਤ ਹੋਵੇ। ਧਰਮ ਸਥਾਨਾਂ, ਖੇਡਾਂ ਅਖਾੜਿਆਂ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੱਥਾਂ, ਮਿੱਤਰ ਮਿਲਣੀਆਂ, ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪਿਆਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਹੋਰ ਕੁਝ ਚਿਰ ਡੁੱਬਿਆ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਕਿਵੇਂ ਜੀਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕੁੱਲ ਸੰਸਾਰ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਖੁਮਾਰੀ ਸਾਡੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਖੁਆਰੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੁਹਜਵੰਤੇ ਰੂਪ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਘਰ ਘਰ ਮਹਿਕਦੀ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਕਿਆਰੀ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚੰਗੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ, ਆਓ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਭਜਾਈਏ, ਖੁਦ ਵੀ ਸਮਝੀਏ,

ਆਓ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚਤ ਕਰਨੀ ਸਖਾਈਏ

ਬੱਚਾ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਕ ਅਮੁੱਲ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਰ ਕੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੇ ਖਵਾਹਿਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਵੀ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਜਨਮ ਲੈਂਦਿਆਂ ਹੀ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਪੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਬੱਚੇ ਲਈ ਪੈਸਾ ਜੋੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅੱਗੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਪਵੇ।

ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਹਰ ਇਕ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਮਹਿੰਗੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਬਚਪਨ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਮਨ ਆ ਗਿਆ ਬਸ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਉਸੇ ਵਕਤ ਕੋਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਰ ਖਵਾਹਿਸ਼ ਪੂਰੀ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਮਰਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕੋਮਲ ਮਨ ਵੀ ਤੋੜਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਪੈਸਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਇਹ ਗੱਲ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕਈ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਇਹ ਆਦਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣਗੇ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਖ਼ਰਾਬ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਹਰ ਵਾਰ ਰੋ ਕੇ ਜਾਂ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦਾ ਹੀ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ੇਖੀ 'ਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇ ਓਨੀ ਹੀ ਖਰੀਦਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ ਕਿ ਪੈਨਾਂ 'ਤੇ ਏਨੇ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਸਮਝਾਓ ਕਿ ਪੈਸਾ ਸਿਰਫ਼ ਬਿਨਾਂ ਖਰਚੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਵੀ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਕੇ। ਜਿਹੜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤੇ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾ ਦਿਉ ਕਿ ਘਰੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖਰਚੇ 'ਚੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਬਚਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬੁਘਨੀ ਵਿਚ ਪਾਉਣਾ ਹੀ ਪਾਉਣਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਬਚਾਏ ਹੋਏ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ 'ਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਬ ਖਰਚ ਵੀ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵਿਚ-ਵਿਚ ਉਸ ਪੈਸੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਕਿੱਥੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ। ਜੇਕਰ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਵੀ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹੀ ਖੁਲ੍ਹਵਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਤੁਸੀਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹੋ ਤੇ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਹੋ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਖਰਚ 'ਚੋਂ ਬਚਾਏ ਹੋਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਕ ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਜਾਏਗਾ ਤੇ ਦੂਜਾ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਵੀ ਹੋ ਜਾਏਗੀ।

ਇਥੇ ਇਕ ਗੱਲ ਜੋ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਈ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਇਹ ਆਦਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਤਾਂ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਉਡਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜੇਕਰ ਬੱਚਾ ਮੰਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਚਤ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਘਰ 'ਚ ਅਸੀਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਦੇਖਾ-ਦੇਖੀ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੱਚੇ 'ਚ ਸਬਰ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਘਰ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਅਸਰ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਡਾਂਟ ਕੇ ਜਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਿਖਾਉਣ ਜਾਂ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਤੁਹਾਡੇ ਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਇਹ ਗੱਲ ਆਉਂਦਿਆਂ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜੋ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਰਾਹ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਏਗੀ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਬਦ ਪਹੇਲੀ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?

FIND THE WORDS

R	O	C	K	I	N	G	H	O	R	S	E
U	T	E	D	D	Y	B	E	A	R	F	V
B	U	B	B	L	E	P	I	P	E	R	B
B	T	O	Y	P	I	A	N	O	O	I	O
E	P	I	N	W	H	E	E	L	Z	S	X
R	V	S	P	U	P	P	E	T	S	B	K
D	P	A	P	E	R	P	L	A	N	E	I
U	T	O	Y	T	R	A	I	N	S	E	T
C	Y	S	S	N	O	W	G	L	O	B	E
K	M	A	R	B	L	E	S	D	Q	Z	Z
K	A	L	E	I	D	O	S	C	O	P	E
S	R	T	R	I	C	Y	C	L	E	L	N
H	S	C	O	O	T	E	R	X	E	G	L

BOX KITE
BUBBLE PIPE
~~FRISBEE~~
KALEIDOSCOPE
MARBLES
PAPER PLANE
PINWHEEL
PUPPETS
RAGDOLL
ROCKING HORSE
RUBBER DUCK
SCOOTER
SNOW GLOBE
TEDDY BEAR
TOY PIANO
TOY TRAIN SET
TRICYCLE

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜੀਵ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੱਛੀ

ਲੇਖਕ : ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਡਢਵਾਲ

ਅਸੀਂ ਜਦ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਦਿਮਾਗ਼ 'ਚ ਇਕ ਦਮ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਦੌੜਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਮਿਹਨਤ ਦਾ, ਕੋਈ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ, ਕੋਈ ਟਿਕਟਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ, ਕੋਈ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਜਿਹੜੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਉਹ ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਜੰਤੂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ, ਕੁਝ ਤੇਜ਼ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੌਲੀ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ। ਜੰਤੂਆਂ 'ਚ ਵੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਜੀਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਓਗੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜੀਵ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੱਛੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਵਾਂਗੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜੀਵ ਜੋ ਕਿ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਥਲੀ ਅਤੇ ਜਲੀ ਭਾਗ 'ਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ 'ਵੇਲ੍ਹ'। ਵੇਲ੍ਹ ਬਾਰੇ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੇਲ੍ਹ ਮੱਛੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਗਾਵਾਂ, ਮੱਝਾਂ, ਮਨੁੱਖ, ਹਾਥੀ, ਡਾਲਫਿਨ ਆਦਿ ਜੀਵਾਂ ਵਰਗਾ ਥਣਧਾਰੀ ਜੀਵ ਜਾਂ ਮੈਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੱਛੀਆਂ ਅੰਡੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗਲਫੜਿਆ ਜਾਂ ਗਿਲਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੇਲ੍ਹ ਸਾਡੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਫੜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਵੇਲ੍ਹ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਤਿੰਨ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਰ 33 ਹਾਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵੇਲ੍ਹ ਦੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੈ ਨੀਲੀ ਵੇਲ੍ਹ (ਬਲਿਊ ਵੇਲ੍ਹ) ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ 33 ਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਭਾਰ 130 ਟਨ (1,30,000 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਲੀਨ ਵੇਲ੍ਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਬਲੀਨ ਪਲੇਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਵੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਚਾਰ ਟਨ (4000 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ) ਦੇ ਕਰੀਬ ਛੋਟੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜੀਵ ਖਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਛੋਟੀਆਂ ਕ੍ਰਿਲ ਮੱਛੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਵੱਡੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ ਸੌ ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਸੁਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਮੱਛੀਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੱਛੀ ਹੈ ਵੇਲ੍ਹ-ਸ਼ਾਰਕ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਭਾਵੇਂ ਵੇਲ੍ਹ ਸ਼ਾਰਕ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵੇਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੱਛੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਆਕਾਰ ਵੇਲ੍ਹ ਵਰਗਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਲ੍ਹ ਸ਼ਾਰਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਮੱਛੀਆਂ ਵਰਗੇ ਹਨ, ਇਹ ਗਲਫੜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਵੇਲ੍ਹ ਸ਼ਾਰਕ ਅੰਡੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਹੋਰ ਮੱਛੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸਕੇਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵੇਲ੍ਹ ਸ਼ਾਰਕ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਲਗਭਗ 12 ਮੀਟਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਵਿਕਸਿਤ ਵੇਲ੍ਹ ਸ਼ਾਰਕ ਦਾ ਭਾਰ 54,400 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੇਲ੍ਹ ਸ਼ਾਰਕ ਦੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਤੇ ਤੈਰਦੇ ਸੂਖਮਜੀਵ ਪਲੈਂਨਟੋਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਸ਼ਾਰਕ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦਾ ਪਿੰਜਰ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪਸਲੀਆਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਿੰਦੂ ਮਿਲਾਓ

ਰਸਤਾ ਲੱਭੋ

ਪਹੇਲੀ ਹੱਲ ਕਰੋ

ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਦੇ ਪਿਘਲਣ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਵਾਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਜੁਆਲੋਜੀ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲੋਬਲ ਵਾਰਮਿੰਗ, ਗਰੀਨ ਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਅਤੇ ਬਲੈਕ ਕਾਰਬਨ ਦੀ ਵਧਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਕਾਰਨ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਿਘਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 9575 ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 900 ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਗੰਗੋਤਰੀ, ਸਤੋਪੰਥ, ਭਾਗੀਰਥੀ ਅਤੇ ਰਾਏਖਾਨਾ ਆਦਿ ਵੱਡੇ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਦੇ ਪਿਘਲਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ ਹੈ। ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਦਾ ਪਿਘਲਣਾ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਪਿਘਲ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਭਲੀਭਾਂਤ ਜਾਣੂ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਦਾ ਔਸਤ ਤਾਪਮਾਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2023 ਦਾ ਸਾਲ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰਮ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਾਲ ਹੈ। ਯੂਰਪ ਦੀ ਕੋਪਰਨਿਕਸ ਕਲਾਈਮੇਟ ਚੇਂਜ ਸੰਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ 2023 ਦਾ ਔਸਤ ਤਾਪਮਾਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨਾਲੋਂ 1.48 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਵੱਧ ਆਂਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਓਸ਼ਨਿਕ ਐਂਡ ਐਟਮੋਸਫੀਅਰਿਕ ਐਡਮਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ (ਨੋਆ) ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੀ ਕੋਪਰਨਿਕਸ ਕਲਾਈਮੇਟ ਚੇਂਜ ਸੰਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ 2023 ਦੇ ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਗਸਤ 2024 ਤੱਕ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜਦੇ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਾਲ (2024) ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਪਮਾਨ 15 ਮਈ ਤੋਂ 18 ਜੂਨ ਤੱਕ 40 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੱਕ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਸਾਲ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ 29 ਮਈ ਤੋਂ 19 ਜੂਨ ਤੱਕ ਗਰਮ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕੋਪ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਥੇ ਤਾਪਮਾਨ 40 ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ 44 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਦੇ ਪਿਘਲਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਧਰਤੀ ਦੇ ਔਸਤ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਦਲ ਦਾ ਫਟਣਾ, ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੀਂਹ ਪੈਣਾ, ਅਸਮਾਨੀ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਡਿੱਗਣਾ, ਗਲੇਸ਼ੀਅਲ ਝੀਲਾਂ ਦਾ ਫਟਣਾ, ਗਰਮ ਅਤੇ ਸਰਦ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ, ਪਹਾੜਾਂ ਦਾ ਖਿਸਕਣਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿੱਚ 2013 ਵਿੱਚ ਕੇਦਾਰਨਾਥ ਵਿੱਚ ਬੱਦਲ ਦੇ ਫੱਟਣ ਨਾਲ ਭਿਆਨਕ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਕਈ ਦਿਨ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਖਿਸਕਣ ਕਾਰਨ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਕਈ ਪਿੰਡ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਖਿਸਕ ਕੇ ਕਈ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਥੱਲੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ 900 ਪਿਘਲਦੇ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਕਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ 2023 ਵਿੱਚ ਸਿੱਕਮ ਦੀ ਗਲੇਸ਼ੀਅਲ ਲਹੋਨੈਕ ਝੀਲ ਦੇ ਫਟਣ ਤੋਂ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਹੋਨੈਕ ਗਲੇਸ਼ੀਅਲ ਝੀਲ ਦੇ ਫਟਣ ਕਾਰਨ 200 ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਤੀਸਤਾ ਨਦੀ ਉੱਤੇ ਲੱਗਿਆ ਤੀਸਤਾ ਡੈਮ-ااا ਅਤੇ ਨਦੀ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਸਾਰੇ ਪੁਲ ਹੜ੍ਹ ਗਏ ਸਨ। ਸਿੱਕਮ ਦੇ ਚਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ 80,000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਉਣਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਦੇ ਪਿਘਲਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ ਦੇ ਔਸਤ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਵਾਧੇ, ਗਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਬਲੈਕ ਕਾਰਬਨ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿੱਚ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚਹੁੰ-ਮਾਰਗੀ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੈਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਆਦਿ ਲਈ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਅੰਧਾਧੁੰਦ ਕਟਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਰੱਖ਼ਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਵੀ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੰਗੋਤਰੀ, ਯਮਨੋਤਰੀ, ਬਦਰੀਨਾਥ ਅਤੇ ਕੇਦਾਰਨਾਥ ਧਾਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਆਲ-ਵੈਦਰ ਚਹੁੰ-ਮਾਰਗੀ ਸੜਕ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਦਾ 900 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ 58 ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਬਾਲਣ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡੀਜ਼ਲ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਬਲੈਕ ਕਾਰਬਨ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਕਰਕੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਜਾਲ ਵਿਛਣ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਅਤੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਹਰ ਸਾਲ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਅਤੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਵੀ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਹੋਟਲ, ਮੋਟਲ, ਢਾਬੇ ਆਦਿ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਅਤੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਹੋਟਲ, ਮੋਟਲ ਅਤੇ ਢਾਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਲਈ ਭੋਜਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਬਾਲਣ ਵੀ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

ਦਰਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਬਣ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵੀ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਸਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗਰਮਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਿਘਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਣੀ ਆਉਣ ਨਾਲ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੋਕ ਘਰੋਂ-ਬੇਘਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਫ਼ਸਲਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਨੀ-ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਤਬਾਹ ਹੋਣ ਨਾਲ ਅਨਾਜ ਦੀ ਥੁੜ੍ਹ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਥੁੜ੍ਹ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਿਘਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਲੱਗ ਜਾਣਗੇ; ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਘਟ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਥੁੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਸੋਕੇ ਵਰਗੇ ਹਾਲਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਘਾਟ ਆਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਕਾਲ ਪੈਣ ਵਰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਕਮੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਊਰਜਾ (ਬਿਜਲੀ) ਦਾ ਸੰਕਟ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਾਸੇ ਸਮੁੰਦਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਦੇ ਪਿਘਲਣ ਕਾਰਨ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਤੱਟਵਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸ਼ਿਤ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਜਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉੱਚਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਮੁੰਦਰੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਘਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਭਾਵੇਂ ਅਜੋਕੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਘਲਣ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਦੇ ਪਿਘਲਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰੇ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਾਵੇ, ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਅਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰੇ। ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਦਰਖ਼ਤ ਸਥਾਨਕ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੀ ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸਾਰੀ ਉੱਤੇ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦਾ ਚਾਅ...

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਕੱਟੂ ਫੋਨ: 98155-94197

ਬਰੈਂਪਟਨ ਤੋਂ ਛੇ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ ਪਰਤੀ ਮੇਰੀ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਬੜਾ ਚਾਅ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਬੇਚੈਨੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਉਤਸੁਕਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਅਨੁਭਵ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਹੋਵੇਗੀ "ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ" ਤੋਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਸਾਂ, ਆਪਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਜਵਾਨਾਂ ਵਾਂਗ। ਸੁਪਨੇ ਅਤੇ ਉਮੀਦਾਂ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਉਸ ਮੁਲਕ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਕੂਟੀ ਲੈ ਆਈ ਤੇ ਕਹਿੰਦੀ, "ਚੱਲ ਆਜਾ ਬਹਿਜਾ, ਆਪਾਂ 25 ਸੈਕਟਰ ਵਾਲੇ ਡੈਂਟਲ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਣਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਦੰਦ ਦਾ ਕੈਪ ਲਹਿ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਲਗਵਾਉਣਾ," ਮੈਂ ਝੱਟ-ਝੱਟੀ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਸਕੂਟੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਰਾਹ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰਾ ਮਨ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂ। ਮੇਰੇ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਲਿਆ, "ਤੇਰੀ ਪੀਐਚ. ਡੀ. ਕਿਵੇਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਆ ਗੁਰਤੇਜ?" ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਲਲ ਪਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਹੌਲੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਕੰਪਲੀਟ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ।" "ਤੂੰ ਦੱਸ ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰੇ, ਪੀ. ਪ੍ਰਐਚ. ਡੀ. ਤਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ! ਐਨੇ 'ਚ ਡੈਂਟਲ ਹਸਪਤਾਲ ਆ ਗਿਆ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਸਵਾਲ ਦਰ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੈਰਾਨ ਵੀ ਸਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰੇ ਉਸ ਚਾਅ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਨੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਜਿਸ ਚਾਅ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਵਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾਂ! ਫਿਰ ਸੋਚਿਆ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਦੇ ਦੰਦ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣੀ ਏ। ਫਿਰ ਓਥੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਅੱਧਾ ਕੁ ਘੰਟਾ ਅਸੀਂ ਆਮ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਵਾਪਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਰਤ ਆਏ। ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਰੋਜ਼ ਗਾਰਡਨ 'ਚ ਬੈਠ ਗਏ, ਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਵਾਲ..."ਤੂੰ ਵਾਪਿਸ ਕਦੋਂ ਜਾਣਾ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ?" "ਮੈਂ ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਜਾਣਾ...!" ਉਸਨੇ ਤੁਰੰਤ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਓਕੇ, ਗੁੱਡ!" ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਿਆ। "ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ...?" "ਕੁਝ ਨਹੀਂ," ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਠੰਢੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਵਾਰਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰੰਗੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ-ਥੋੜ੍ਹਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਦੱਸਣ ਲੱਗੀ ਕਿ "ਜਦ ਸਨੋਅ ਪੈਂਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰਦਿਵਾਰੀ ਅੰਦਰ ਕੈਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸੋਹਣਾ ਰੰਗ ਵੀ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਦੀ ਨੀਰਸਤਾ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਮੌਸਮ ਠੀਕ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਘੁੰਮਣ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ। ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਗੁਰਤੇਜ, ਓਥੇ ਲਗਭਗ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਸਨੋਅ ਪੈਂਦੀ ਏ ਤੇ ਉਹ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ, ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਅੰਦਰ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਐਨੀ ਸੌਖੀ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨੀ ਅਸੀਂ ਏਥੇ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ।" ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਸਿਰਜੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਚਮਕ ਥੋੜ੍ਹੀ ਧੁੰਦਲੀ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ। "ਹਾਂ ਪਰ ਸਰਕਾਰ, ਪ੍ਰਬੰਧ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੱਖੋਂ ਤਾਂ ਬਾ-ਕਮਾਲ ਆ ਕੈਨੇਡਾ।" ਇਹ ਗੱਲ ਉਸ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਬਾਅਦ 'ਚ ਕਹੀ। "ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਓਥੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੀ ਸਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਫੋਨ ਮੇਰੀ ਜੇਬ 'ਚ ਸੀ। ਪਤਾ ਨੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨੰਬਰ ਡਾਇਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਜਦੋਂ ਬੈਕ ਕਾਲ ਆਈ ਤਾਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੋਰੇ ਔਫਿਸਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਥੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸੇਫ ਹੋ?" ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ "ਸਰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ।" ਪਰ ਗੋਰੇ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ "ਸਾਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ ਹੁਣ ਕਿਥੇ ਹੋ?" ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਐਡਰੈਸ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਦੋ ਕੁ ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਗਏ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਪਿਆਰੀ ਜਿਹੀ ਸਮਾਈਲ ਦੇ ਗਏ।" ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਚਮਕ ਬਰਕਰਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇਕਦਮ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਲੰਮਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ, "ਪਰ...ਜਿਹੜੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਚ ਹੈ, ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਨਹੀ। ਕੈਨੇਡੇ ਦੀ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਨ ਪਰ ਦਿਲ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਥੇ ਹੀ ਹੈ।" "ਯਾਰ...ਸੱਚ ਦੱਸਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਰਗੀ ਧਰਤੀ ਨਹੀਂ ਉੱਥੇ, ਜੋ ਕੁਝ ਇਹ ਧਰਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਆ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਰਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੋਵੇ...ਪਰ ਏਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸਦਾ ਨਾਸ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਸਾਡੀ ਮਜਬੂਰੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ, ਇਥੋਂ ਨਿੱਕਲ ਜਾਣ ਦੀ। ਕੈਨੇਡੇ 'ਚ ਸਭ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੇ ਪਰ ਓਥੋਂ ਦੀ ਮਿਟੀ 'ਚ ਉਹ ਮਿਠਾਸ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਭਾਰਤ/ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਆ।" ਉਸਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਤੇ ਮਨ 'ਚ ਸਵਾਲ ਉਠਿਆ ਕਿ "ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੋ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਹੈ?" ਉਹ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗੂੰਜਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਈ, ਤੇ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਹੋਸਟਲ ਵੱਲ ਚਲ ਪਏ ਪਰ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਗੂੰਜਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਚਮਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਫਸਿਆ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ...।

ਸਿਹਤ ਸੰਸਾਰ

ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਸੰਭਵ ਹੈ

ਲੇਖਕ : ਗੋਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ

ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਉਤਾਰ ਚੜ੍ਹਾਅ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦਾਸ ਹੋ ਜਾਣਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਉਦਾਸੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਚੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਵਿਚ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੁਖੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸਨ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਸਨ।

ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਰੀਬੀ ਦੀ ਮੌਤ, ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਣਾ, ਨਤੀਜਾ ਖ਼ਰਾਬ ਆਉਣਾ, ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਉਮੀਦ ਅਨੁਸਾਰ ਸਫਲਤਾ ਨਾ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਕੰਮ ਵਿਗੜ ਜਾਵੇ, ਨੌਕਰੀ ਚਲੀ ਜਾਵੇ, ਕਰਜ਼ ਵਿਚ ਡੁੱਬਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੋ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਉਹ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਬਣਦੀ ਮਦਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ। ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਨਾ ਲੈਣਾ, ਨੀਰਸਤਾ ਭਰ ਜਾਣਾ, ਦੋਸਤ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਵੀ ਕੱਟਿਆ ਰਹਿਣਾ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨਾ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਕਾਰਾਤਮਿਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਣਾ, ਗੱਲ-ਗੱਲ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਕਰਨਾ, ਦੁਖੀ ਰਹਿਣਾ, ਨੀਂਦ ਵੱਧ ਆਉਣਾ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਉਣਾ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਕੋਸਦੇ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਦੁਖੀ ਰਹਿਣਾ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ, ਵੱਧ ਖਾਣਾ ਜਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਚਿੜ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ, ਵਜ਼ਨ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਵੱਧਣਾ ਜਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘਟਣਾ, ਥੱਕਿਆ-ਥੱਕਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦੇ ਆਮ ਲੱਛਣ ਹਨ। ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਆਉਣਾ ਵੀ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦਾ ਲੱਛਣ ਹੈ। ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਇਕ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਥਕਾਵਟ, ਦੁਬਲਾਪਨ ਜਾਂ ਮੋਟਾਪਾ, ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਸਿਰ ਪੀੜ ਆਦਿ। ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਸੰਬੰਧੀ ਇਲਾਜ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ /ਸਾਈਕੈਟਰਿਸਟ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਮ ਪਰੰਤੂ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਲਈ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ /ਸਾਈਕੈਟਰਿਸਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਕੋਈ ਪਾਗਲਪਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਰੀਜ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਾਦੂ ਟੂਣਿਆਂ, ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ/ਸਾਈਕੈਟਰਿਸਟ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ, ਤਣਾਅ ਦੂਰ ਭਜਾਉਣਾ ਹੈ

ਲੇਖਕ : ਨਮਰਤਾ ਨਦੀਮ

ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਰਸੋਈ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਾਉਣਾ ਛੋਟਾ ਕੰਮ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਕਿ 'ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਦੀ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਮੇਰਾ ਬੇਟਾ ਤਾਂ ਗੈਸ ਬਾਲ ਕੇ ਪਾਣੀ ਵੀ ਗਰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।' ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇਸੇ ਸੋਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੱਕ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਰਾਜਮਾਂਹ ਅਤੇ ਛੋਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇਖ ਕੇ ਪਛਾਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਾਕੀ ਦਾਲਾਂ ਲਈ ਉਹ ਯੈਲੋ ਦਾਲ, ਪਿੰਕ ਦਾਲ, ਗ੍ਰੀਨ ਦਾਲ ਦਾ ਨਾਂਅ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਉਹ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਫਿਲਹਾਲ ਔਰਤ ਚਾਹੇ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ, ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਸੋਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਕਿੰਗ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਕੇ ਸਹੁਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਡਜੈਸਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕੁਕਿੰਗ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸ਼ਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਟਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬੇਟੀ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਲਾ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੀ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੁਕਿੰਗ ਕਰਨਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਜ਼ਰੀਏ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਭਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਵੀ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਹੋਣਾ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਕਰੀਅਰ ਪ੍ਰਤੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸੋਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਕਰੀਅਰ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅੱਗੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਖਾਣਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣਾ ਆਉਣਾ ਇਕ ਮੁਢਲਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਜੋ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਭੁੱਖ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨਾ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ ਖਿਲਾਵੇ। ਕੁਕਿੰਗ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸੰਵਾਦ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਦੇ-ਕਰਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਮਰਦ ਦੇ ਦਿਲ ਦਾ ਰਸਤਾ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੀ ਤਰੀਕ ਵਿਚ ਤਾਂ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣਾ ਇਕ ਫੈਸ਼ਨ ਹੀ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੈਨਲ ਹਨ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਪਕਵਾਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਵਾਦ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਗਰਮਾਹਟ ਲਿਆਉਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਕਿੰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਕ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਹੀ ਖਾਣ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਣਾ

ਲੇਖਕ : ਸੋਨੀ ਮਲਹੋਤਰਾ

ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਖਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਹੀ ਖਾਣ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਣਾ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਖਾਣਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਚਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਕੀ ਖਾਧਾ, ਕੀ ਨਾ ਖਾਧਾ, ਇਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ। ਆਓ, ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਭੋਜਨ ਖਾਣ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਕੀ ਹੈ:

ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਬਾ ਕੇ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਭੋਜਨ ਦੇ ਲਾਰ ਨਾਲ ਮਿਸ਼ਰਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਾਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਬਾਉਣ ਨਾਲ ਇਹ ਲਾਰ 'ਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਖਾਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਚਬਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਭੋਜਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਬਾਉਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਦੰਦ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਭੋਜਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਠੋ। ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਕੱਪੜੇ ਨਾ ਪਾਓ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੈਲਟ ਕੱਸ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹੋ। ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਣਾ ਨਾ ਖਾਓ। ਲੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਣ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਊਰਜਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਬਲਕਿ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਮੋਟਾਪਾ ਆਦਿ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਖਾਣਾ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ, ਦੁਪਹਿਰੇ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਾਰੀਆਂ 'ਚ ਭੋਜਨ ਖਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਛੇ ਵਾਰੀ ਥੋੜ੍ਹਾ-ਥੋੜ੍ਹਾ ਭੋਜਨ ਖਾਓ।

ਭੋਜਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪਾਣੀ ਨਾ ਪੀਓ, ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਪੀਓ।

ਭੋਜਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਲੂਣਦਾਨੀ ਨਾ ਰੱਖੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਾਣੇ 'ਚ ਹੋਰ ਲੂਣ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਲੂਣ ਖਾਣੇ 'ਚ ਲਵੋਗੇ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦਿਨ 'ਚ 5 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੂਣ ਨਾ ਖਾਓ।

ਕਦੀ ਵੀ ਕਾਹਲੀ 'ਚ ਖਾਣਾ ਨਾ ਖਾਓ। ਖਾਣਾ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਏਨਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਅਤੇ ਚਬਾ-ਚਬਾ ਕੇ ਖਾਣਾ ਖਾਓ।

ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ 'ਚ 2 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 36 ਘੰਟੇ ਲਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੋਜਨ 'ਤੇ ਕਿ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਰੇਸ਼ੇ (ਫਾਈਬਰ) ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੇ ਹੋ ਆਦਿ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਾਜ਼ਮੇ ਦਾ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਸਰਤ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦਮਾ ਰੋਗ 'ਚ ਕੁਝ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਦਮੇ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਵਾ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਧੂੜ, ਮਿੱਟੀ, ਧੂੰਏਂ ਦੇ ਕਣ, ਜੋ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਫੇਫੜਿਆਂ 'ਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਹ ਨਾੜੀ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਕੁਝ ਖਾਣ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਦਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਚਾਨਕ ਸਾਹ ਫੁੱਲਣਾ, ਤੇਜ਼ ਖੰਘ ਆਉਣੀ, ਸੀਨੇ 'ਚ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਦਰਦ ਅਤੇ ਥਕਾਵਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਕਦੀ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ:

* ਦਮੇ ਦਾ ਅਟੈਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਗਰਮੀਆਂ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚੋ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਰੱਖੋ। ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।
* ਦਮੇ ਦੇ ਅਟੈਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਕਰੋ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਲੰਮੇ ਪਓ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੋ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਹ ਨਾ ਫੁੱਲੇ ਅਤੇ ਸਾਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।
* ਆਪਣੇ ਦੇਸੀ ਨੁਸਖਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਬਹੁਤਾ ਅਜ਼ਮਾਓ। ਡਾਕਟਰ ਵਲੋਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਦਵਾ ਹੀ ਖਾਓ।
* ਘਰ 'ਚ ਪਰਦੇ ਉਹੀ ਲਗਾਓ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਧੋ ਸਕੋ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ-ਘੱਟੇ ਦੇ ਕਣ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਣ।
* ਘਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦਮਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਘਰ 'ਚ ਕਾਰਪੈਟ (ਕਾਲੀਨ) ਨਾ ਵਿਛਾਓ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਪੈਟ 'ਚ ਮਿੱਟੀ-ਘੱਟੇ ਦੇ ਕਣ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
* ਦਮੇ ਵਾਲੇ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਗਰਟ-ਬੀੜੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
* ਦਮੇ ਵਾਲੇ ਰੋਗੀ ਦਾ ਬੈੱਡਰੂਮ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਕਮਰੇ ਦੀ ਨਮੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨ ਲਗਾਓ। ਚਾਦਰ, ਤੌਲੀਆ, ਸਿਰਹਾਣਾ ਦੇ ਗਿਲਾਫ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਧੋਵੋ। 10-15 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਹਾਣੇ ਅਤੇ ਗੱਦੇ ਨੂੰ ਧੁੱਪ ਜ਼ਰੂਰ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ।
* ਪਾਲਤੂ ਜਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੋ।
* ਲੇਟਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਲ ਝੁਕ ਕੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਹੋ। ਜੇਕਰ ਸਾਹਮਣੇ ਮੇਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਕੂਹਣੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਟਿਕਾ ਲਓ।

ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤ ਕੇ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ।

ਬਾਤ ਬਤੰਗੜ

ਲੇਖਕ : ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ
ਸੰਪਰਕ : 1-604-751-1113

ਸੱਥ ਵਿੱਚ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਪਏ ਰੌਲੇ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਸੱਥ 'ਚ ਬੈਠੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਇਉਂ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਲੋਕ ਮੇਲੇ 'ਚ ਲੱਗੀ ਸਰਕਸ ਦੀ ਉਤਲੇ ਗੇੜ ਵਾਲੀ ਚੰਡੋਲ ਝੂਟਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੀਆਂ ਦੋ ਬੁੜ੍ਹੀਆਂ ਵੱਲ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ। ਝਿੰਫਾਂ ਦੇ ਕਰਤਾਰੇ ਕਾ ਫੈਣੀ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਢਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਤਾਸ਼ ਹੱਥ 'ਚ ਫੜ੍ਹੀ ਬੈਠਾ ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਾਵਾਂ ਨੇ ਉੱਲੂ ਘੇਰਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਏਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਹੀ ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਸੱਥ 'ਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਫੈਣੀ ਨੂੰ ਤਾਸ਼ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਟੋਲੀ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ,

''ਤੂੰ ਕਿਮੇਂ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਚਾਲੇ ਇਉਂ ਵੜਿਆ ਬੈਠੈਂ ਓਏ ਜਿਮੇਂ ਪੱਠਿਆਂ ਆਲੇ ਟੋਕਰੇ 'ਚ ਮੱਝ ਦਾ ਫੋਸ ਪਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਤਾਸ਼ ਖੇਡਣ ਪਿੱਛੇ ਤਾਂ ਨ੍ਹੀ ਕਿਤੇ ਰੌ਼ਲਾ ਪੈ ਗਿਆ?''

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਰੌਲੇ ਅਰਗਾ ਰੌਲਾ! ਇਹ ਫੈਣੀ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਦੇ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਪੱਤਾ ਪੁੱਤਾ ਕੋਈ ਗਲਤ ਫਲਤ ਸਿੱਟਿਆ ਗਿਆ, ਉਹਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਬੂ-ਬੂ ਹੋ ਗੀ। ਛੁਰਲ੍ਹੀ ਛੱਡਾਂ ਦਾ ਭਾਨੀ ਕਿਤੇ ਫੈਣੀ ਤੋਂ ਪੱਤੇ ਖੋਹ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, 'ਉਰ੍ਹਾਂ ਫੜਾ ਓਏ ਪੱਤੇ, ਖੇਡਣਾ ਨ੍ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਵਾਸਤਾ ਨ੍ਹੀ, ਤਾਸ਼ ਇਉਂ ਚੱਕ ਲੈਂਦੇ ਐ ਜਿਮੇਂ ਭਾਗੀ ਕਿਆਂ ਆਲੇ ਵਜੀਰੀ ਜੁਆਰੀਏ ਦੇ ਚੇਲੇ ਹੁੰਦੇ ਐਂ'। ਏਸ ਗੱਲ ਪਿੱਛੇ ਫੈਣੀ ਭਾਨੀ ਤੋਂ ਤਾਸ਼ ਖੋਹ ਕੇ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਚਾਲੇ ਇਉਂ ਬਹਿ ਗਿਆ ਜਿਮੇਂ ਪਕਾਹ ਦੇ ਟੀਂਡਿਆਂ 'ਚ ਕਤੂਰਾ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ। ਕਹਿੰਦਾ ਨਾ ਖੇਡਾਂ ਨਾ ਹੁਣ ਖੇਡਣ ਦੇਮਾਂ' ਆਹ ਗੱਲ ਐ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਜੋਰ ਲਾ ਲਿਆ ਬਈ ਖੇਡ ਲੈਣ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ। ਹੁਣ ਤੂੰ ਵੀ ਆਵਦੀ ਛੁਰਲ੍ਹੀ ਛੱਡਕੇ ਵੇਖ ਲਾ ਬਈ ਕਿਮੇਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਐ?''

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਫੈਣੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਹੁਣ ਆਥਣ ਤੱਕ ਨਾ ਉੱਠੀਂ ਫੈਣਾ ਸਿਆਂ। ਲੰਗਰ ਪਾਣੀ ਵੀ ਐਥੇ ਈ ਮੰਗਾਅ ਲੀਂ। ਨਾਲੇ ਤੂੰ ਕਿਹੜਾ ਡੰਗਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਨ੍ਹੀ ਕਰਨੀ ਐ ਘਰੇ ਜਾ ਕੇ। ਅੱਬਲ ਤਾਂ ਲੰਗਰ ਪਾਣੀ ਤੇਰਾ ਮੈਂ ਲਿਆ ਦੂੰ ਤੈਨੂੰ।''

ਬਾਬਾ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਆਵਦੇ ਘਰੋਂ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਮੇਂ ਗਾ ਕੁ ਫੈਣੀ ਕੇ ਘਰੋਂ?''

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਫੈਣੀ ਕਿਉਂ ਈਂ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਊ, ਨਾਲੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੇ ਅਮਲੀ ਆਪ ਛਕਿਆਊ।''

ਮਰਾਸੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਸੱਤੀਂ ਕੱਪੜੀਂ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਮਰਾਸੀ ਵੱਲ ਦਿਮਾਗ਼ 'ਚ ਪਏ ਫਰੜ ਵਾਂਗੂੰ ਝਾਕ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਮੈਂ ਮਰਾਸੀਂ ਆਂ ਓਏ। ਸਾਲਿਆ ਕੱਟੇ ਨਾਸਿਆ ਜਿਆ, ਕਦੇ ਚੱਜ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰ ਲਿਆ ਕੋਈ। ਇਹ ਤਾਂ ਸੋਨੂੰ ਈਂ ਆਦਤ ਐ ਮੰਗ ਕੇ ਖਾਣ ਦੀ। ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਮਾਰਾ ਤੜਕੇ ਈ ਘਰੋਂ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਇਉਂ ਵੜਦਾ ਫਿਰੂ ਜਿਮੇਂ ਸਾਨ੍ਹ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਸਾਨ੍ਹ ਭੱਜਿਆ ਫਿਰਦਾ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰੇ ਵੜ ਜਾਂਦਾ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ। ਲੋਕ ਲਾਲਾ ਲਾਲਾ ਕਰਕੇ ਘਰੋਂ ਮੋੜ ਦਿੰਦੇ ਐ। ਓਮੇਂ ਸੋਡੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਐ। ਆਹ ਪਿੱਛੇ ਜੇ ਕੇਰਾਂ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁੜ੍ਹੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਘੁੱਲੇ ਸਰਪੈਂਚ ਕੇ ਘਰੇ ਗਈ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਸਰਪੈਂਚਣੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ 'ਅੱਜ ਤਾਂ ਮਿੱਠੇ ਦੀ ਵਾਸ਼ਣਾ ਆਉਂਦੀ ਐ ਪ੍ਰਭਾ ਸੋਡੇ ਘਰੋਂ, ਮੱਸਿਆ ਪੁੰਨਿਆਂ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਅੱਜ ਕੋਈ ਕੁ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾ ਧ੍ਰਾਹੁਣਾ ਆਇਆ ਵਿਆ'?''

ਬੁੱਘਰ ਦਖਾਣ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਸਰਪੈਂਚ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਮਰਾਸਣ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਨ੍ਹੀ ਫਿਰ ਕੀੜਿਆਂ ਆਲੇ ਜੰਡ 'ਤੇ?''

ਅਮਲੀ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਜੰਡ ਛੱਡ ਬੁੜ੍ਹੀ ਨੇ ਮਰਾਸਣ ਲਾ 'ਤੀ ਬਰਫ 'ਚ। ਜਦੋਂ ਮਰਾਸਣ ਜਾ ਕੇ ਸਰਪੈਂਚਣੀ ਕੋਲੇ ਬੈਠੀ ਤਾਂ ਸਰਪੈਂਚ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਮਰਾਸਣ ਨੂੰ ਕੋਲੇ ਆ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ 'ਸਜਾਦੀਏ ਕੀ ਆਖਿਆ ਸੀ ਤੂੰ'? ਅਕੇ ਮਰਾਸਣ ਕਹਿੰਦੀ 'ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਅੱਜ ਤਾਂ ਮਿੱਠੇ ਦੀ ਸਗੰਧੀ ਆਉਂਦੀ ਐ ਸੋਡੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਤੋਂ'। ਸਰਪੈਂਚ ਦੀ ਮਾਂ ਬਾਬਾ ਵੇਖ ਲਾ ਗੱਲ ਚੱਕਣ ਨੂੰ ਵੀਹਾਂ ਅਰਗੀ ਐ। ਮਰਾਸਣ ਦਾ ਮੋਢਾ ਝੰਜੋਲ ਕੇ ਕਹਿੰਦੀ 'ਨੀ ਸੁਣ ਨ੍ਹੀ ਵੱਡੀਏ ਮਜਾਜਣੇ, ਸਾਡੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਮਰਾਸੀ ਦਾ ਕੀ ਕੰਮ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਪੂ ਜੀ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਆਵਦੇ ਜੁਆਕਾਂ ਨੂੰ ਨ੍ਹੀ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ, ਬਗਾਨੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਕੀ ਕੰਮ ਸਾਡੇ ਚੌਂਤਰੇ 'ਤੇ। ਏਥੇ ਹੈਨ੍ਹੀ ਮਿੱਠਾ ਮੁੱਠਾ। ਤੂੰ ਆਵਦਾ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਭਾਲ ਆਵਦੇ ਪਤੰਦਰ ਨੂੰ'। ਜਦੋਂ ਮਰਾਸਣ ਨੇ ਬਾਬਾ ਸਰਪੈਂਚ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਹਰਖੀ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮਰਾਸਣ ਸਰਪੈਂਚਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਇਉਂ ਭੱਜੀ ਜਿਮੇਂ ਰੋਟੀਆਂ ਲਾਹੁਣ ਆਈਆਂ ਬੁੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਕਤੂਰਾ ਤੰਦੂਰ 'ਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਭੱਜਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਸੱਥ 'ਚ ਆ ਕੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰੂ ਜਿਮੇਂ ਮੋਦੀ ਸਿਉਂ ਲੱਗਿਆ ਹੁੰਦਾ।''

ਅਰਜਨ ਬੁੜ੍ਹਾ ਅਮਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਸਮਝ ਨ੍ਹੀ ਆਈ ਯਾਰ ਬਈ ਸਰਪੈਂਚ ਦੀ ਮਾਂ ਮਾੜੀ ਜੀ ਗੱਲ ਪਿੱਛੇ ਐਨਾ ਖਪੇ ਖੂਨ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗੀ ਮਰਾਸਣ 'ਤੇ? ਜੇ ਸਰਪੈਂਚਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਮਿੱਠਾ ਮੁੱਠਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਭੋਰਾ ਮਰਾਸਣ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦੇ। ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਰਾਸੀ ਐ। ਊਂ ਤਾਂ ਸਰਪੈਂਚਾਂ ਦਾ ਬੁੜ੍ਹਾ ਹਰੇਕ ਲੋਹੜੀ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਲਾਉਂਦਾ, ਮਰਾਸਣ ਨੂੰ ਮਿੱਠੇ ਦਾ ਭੋਰਾ ਨ੍ਹੀ ਦਿੱਤਾ।''

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਅਰਜਨ ਬੁੜ੍ਹੇ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਬੁੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਇਉਂ ਝੱਪਟ ਕੇ ਪਿਆ ਜਿਮੇਂ ਲਗੜ ਗਟ੍ਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਂਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਕਹਿੰਦਾ,

''ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਨੈਂ ਬੁੜ੍ਹਿਆ ਯਾਰ ਤੂੰ? ਤੂੰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਕਰ। ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਮਰਾਸਣ ਆਲੀ ਸਰਪੈਂਚਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਐਂ, ਇਹ ਤਾਂ ਉਹ ਗੱਲ ਐ ਜਿਮੇਂ ਓਧਰਲੇ ਵੇਹੜੇ ਆਲੇ ਸੰਤੇ ਗੰਤੇ ਜੌੜੇ ਭਰਾਮਾਂ ਦੇ ਜੌੜੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗੇ। ਏਧਰ ਤਾਂ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੋਮੇਂ ਭਰਾਮਾਂ ਦੀ ਸਿਆਣ ਨਾ ਆਵੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਈ ਕਿਹੜਾ ਸੰਤਾ ਇੰਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕਿਹੜਾ ਗੰਤਾ। ਓਧਰ ਸੰਤੇ ਗੰਤੇ ਕਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਾ ਆਵੇ ਬਈ ਕਿਹੜੀ ਸੀਤੀ ਐ ਤੇ ਕਿਹੜੀ ਗੀਤੀ ਐ। ਨਾ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਬਈ ਕਿਹੜੀ ਸੰਤੇ ਦੇ ਘਰੋਂ ਐਂ ਤੇ ਕਿਹੜੀ ਗੰਤੇ ਦਿਉਂ ਐਂ। ਜਦੋਂ ਤਾਂ ਸੰਤਾ ਆਵਦੇ ਆਲੀ ਬਹੂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਬੁੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਬਈ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਕਿਹੜੀ ਨੂੰ ਤੋਰੀਏ। ਜਦੋਂ ਬਹੂਆਂ ਦਾ ਪਿਉ ਇੱਕ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਆਵੇ ਤਾਂ ਸੰਤੇ ਗੰਤੇ ਦੀ ਮਾਂ ਸੋਚੀਂ ਪੈ ਜੇ ਬਈ ਕਿਹੜੇ ਦੇ ਘਰੋਂ ਐਂ ਇਹੇ। ਨਮੇਂ ਨਮੇਂ ਵਿਆਹ ਹੋਏ ਸੀ ਇੱਕ ਦੋ ਵਾਰ 'ਚ ਕਾਹਦੀ ਸਿਆਣ ਆਉਣੀ ਸੀ। ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਈਂ ਚਿਰ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ 'ਚ ਭਲੇਖੇ ਦਾ ਈ ਧੂਤਕੜਾ ਵੱਜੀ ਗਿਆ। ਉਹ ਗੱਲ ਮਰਾਸਣ ਤੇ ਸਰਪੈਂਚ ਦੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਸਰਪੈਂਚਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਖੀਰ ਕੜ੍ਹਾਹ ਬਣਦੇ ਦੀਓ ਈ ਵਾਸ਼ਣਾ ਸੀ, ਮਰਾਸਣ ਵਚਾਰੀ ਨੇ ਤਾਂ ਲੱਖਣ ਲਾ ਈ ਲਿਆ ਸੀ ਬਈ ਕਿਸੇ ਮਿੱਠੇ ਬਣਦੇ ਦੀ ਵਾਸ਼ਣਾ ਆਉਂਦੀ ਐ, ਉਹਨੇ ਤਾਂ ਤਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਬਈ ਸੋਡੇ ਘਰੋਂ ਮਿੱਠੇ ਦੀ ਵਾਸ਼ਣਾ ਆਉਂਦੀ ਐ। ਸਰਪੈਂਚ ਦੀ ਮਾਂ ਸਮਝ ਗੀ ਬਈ ਕਿਤੇ ਮਰਾਸਣ ਟਿੱਚਰਾਂ ਕਰਦੀ ਐ ਬਈ ਮਿੱਠਾ ਸੋਡੇ ਘਰੇ ਐ ਕਿਉਂਕਿ ਮਰਾਸਣ ਦੇ ਘਰ ਆਲੇ ਮਰਾਸੀ ਦਾ ਨਾਉਂ ਮਿੱਠਾ ਮਰਾਸੀ ਐ। ਸੰਤੇ ਗੰਤੇ ਕਿਆਂ ਆਂਗੂੰ ਮਰਾਸਣ ਤੇ ਸਰਪੈਂਚ ਦੀ ਮਾਂ 'ਚ ਬਾਬਾ ਖਾਸਾ ਚਿਰ ਮੈਚ ਫਸਮਾਂ ਹੋਇਆ। ਅਖੀਰ ਜਦੋਂ ਸਰਪੈਂਚ ਦਾ ਪਿਉ ਸੁੱਚਾ ਸਿਉਂ ਬਾਹਰੋਂ ਆਇਆ ਉਹਨੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਕੇ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਖਣੀ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਂਗੂੰ ਕਦੇ ਦੋ ਬੋਲ-ਕਬੋਲ ਉਹ ਵੱਧ ਕਹਿ ਜਿਆ ਕਰੇ ਕਦੇ ਉਹ। ਆਥਣ ਤੱਕ ਇਉਂ ਬੰਸਰੀ ਵੱਜੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।''

ਮਰਾਸੀ ਤੇ ਅਮਲੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਬਾਬੇ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਨੇ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਮਰਾਸਣ ਆਲੀ ਕਹਾਣੀ ਤਾਂ ਨਾਥਾ ਸਿਆਂ ਸੁੱਚਾ ਸਿਉਂ ਨੇ ਹੱਲ ਕਰ 'ਤੀ, ਤੇ ਸੰਤੇ ਗੰਤੇ ਕਿਆਂ ਆਲੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਮੇਂ ਪੂਰ ਚੜ੍ਹੀ ਫਿਰ?''

ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਉਹ ਮਸਲਾ ਬਾਬਾ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਸੰਤਾ ਤੇ ਗੰਤਾ ਬਹੂਆਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਜਾਇਆ ਕਰਨ, ਉਹ ਤੋਰਿਆ ਨਾ ਕਰਨ। ਤੋਰਨ ਵੀ ਕੀ, ਸਿਆਣ ਤਾਂ ਆਉਂਦੀ ਨ੍ਹੀ ਸੀ ਬਈ ਸੀਤੀ ਦੇ ਘਰ ਆਲਾ ਕਿਹੜਾ ਤੇ ਗੀਤੀ ਦੇ ਕਿਹੜਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਜਦੋਂ ਸੰਤਾ ਬਹੂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੜੀ ਤੋਰੀ ਨਾ। ਤੀਜੇ ਕੁ ਦਿਨ ਗੰਤਾ ਜਾ ਵੜਿਆ। ਆਂਢਣਾਂ ਗੁਆਂਢਣਾਂ ਕਹਿਣ 'ਨੀ ਅੱਜ ਫੇਰ ਆ ਗਿਆ ਇਹੇ। ਉਹ ਵੀ ਅਖੀਰ ਮੁੜਿਆਇਆ। ਫੇਰ ਭਾਈ ਸੰਤੇ ਗੰਤੇ ਕੇ ਬੁੜ੍ਹੇ ਜੱਗਰ ਨੇ ਕਿਤੇ ਭਾਨ ਸਿਉਂ ਨੰਬਰਦਾਰ ਕੋਲੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਬਈ ਸਾਡੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਇਉਂ ਹੁੰਦੀ ਐ। ਕਿਮੇਂ ਕਰੀਏ ਮਸਲਾ ਹੱਲ? ਭਾਨ ਸਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ 'ਤੁਸੀਂ ਗਿਆਨੀ ਜੱਸਾ ਸਿਉਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਉ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਸਹੁਰੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਵੀ ਉੱਥੇ ਵਿਆਹਿਆ ਵਿਆ, ਨਾਲੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ 'ਚੋਂ ਸਮਝਦਾਰ ਬੰਦਾ। ਸੋਡਾ ਮਸਲਾ ਉਹੀ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਕਾਢੂ ਬੰਦਾ ਉਹੋ। ਜਦੋਂ ਗਿਆਨੀ ਜੱਸਾ ਸਿਉਂ ਨੂੰ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਤਾਂ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਸੰਤੇ ਗੰਤੇ ਤੇ ਜੱਗਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪੇ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਕੁੜੀਆਂ ਆਲੇ ਤੇ ਪਚੈਤ ਦੇ ਦੋ ਚਾਰ ਬੰਦੇ ਆਵਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਦੇ ਘਰੇ ਈ ਸੱਦ ਲੇ। ਜਦੋਂ ਆਹਮਣੋ ਸਾਹਮਣੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ 'ਹੁਣ ਭਾਈ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਮੰਨੋ। ਤੁਸੀਂ ਸੰਤੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸੀਤੀ ਤੋਰੋ ਤੇ ਗੰਤੇ ਨਾਲ ਤੋਰੋ ਗੀਤੀ ਨੂੰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਫਿਰ ਇਉਂ ਈਂ ਕੀਤਾ। ਸੱਸੇ ਨਾਲ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਸੱਸਾ ਮਲਾ 'ਤਾ ਤੇ ਗੱਗੇ ਨਾਲ ਮਲਾ 'ਤਾ ਗੱਗਾ। 'ਕੱਠੀਆਂ ਤੋਰੀਆਂ ਫਿਰ ਜਿਮੇਂ ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਤੋਰੀਆਂ ਸੀ। ਏਨੇ 'ਚ ਅਗਲਿਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਉਂ ਸੰਤੇ ਗੰਤੇ ਕਿਆਂ ਦੀ ਰਾਮ ਕਹਾਣੀ ਐ।

ਮਖਤਿਆਰੇ ਕੇ ਦੇਬੂ ਨੇ ਫੇਰ ਪਾ 'ਤਾ ਮਚਦੀ 'ਤੇ ਤੇਲ। ਕਹਿੰਦਾ, ''ਮਰਾਸੀ ਆਲੀ ਗੱਲ ਪਤੰਦਰਾ ਵਿੱਚੇ ਈ ਛੱਡ 'ਤੀ, ਉਹ ਵੀ ਲਾ ਦੇ ਹੁਣ ਸਿਰੇ।''

ਦੇਬੂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਬਾ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਦੇਬੂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਤੇਰੀ ਵੀ ਸੁਣੀਏ ਫਿਰ ਅਮਲੀ ਤੋਂ ਬੱਕਰੀ ਆਲੀ?'' ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨੂੰ ਦੇਬੂ ਸੱਥ 'ਚੋਂ ਉੱਠਕੇ ਇਉਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਜਿਮੇਂ ਤੂੜੀ ਵਾਲੀ ਸਬ੍ਹਾਤ 'ਚ ਤਾੜਿਆ ਕੁੱਤਾ ਕੁੱਟ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਦੇਬੂ ਨੂੰ ਸੱਥ 'ਚੋਂ ਜਾਂਦੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਬਾਬਾ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ,

''ਚੱਲੋ ਯਾਰ ਆਪਾਂ ਵੀ ਹੁਣ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀ ਆਈਏ, ਫੇਰ ਆਉਣੇ ਆਂ ਮੁੜ ਕੇ।'' ਜਿਉਂ ਹੀ ਬਾਬਾ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਸੱਥ 'ਚੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਤੁਰਿਆ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਦੇ ਵੀ ਦੇਬੂ ਦੀ ਬੱਕਰੀ ਆਲੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ-ਕਰਦੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰ ਗਏ।

JARNAIL SINGH

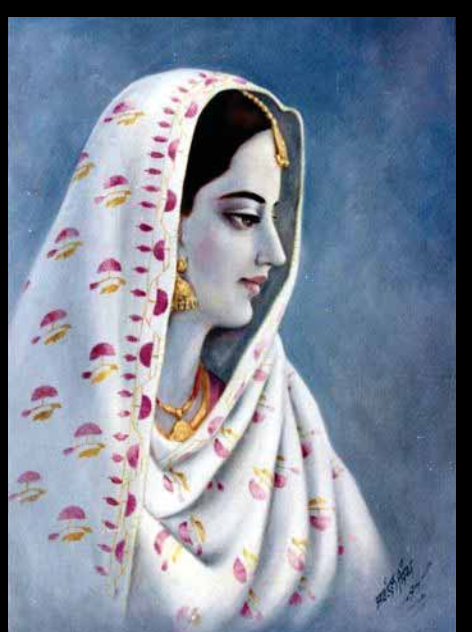

ART CLASSES
604-825-4659
604-724-6922
604-595-5885
#106- 12882-85 Ave. Surrey

ਦੇਸੀ ਤੜਕਾ

ਟੇਸਟੀ ਅਤੇ ਸਪਾਇਸੀ ਇੰਡੀਅਨ ਪਨੀਰ ਸੈਂਡਵਿਚ ਰੈਪ

ਸਮੱਗਰੀ

- 1/2 ਚਮਚ ਤੇਲ ਦੋ ਭਾਗਾਂ 'ਚ
- 160 ਗ੍ਰਾਮ ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ
- 100 ਗ੍ਰਾਮ ਪਿਆਜ਼
- ਸਲਾਦ

(ਪੇਸਟ ਦੇ ਲਈ)

- 25 ਗ੍ਰਾਮ ਧਨੀਆ
- 1 ਹਰੀ ਮਿਰਚ
- 1/2 ਚਮਚ ਨਮਕ
- 1 ਚਮਚ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ
- 280 ਗ੍ਰਾਮ ਕਰੀਮ
- 1/2 ਚਮਚ ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ
- 1/2 ਚਮਚ ਚਿੱਲੀ ਫਲੈਕਸ
- 1 ਚਮਚ ਅਜਵਾਇਨ ਦੀ ਪੱਤੀ
- 3/4 ਚਮਚ ਨਮਕ
- 2 ਲਸਣ ਦੀਆਂ ਕਲੀਆਂ
- 2 ਹਰੀ ਮਿਰਚ
- 35 ਗ੍ਰਾਮ ਧਨੀਆ
- 1/2 ਚਮਚ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ
- 1/2 ਚਮਚ ਤੇਲ
- 350 ਗ੍ਰਾਮ ਪਨੀਰ

ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ

1. ਬਲੈਂਡਰ 'ਚ 1/2 ਚਮਚ ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ, 1/2 ਚਮਚ ਚਿੱਲੀ ਫਲੈਕਸ, 1 ਚਮਚ ਅਜਵਾਇਨ ਦੀ ਪੱਤੀ, 3/4 ਚਮਚ ਨਮਕ, 2 ਲਸਣ ਦੀਆਂ ਕਲੀਆਂ, 2 ਹਰੀ ਮਿਰਚ, 35 ਗ੍ਰਾਮ ਧਨੀਆ, 1/2 ਚਮਚ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ ਅਤੇ 1/2 ਚਮਚ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਪੇਸਟ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਓ।
2. ਇਕ ਬਾਊਲ 'ਚ ਪਨੀਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਪੇਸਟ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਾ ਲਓ। ਫਿਰ ਬਲੈਂਡਰ 'ਚ 25 ਗ੍ਰਾਮ ਧਨੀਆਂ, 1 ਹਰੀ ਮਿਰਚ, 1/2 ਚਮਚ ਨਮਕ ਅਤੇ 1 ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ ਪਾ ਕੇ ਪੀਸ ਲਓ।
3. ਹੁਣ ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਸਾਓਸ 'ਚ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਕਸ ਕਰੋ।
4. ਇਕ ਪੈਨ 'ਚ ਤੇਲ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ ਅਤੇ ਪਿਆਜ਼ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁੰਨ ਲਓ ਅਤੇ 3-5 ਮਿੰਟ ਲਈ ਪਕਾਓ।
5. ਇਕ ਹੋਰ ਪੈਨ 'ਚ ਤੇਲ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਪਨੀਰ ਦੇ ਪੇਸਟ ਨੂੰ 3-5 ਮਿੰਟ ਲਈ ਫ੍ਰਾਈ ਕਰੋ।
6. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਟੀ ਲਓ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉੱਪਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਕਰੀਮ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਲਾਓ। ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਉੱਪਰ ਸਲਾਦ, ਪਿਆਜ਼ ਦਾ ਪੇਸਟ ਅਤੇ ਪਨੀਰ ਪਾ ਕੇ ਰੋਲ ਕਰੋ।
7. ਸਪਾਇਸੀ ਇੰਡੀਅਨ ਪਨੀਰ ਸੈਂਡਵਿਚ ਰੈਪ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਸਰਵ ਕਰੋ।

ਮੈਗੀ ਸੈਂਡਵਿਚ

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਮੈਗੀ ਖਾਣ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੋ ਪਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਹੀ ਬੋਰਿੰਗ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੈਗੀ ਖਾ ਕੇ ਬੋਰ ਹੋ ਗਏ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਤੁਸੀਂ ਘਰ 'ਚ ਮੈਗੀ ਸੈਂਡਵਿਚ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਆਸਾਨ ਅਤੇ ਖਾਣ 'ਚ ਬੇਹੱਦ ਟੇਸਟੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ...

ਸਮੱਗਰੀ

- 2 ਵੱਡੇ ਚੱਮਚ ਤੇਲ
- 1 ਵੱਡਾ ਚੱਮਚ ਜੀਰਾ
- 60 ਗ੍ਰਾਮ ਪਿਆਜ਼
- 1/4 ਚੱਮਚ ਹਲਦੀ
- 1/4 ਚੱਮਚ ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਪਾਊਡਰ
- 60 ਗ੍ਰਾਮ ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ
- 60 ਗ੍ਰਾਮ ਗਾਜਰ
- 350 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪਾਣੀ
- 2 ਵੱਡੇ ਚੱਮਚ ਮੈਗੀ ਮਸਾਲਾ
- 120 ਗ੍ਰਾਮ ਮੈਗੀ
- 1/2 ਚੱਮਚ ਨਮਕ
- ਬ੍ਰੈੱਡ ਸਲਾਈਸ
- ਕੈਚੱਪ ਸਆਦ ਮੁਤਾਬਕ
- ਤੇਲ

ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ

1. ਇਕ ਪੈਨ 'ਚ 2 ਵੱਡੇ ਚੱਮਚ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਗਰਮ ਕਰੋ। ਇਸ 'ਚ ਵੱਡਾ ਚੱਮਚ ਜੀਰਾ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ।
2. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ 'ਚ 60 ਗ੍ਰਾਮ ਪਿਆਜ਼ ਪਾ ਕੇ ਭੁੰਨ ਲਓ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਹਲਦੀ, ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਪਾਊਡਰ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਲਓ।
3. ਫਿਰ 60 ਗ੍ਰਾਮ ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ, 60 ਗ੍ਰਾਮ ਗਾਜਰ ਪਾ ਕੇ ਮਿਕਸ ਕਰ ਲਓ। ਇਸ ਨੂੰ 3 ਤੋਂ 5 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਪਕਾਓ।
4. ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ 'ਚ 350 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪਾਣੀ , 2 ਵੱਡੇ ਚੱਮਚ ਮੈਗੀ ਮਸਾਲਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ 120 ਗ੍ਰਾਮ ਮੈਗੀ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਾ ਲਓ।
5. ਇਸ 'ਚ 1/2 ਚੱਮਚ ਨਮਕ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਕ ਸਾਈਡ ਰੱਖ ਦਿਓ।
6. ਇਕ ਬਰੈੱਡ ਸਲਾਈਸ ਲਓ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਕੈਚੱਪ ਲਗਾਓ। ਇਸ ਦੇ ਉੱਪਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਮੈਗੀ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫੈਲਾਓ।
7. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ 'ਤੇ ਕਦੂਕਸ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਪਨੀਰ ਪਾ ਕੇ ਉੱਪਰੋਂ ਦੂਜੀ ਬਰੈੱਡ ਸਲਾਈਸ ਲਗਾ ਦਿਓ।
8. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਂਡਵਿਚ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਲਰ 'ਚ ਰੱਖ ਦਿਓ ਅਤੇ ਬਰੱਸ਼ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੇਲ ਲਗਾਓ।
9. ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਨਿਹਰਾ ਭੂਰਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਟੋਸਟ ਕਰ ਲਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਲਰ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਅੱਧਾ ਕੱਟ ਲਓ।
10. ਤੁਹਾਡਾ ਮੈਗੀ ਸੈਂਡਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਵ ਕਰੋ।

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਟਾਈਮਜ਼

ਯੂਟਿਊਬ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਵਾਂ ਏ.ਆਈ. ਫੀਚਰ, ਹਰ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਸੁਣੇਗੀ ਆਵਾਜ਼

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਯੂਟਿਊਬ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਵਾਂ ਫੀਚਰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਯੂਟਿਊਬ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ 'ਚ ਵਾਇਸ ਨੂੰ ਡਬ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸਿਰਫ਼ ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੰਟੈਂਟ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੁਣ ਫ੍ਰੈਂਚ, ਜਰਮਨ, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆਈ, ਇਤਾਲਵੀ, ਜਾਪਾਨੀ ਅਤੇ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਵਰਗੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ 'ਚ ਡਬਿੰਗ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਨਵੇਂ ਫੀਚਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਡੱਬ ਕੀਤੇ ਵੀਡੀਓ 'ਤੇ ਆਟੋ ਡੱਬ ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਦੇਖੋਗੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਵਰਤਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਯੂਟਿਊਬ 'ਤੇ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ 'ਚ ਆਟੋ ਡਬਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਨਵਾਂ ਫੀਚਰ?

ਯੂਟਿਊਬ ਦੀ ਆਟੋ ਡੱਬ ਫੀਚਰ ਨਾਲੇਜ ਅਤੇ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕੰਟੈਂਟ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲੇਗਾ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਸ ਫੀਚਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ VidCon ਈਵੈਂਟ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਗੂਗਲ ਦੇ ਇਨ-ਹਾਊਸ ਏਰੀਆ 120 ਇਨਕਿਊਬੇਟਰ ਤੋਂ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (AI) ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਲੋਂਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਟੋ ਡਬਿੰਗ ਫੀਚਰ ਯੂਟਿਊਬ ਵੀਡੀਓਜ਼ 'ਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਾਈਬ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

AI ਪਾਵਰਡ ਆਟੋ ਡਬਿੰਗ ਫੀਚਰ

ਇਸ ਅੀ-ਪਾਵਰਡ ਆਟੋ ਡਬਿੰਗ ਫੀਚਰ ਦਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਯੂਜ਼ਰਸ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਚੈਨਲ ਜੋ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਫੀਚਰ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਟੋ-ਡਬਡ ਲੇਬਲ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਡੱਬ ਕੀਤੇ ਵੀਡੀਓ 'ਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਰਸ਼ਕ ਟਰੈਕ ਚੋਣਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਸਲੀ ਆਡੀਓ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ AI-ਪਾਵਰਡ ਆਟੋ ਡਬਿੰਗ ਫੀਚਰ ਦਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਯੂਜ਼ਰਸ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਚੈਨਲ ਜੋ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਫੀਚਰ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਫੀਚਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਟੋ-ਡਬਡ ਲੇਬਲ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਡੱਬ ਕੀਤੇ ਵੀਡੀਓ 'ਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਰਸ਼ਕ ਟਰੈਕ ਚੋਣਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਸਲੀ ਆਡੀਓ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਬਦਲ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ ਯੂਜ਼

ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਫੀਚਰ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲਈ ਜਮਿਆਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੱਸ ਵੀਡੀਓ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨਾ ਹੈ। YouTube ਆਪਣੇ ਆਪ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਸਮਰਥਿਤ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ 'ਚ ਡਬ ਕਰੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕ YouTube ਸਟੂਡੀਓ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਭਾਗ 'ਚ ਡੱਬ ਕੀਤੇ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਡੱਬ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡੱਬ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਅਣਪ੍ਰਕਾਸਤਿ ਜਾਂ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਰਦੀਆਂ 'ਚ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦਾ ਰਖੋ ਖਾਸ ਧਿਆਨ

ਸਰਦੀਆਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਠੰਡ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਹੀ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸਮਾਰਟਫ਼ੋਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਜਮਿਆਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਨਾ ਕਰੋ ਇਹ ਗਲਤੀਆਂ :-

ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੇ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਓ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ।

- ਬਹੁਤ ਠੰਢੀਆਂ ਅਤੇ ਬਰਫ਼ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਮਾਰਟਫ਼ੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

- ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਠੰਡੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
- ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।
- ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੰਡ 'ਚ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਨੂੰ ਬੈਟਰੀ ਸੇਵਿੰਗ ਮੋਡ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੈਟਰੀ ਜਮਿਆਦਾ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਚਾਰਜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।
- ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਠੰਡ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਵਰ 'ਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੇ ਠੰਡਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਨਾਰਮਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਵਟਸਐਪ ਜਲਦ ਲਾਂਚ ਹੋਵੇਗਾ ਨਵਾਂ ਫੀਚਰ

ਵਟਸਐਪ ਨੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਫੀਚਰ ਬੀਟਾ ਟੈਸਟਰਜ਼ ਲਈ ਰੋਲਆਊਟ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਪ 'ਤੇ ਆਏ ਮੈਸੇਜ ਦਾ ਟ੍ਰੈਕ ਰੱਖਣਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਮਾਇੰਡਰਜ਼ ਫੀਚਰ ਯੂਜ਼ਰਜ਼ ਨੂੰ ਮਿਸ ਹੋਏ ਸਟੇਟਸ ਅਪਡੇਟਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਬੀਟਾ ਵਰਜ਼ਨ 'ਚ ਮੈਸੇਜ ਲਈ ਰਿਮਾਇੰਡਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੀਚਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਟਸਐਪ ਸਿਰਫ ਤਰਜੀਹ ਵਾਲੇ ਕਾਨਟੈਕਟਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਡੇਟਸ ਅਤੇ ਮੈਸੇਜ ਬਾਰੇ ਯੂਜ਼ਰਜ਼ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਵਟਸਐਪ ਬੀਟਾ ਫਾਰ ਐਂਡਰਾਇਡ ਵਰਜ਼ਨ 2.24.25.29 (WABetaInfo ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ) 'ਤੇ ਅਪਡੇਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਟਿੰਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਿਮਾਇੰਡਰਜ਼ 'ਚ ਇਸ ਫੀਚਰ ਦੇ ਵੇਰਵੇ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਟੇਟਸ ਅਪਡੇਟਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੈਸੇਜ ਲਈ ਵੀ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਰਿਮਾਇੰਡਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਕਾਵਿ ਕਿਆਰੀ

ਹੂਕ

ਚੁੱਪ ਦੀ ਸੁਣੀਂ ਅਵਾਜ਼ ਵੇ ਸੋਹਣੇ!
ਇਹ ਮਨ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼ ਵੇ ਸੋਹਣੇ!
ਰੂਹ ਮੇਰੀ ਵਿੱਚ ਵਸ ਵੇ ਸੋਹਣੇ!
ਘੋਲ ਜਿਸਮ ਵਿੱਚ ਰਸ ਵੇ ਸੋਹਣੇ !

ਏਦਾਂ ਨਾ ਤੜਫ਼ਾ ਵੇ ਸਾਨੂੰ ,
ਤੀਰ ਹਿਜਰ ਦੇ ਕੱਸ ਨਾ ਸੋਹਣੇ!
ਸਾਡੇ ਦੁੱਖੜੇ ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਜਾ,
ਜਿੱਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਵੱਸ ਵੇ ਸੋਹਣੇ!

ਨੈਣਵਿਚਾਰੇ ਡੁਸਕ ਰਹੇ ਨੇ,
ਏਦਾਂ ਨਾ ਤੂੰ ਡੱਸ ਵੇ ਸੋਹਣੇ!
ਪਿੱਛਾ ਦੂਰ ਤੇ ਅੱਗਾਨੇੜੇ ,
ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕੱਸ ਵੇ ਸੋਹਣੇ!

ਲੇਖਕ : ਡਾ: ਸਤਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਬੁੱਟਰ

ਪੰਜਾਬ

ਏਸ ਪੰਜਾਬੇ ਪਾਣੀ ਆਇਆ
ਧਰਤ ਪਈ ਸ਼ਰਮਾਏ
ਰਸ-ਤਰਿਔਂਤ ਫਿਰੀ ਸਭ ਥਾਂਈਂ
ਸਭ ਨੱਗਰ ਹਰਿਆਏ ।
ਏਸ ਪੰਜਾਬੇ ਅੱਖਰ ਫਲਿਆ
ਧੰਨ-ਧੰਨ ਪਾਠ ਕਰਾਏ
ਏਸ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਬੋਹਰਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ
ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਗਾਏ ।
ਏਸ ਪੰਜਾਬੋਂ ਹੀਰਾਂ ਉੱਠੀਆਂ
ਵਾਰਿਸ ਬਣਤ ਬਣਾਏ
ਜੰਡੀਆਂ ਥੱਲੇ ਬੈਠਾ ਬਾਬਾ
ਖ਼ਾਕੁ ਪਿਆ ਵਡਿਆਏ ।
ਬੰਨਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨੱਚਦੇ ਫਿਰਦੇ
ਮੋਰਾਂ ਦੇ ਹਮਸਾਏ
ਸੋਨ-ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਣਕਾਂ ਉੱਤੇ
ਮੀਂਹ ਕਾਹਤੋਂ ਵਰ੍ਹ ਜਾਏ ?
ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਤੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ
ਅੱਸੂ ਕਾਜ ਰਚਾਏ
ਲਹਿੰਗਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹਾਣ ਦੀਆਂ ਨੇ
ਝੱਬਾ-ਝੱਬਾ ਵਲ ਪਾਏ ।
ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਰੋਹੀ ਦੇ ਕੋਈ
ਨਾਗ ਲਪੇਟਾ ਖਾਏ
ਅੰਡੇ ਧਰ ਕੇ ਉੱਡ ਗਏ ਤਿਲੀਅਰ
ਕਿਹੜਾ ਮਗਰੇ ਜਾਏ ?
ਏਸ ਪੰਜਾਬੋਂ ਨਾਨਕ ਤੁਰਿਆ
ਤੁਰਿਆ ਚਹੁੰ ਦਿਸਾਏ
ਏਸ ਪੰਜਾਬੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਸਿੱਖ
ਗੱਤਕਾ ਖੇਡਣ ਆਏ ।
ਏਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਲੁੱਟਿਆ
ਹਾਥੀਆਂ-ਘੋੜੇ ਧਾਏ
ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਗਏ
ਮੁੜ ਕੇ ਨਾ ਫ਼ਿਰ ਥ੍ਹਿਆਏ ।

ਲੇਖਕ : ਹਰਮਨ ਜੀਤ

ਸੁਗੰਧ

ਜੋ ਮਹਿਕ ਖਿੰਡਾਉਂਦੀ,
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ,
ਨਵੇਂ ਲਵਿਆਂ ਦੀ,
ਤਾਣੀ ਨੂੰ,
ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਉਂਦੀ,
ਇਹ ਉਸ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ,
ਆਉਂਦੀ,
ਜਿਸਦੀ ਤਾਸੀਰ ਪੂਰੀ,
ਲਬਰੇਜ਼ ਹੈ,
ਯੋਧੇ, ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਦੀਆਂ,
ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ,
ਜ਼ਰਖੇਜ਼ ਹੈ,
ਉਥੋਂ ਰਣਤੱਤੇ ਵਿੱਚ ਘੁਲਦੇ,
ਖ਼ੂਨ ਦੀ ਅਲੋਕਿਕ,
ਸੁਗੰਧ ਹੈ ਆਉਂਦੀ।

ਲੇਖਕ : ਮਨਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ

ਸਰਬੰਸਦਾਨੀਆ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਰਿਹਾ

ਚਿੜੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਰੰਗਤ ਚੜ ਗਈ ਬਾਜ਼ਾਂ ਜੀ
ਛਿੜ ਪਈ ਦਾਸਤਾਂ ਫੇਰ ,ਖਾਲਸਾ ਰਾਜਾਂ ਦੀ
ਭੁੱਲਿਆ ਹੋਇਆ ਪੈਰ ,ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਰਿਹਾ
ਇਹ ਬਾਜ਼ਾਂ ਵਾਲਿਆ ਤੇਰਾ,ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਰਿਹਾ

ਲਹੇ ਦੁਪੱਟੇ ਮੁੜਕੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸਜ ਗਏ ਆ
ਰੋਡੇ ਭੋਡੇ ਸਿਰ ਦਸਤਾਰਾਂ ਕੱਜ ਲਏ ਆ
ਢੋਲਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਫੇਰ ਨਗਾਰਾ ਖੜਕ ਰਿਹਾ
ਸਰਬੰਸਦਾਨੀਆ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਰਿਹਾ

ਸਿੱਖੀ ਵਾਲਾ ਫੁੱਲ ਮੁਰਝਾਇਆ, ਖਿਲ ਗਿਆ ਏ
ਲਗਦਾ ਮੁੜ ਜਰਨੈਲ ਕੌਮ ਨੂੰ, ਮਿਲ ਗਿਆ ਏ
ਦਿਲ ਨਲੂਏ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਧੜਕ ਪਿਆ
ਸਰਬੰਸਦਾਨੀਆ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਰਿਹਾ

ਜਦ ਤੱਕ ਸੂਰਜ ਧਰਤੀ, ਚੰਦ ਸੁਰਵਿਦਣ ਰਹੂ
ਡਾਣਸੀਵਾਲੀਆ ਖਾਲਸਾ ,ਪੰਥ ਓਲਿਵਣ ਰਹੂ
ਪੰਥ ਖਾਲਸਾ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗੂ ਕੜਕ ਰਿਹਾ
ਰੋੜਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਰੜਕ ਰਿਹਾ
ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਰਿਹਾ

ਲੇਖਕ : ਕੁਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਡਾਨਸੀਵਾਲ
ਸੰਪਰਕ : 778 863 2472

ਰੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀਂਘਾਂ

ਰੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀਂਘਾਂ 'ਤੇ ਲਈਏ ਹੁਲਾਰੇ
ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਛੋਹੀਏ ਅੰਬਰ ਦੇ ਤਾਰੇ ।

ਜਿਸਮਾਂ ਦੀ ਯਾਰੀ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਦੀ ਛੂਹ ਹੈ,
ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੰਬਰਾਂ ਦਾ ਮੋਹ ਹੈ,
ਚੰਨੇ ਦੀ ਨਾਓ 'ਤੇ ਘੁੰਮ ਆਈਏ ਸਾਰੇ ।

ਰਿਸ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਵਾਲਾਂ 'ਚ ਲਈਏ ਪਰੋ ਨੀ,
ਮਹਿਕਾਂ 'ਚ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਲਈਏ ਧੋ ਨੀ,
ਚਾਨਣ ਕੋਈ ਨੈਣਾਂ 'ਚੋਂ ਲਿਸ਼ਕਾਂ ਮਾਰੇ ।

ਬਾਹਾਂ 'ਚ ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਗਜਰੇ ਸਜਾ ਕੇ,
ਧੜਕਣ ਦੀ ਗੋਦੀ 'ਚ ਨਗਮੇ ਬਿਠਾ ਕੇ,
ਹੋਠਾਂ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤੀ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ।

ਸਤਰੰਗੀਆਂ ਪੀਂਘਾਂ ਨੇ 'ਵਾਜ ਮਾਰੀ,
ਆ ਝੂਟੀਏ ਏਸ 'ਤੇ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ,
ਇਹ ਕਾਫ਼ਰ ਜਵਾਨੀ ਇਹ ਸੁਹਣੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ।

ਮੈਖ਼ਾਨੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਉੱਡਦੇ ਨੇ ਜਾਂਦੇ,
ਮਿਰੇ ਹੋਠ ਹੋਠਾਂ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨੇ ਚਾਂਹਦੇ,
ਮਿਰਾ ਇਸ਼ਕ ਜੀਂਦਾ ਹੁਸਨ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ।

ਰੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀਂਘਾਂ 'ਤੇ ਲਈਏ ਹੁਲਾਰੇ
ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਛੋਹੀਏ ਅੰਬਰ ਦੇ ਤਾਰੇ ।

ਲੇਖਕ : ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ

ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਤਸਬੀਹ

ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਤਸਬੀਹ 'ਤੇ
ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਉਕਰ ਆਇਆ ਹੈ
ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ
ਤੈਨੂੰ ਇਸ਼ਕ ਕਰਨ ਲਗ ਪਿਆ ਹਾਂ
ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਹੋਰ ਇਸ਼ਕ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ...???
ਆ ਵੇਖ
ਤੇਰੇ ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋਈ ਨੇ
ਮੇਰੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ
ਇੱਕ ਘੇਰਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ
ਜਿਵੇਂ ਤੂੰ ਆਪ ਇਤਰ ਵਾਂਗ
ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਉਤਰ ਗਈ ਹੋਵੇਂ
ਸੱਚੀ ਹੁਣ ਸਾਹ ਲੈਣਾ
ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜਿਆਦਾ
ਹਸੀਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ
ਮਰਜਾਣੀਏ.....

ਲੇਖਕ : ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ

ਖਾਸਾ ਵੱਡਾ ਹੰਕਾਰੀ

ਹੁੱਬ ਚੱਬ ਕੇ ਕਰੇ ਗੱਲ ਜਿਹੜਾ,
ਹੁੰਦਾ ਭਰਿਆ ਨਾਲ ਹੰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੇ।
ਖਾਸਾ ਵੱਡਾ ਜੋ ਬੰਦਾ ਪਿਆ ਸਮਝੇ,
ਫਿਰੇ ਪਾਲ਼ੀ ਭਰਮ ਹਜ਼ਾਰ ਕਹਿੰਦੇ।
ਜਿਹੜਾ ਕਰੇ ਨਾ ਇੱਜ਼ਤ ਔਰਤਾਂ ਦੀ,
ਦਿਲ ਦਿਮਾਗੋਂ ਹੁੰਦਾ ਬਿਮਾਰ ਕਹਿੰਦੇ।
ਕੀਤੇ ਲੱਖ ਡਰਾਮੇ ਹੋਣ ਭਾਵੇਂ,
ਦੇਵੇ ਬੇਅਕਲੀ ਮੱਤ ਮਾਰ ਕਹਿੰਦੇ।
ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਖਚਰੀ ਹੱਸੇ ਹਾਸੀ,
ਉਹਨੂੰ ਕੀ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਸਾਰ ਕਹਿੰਦੇ।
ਭਾਵੇਂ ਬਣਿਆਂ ਸਿਕੰਦਰ ਫਿਰੇ 'ਭਗਤਾ',
ਬਿਨ ਖਾਧੇ ਉਗਲੇ ਡਕਾਰ ਕਹਿੰਦੇ।
ਵੱਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਂ ਨਾਂਅ ਰੱਬ ਦਾ,
ਤੂੰ ਤਾਂ ਛਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਹੈਂ ਮਾਰ ਕਹਿੰਦੇ।
ਲੈਣਾ ਕਿਸੇ ਨਾ ਸਭਾ 'ਚ ਨਾਉਂ ਤੇਰਾ,
ਜਦ ਮਾਰ ਗਿਆ ਭੌਰ ਉਡਾਰ ਕਹਿੰਦੇ।

ਲੇਖਕ : ਬਰਾੜ 'ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ'
+1-604-751-1113

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਾਰਾ!

ਪੰਜਾਬ ਨਾਮ ਹੈ ਸਮੂਹ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦਾ,
ਜੋ ਸਾਡੇ ਈਰਖਾ ਅਧੀਨ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਨੇ।
ਪੰਜਾਬ ਨਾਮ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤਾਂ ਭਾਰੀਆਂ ਨੇ,
ਅਕ੍ਰਿਤਘਣਾਂ, ਮੁਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਨੇ।
ਪੰਜਾਬ ਨਾਮ ਨਾ ਹੁਣ ਪਾਣੀ ਪੰਜਾਂ ਨਦੀਆਂ ਦਾ,
ਲਾ ਡੀਕ ਸਿਆਸਤਾਂ ਮੁਫ਼ਤ ਹੀ ਪੀਤੀਆਂ ਨੇ।
ਟੋਟੇ-ਟੋਟੇ ਪੰਜਾਬ ਹੋਇਆ ਏ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਾ,
ਇਹਦਾ ਦਿਲ ਜਾਣੇ ਕੀ ਉਸ ਤੇ ਬੀਤੀਆਂ ਨੇ।
ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਾਲ ਹੈ ਸਹਿਕਦੀ ਦੇਹ ਵਰਗਾ,
ਕੀਤਾ ਰਾਜਿਆਂ ਅਜੋਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ।
ਪੰਜਾਬ ਨਾਮ ਨਾ ਹੁਣ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਭਾਰੀਆਂ ਦਾ,
ਇਹਦੇ ਲਾਡਲੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ ਜੋ ਜਿੱਤੀਆਂ ਨੇ।
ਇੱਥੇ ਬੋਲ-ਬਾਲਾ ਏ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲਣੇ ਦਾ,
ਮੂਰਖ ਅਖਵਾਉਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ।
ਪੰਜਾਬ ਨਾਮ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਦ-ਨਾਮ ਹੀ ਹੈ,
ਲੁੱਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਖ਼ੂਬ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਫ਼ਰਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਨੇ।
ਪੰਜਾਬ ਭਲਾ ਚਾਹਵੇ ਕੁੱਲ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ,
ਮੁੱਲ ਪਇਆ ਨਾ ਜੋ ਇਸ ਕੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰੀਤੀਆਂ ਨੇ।
ਜਿੱਥੇ ਆਣ ਪੁੱਜਾ ਨਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਰ ਦੂਜਾ,
ਚੌਧਰਾਂ, ਲਾਲਚਾਂ, ਪਦਵੀਆਂ ਤੇ ਫ਼ੀਤੀਆਂ ਨੇ।
'ਨਾਕਾਮ' ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਰਤਾ ਝਾਕ ਸੱਜਣਾ,
ਹਨ ਜ਼ਿਮੇਂਵਾਰ ਵੀ ਤਾਂ ਕੁਝ, ਤੇਰੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਨੇ।

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਨਾਕਾਮ'
ਸੰਪਰਕ : +1 864 318 5500

ਕਲਮਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮ

ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਐ ਯਾਰੋ,ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਜੀ ।
ਜੋ ਬੋਲਦੇ ਤੇ ਲਿਖਦੇ ਨੇ ਹਰ ਸੱਚ ਸ਼ਰੇਆਮ ਜੀ ।
ਹੁੰਦੈ ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਈਮਾਨ ਲੋਕ-ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੇੜਨਾ,
ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਦੇ ਛੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਬਖੇਰਨਾ,
ਚਾਪਲੂਸੀ ਲੇਖਣੀ ਤਾਂ ਰਹਿੰਦੀ ਸਦਾ ਬਦਨਾਮ ਜੀ
ਕੈਸੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੋਵੇ,ਕੋਈ ਉੱਠੇ ਨਾ ਵਿਰੋਧੀ ਥਈ,
ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਲੱਗੇ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਝੀ ਥਈ,
ਜਿਹੜੀ ਜਾਗ ਪਵੇ ਕਲਮ,ਫਿਰ ਹੁੰਦੀ ਨਾ ਗੁਲਾਮ ਜੀ
ਭੰਨਦੇ ਨਾਂਹੀਂ ਨੁੱਕੇ,ਨਾ ਉਹ ਮਾਰਦੇ ਜ਼ਮੀਰਾਂ ਨੂੰ,
ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੇ ਅਸਲੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ,
ਇਰਾਦਿਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਹੁੰਦੇ,ਕਦੇ ਹੋਣ ਨਾ ਨਾਕਾਮ ਜੀ
ਸਟੇਟ ਦਾ ਜ਼ਬਰ ਸਦਾ ਸਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ ਕਲਮਾਂ,
ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਘੇਰੇ ਵੀ ਤਾਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ ਕਲਮਾਂ,
ਮੱਥਿਆਂ ਤੇ ਵਾਰ ਲਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਦੇ ਪੈਗਾਮ ਜੀ
ਕਲਮਾਂ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਤਾਂ ਕਦੇ ਰੁਕਣੇ ਨਹੀਂ ਵਧਣੋਂ,
ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੁਗਨੂੰ ਵੀ ਹਟਣੇ ਨਹੀਂ ਜਗਣੋਂ,
ਵਕਤਾਂ ਦੀ ਤੋਰ ਕਦੇ ਵੀ ਹੋਣੀ ਨਾ ਹੀਂ ਜਾਮ ਜੀ

ਲੇਖਕ : ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੱਧੂ

ਭਾਵ

ਸੂਰਜ ਦੀ ਲਾਲੀ 'ਚੋਂ ਮੇਰੇ,
ਭਾਵ ਉਗਮ ਕੇ ਆਏ ।
ਕੌਣ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਧੁੱਪ ਨੂੰ ਰੋਕੇ,
ਕੌਣ ਹਨੇਰੇ ਪਾਏ ?

ਡਾਂਗਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾ ਕੇ,
ਇਹ ਅਥਰੂ ਨਾ ਸਮਝੋ,
ਅਖੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸੁਪਨੇ ਇਹ ਤਾਂ,
ਹੋਰ ਨਿਖਰ ਕੇ ਆਏ ।

ਹੁਣ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਈਏ,
ਤਾਂ ਜੁ ਜੀਵਨ ਮੌਲੇ,
ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਤਨੇ ਅਸੀਂ ਨੇ ਗਾਏ,
ਸਭੋ ਗੀਤ ਪਰਾਏ ।

ਜਿੰਦ ਅਸਾਡੀ ਦੂਣੀ ਹੋ ਕੇ,
ਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲੱਗਦੀ,
ਜੁ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਤਾਈਂ,
ਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਾਏ ।

ਜਦ ਸਾਡੀ ਵਿਥਿਆ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ,
ਭਰਵਾਂ ਲੋਕ-ਹੁੰਗਾਰਾ,
ਫਿਰ ਸਮਝਾਂਗੇ ਲੋਕ-ਰਾਜ ਦੇ,
ਕਾਗ ਬਨੇਰੇ ਆਏ ।

ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਰਮਾਏ ਤਾਈਂ,
ਪੈਣ ਲੱਗਣ ਕੜਵੱਲਾਂ ।
ਜਦ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਸੱਖਣਾ ਪੰਜਾ,
ਤਾਜਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਏ ।

ਲੇਖਕ : ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ

ਰੋਟੀ

ਰੋਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਨੇ,
ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਘੁਮਾਈ।
ਕਿਸੇ ਨੇ ਭਾਗੋ ਕਿਸੇ ਨੇ ਲਾਲੋ ਬਣ ਕੇ,
ਹੱਥੀਂ ਆਪ ਕਮਾਈ।
ਦਸ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ,
ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਵਡਿਆਈ।
ਜ਼ਾਤ ਪਾਤ ਇਸ਼ਕ ਕੁਝ ਨਾ ਮੰਨੇ,
ਇਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਖ਼ੁਦਾਈ।
ਪੈਰ ਪੈਰ ਤੇ ਮਿਲਣ ਠੋਕਰਾਂ,
ਠੋਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਿਆਈ।
ਆਪਣੇ ਮਾੜਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਲੱਗਦਾ,
ਜਿਹੜੇ ਦਿੰਦੇ ਫ਼ਿਰਨ ਦੁਹਾਈ।
ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤ ਰੱਖੀ,
ਝੂਠਿਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਆਈ।
ਸ਼ਰਮਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਪਿਆ ਤੁਰਿਆ,
ਬੇੜਾ ਪਾਰ ਲੰਘਾਈਂ, ਬੇੜਾ ਪਾਰ ਲੰਘਾਈਂ।

ਲੇਖਕ : ਰਜਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ
ਸੰਪਰਕ : 7087367969

ਇੱਕ ਚੰਨ

ਇੱਕ ਚੰਨ ਰੋਜ਼ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨੀਂ ਚੜ੍ਹਦਾ।
ਇੱਕ ਚੰਨ ਆ ਮੇਰਿਆਂ ਖਿਆਲਾਂ ਚ ਵੜਦਾ।
ਚੰਨ ਹੀ ਤਾਂ ਚੰਨ ਦੀਆਂ ਸੱਭੇ ਰਮਜ਼ਾਂ ਪਛਾਣੇ,
ਚੰਨ ਹੀ ਤਾਂ ਚੰਨ ਵਾਲੇ ਗੁੱਝੇ ਭੇਦ ਪੜ੍ਹਦਾ।

ਦੋਨੋ ਚੰਨ ਹੀ ਉਦਾਸ ਨੇ,ਇੱਕ ਖਾਮੋਸ਼ ਤੱਕੇ,
ਇੱਕ ਡੁੱਬੇ ਝਨਾਂ ਚ,ਕਦੇ ਥਲਾਂ ਚ ਸੜਦਾ।
ਉਸ ਚੰਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਹੋ ਜਾਵਾਂ ਕਿਵੇਂ ਮੁਨਕਰ,
ਜੋ ਜਿੱਤਾਂ ਹਾਰਾਂ ਚ ਸਦਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖੜਦਾ।

ਇੱਕ ਚੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਸ਼ਮਾਂ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਈਆਂ,
ਇੱਕ ਚੰਨ ਸੌਂ ਗਿਆ ਰਾਤੀਂ ਕਰ ਕੇ ਪਰਦਾ।
ਰਾਤ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਪਨਾਹ ਮੇਰੀ,
ਸੂਰਜਾਂ ਦੀ ਛਾਂਵੇ ਕੌਣ ਮੇਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ।

ਮਹਿਫ਼ਲ ਚ ਚੰਨ ਬਣਿਆਂ ਹੀ ਮਹਿਫ਼ੂਜ ਹਾਂ,
ਐਵੇਂ ਮੇਰੇ ਟੋਏ ਟਿੱਬਿਆਂ ਦਾ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ।
ਠੰਢੇ ਬੁਰਜ ਦੀ ਨੁੱਕਰੇ ਸੌਂ ਜਾ ਮੇਰੇ ਚੰਨ ਵੇ,
ਖ਼ੂਨ ਡੁੱਲਿਆਂ ਤੋਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸੀਨਾ ਠਰਦਾ।

ਲੇਖਕ : ਮਨਜੀਤ ਕੋਟੜਾ

ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੱਸ ਕੇ ਵੇਖੀਂ

ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੱਸ ਕੇ ਵੇਖੀਂ।
ਤੀਰ ਕਮਾਨੇਂ ਕੱਸ ਕੇ ਵੇਖੀਂ।

ਜੀਵਨ ਪਲ ਦੋ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦਾ,
ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੱਸ ਕੇ ਵੇਖੀਂ।

ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ,
ਐਪਰ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸ ਕੇ ਵੇਖੀਂ।

ਮਾਪੇ ਫਿਰ ਵੀ ਮਾਪੇ ਹੁੰਦੇ,
ਬੇਸ਼ੱਕ ਘਰ 'ਚੋਂ ਨੱਸ ਕੇ ਵੇਖੀਂ।

ਇੱਕ ਤਜ਼ਰਬਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ,
ਪੱਥਰ ਵਾਂਗੂੰ ਘਸ ਕੇ ਵੇਖੀਂ।

ਫੇਰ ਜਵਾਨੀ ਚੇਤੇ ਆਊ,
ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਫਸ ਕੇ ਵੇਖੀਂ।

ਗ਼ੈਰਾਂ ਦੇ ਸੰਗ ਕਿੰਝ ਨਿਭਦੀ ਏ,
ਦਲਦਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਧਸ ਕੇ ਵੇਖੀਂ।

ਬਾਲਮ, ਅਸਲੀ ਜੀਵਨ ਕੀ ਹੈ?
ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸ ਕੇ ਵੇਖੀਂ।

ਲੇਖਕ : ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ
ਸੰਪਰਕ: 98156-25409

ਆਦੇਸ਼

ਸਾਹਾਂ ਅੰਦਰ ਅਜਪਾ ਜਾਪ
ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਹਿਜ 'ਚੋਂ
ਹੋ ਰਿਹੈ ਆਪਣੇ ਆਪ
ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਜਲਵਿਤ ਜੋਤਾਂ
ਅਕਾਲ ਸਮਿਆਂ ਦੀਆਂ
ਦੈਵੀ ਪ੍ਰਭਾਮੰਡਲ
ਯੁੱਗਾਂ ਦੀ ਸਾਧਨਾ
ਪਹਾੜ ਧੀਰਜਵਾਨ ਜੋਗੀਜਨ
ਸਾਧਨਾ 'ਚ ਲੀਨ ਸਾਗਰ
ਰੁੱਖ ਦਰਵੇਸ਼ ਆਦਿ-ਕਾਲ ਦੇ
ਤੇ ਨਦੀਆਂ ਨਿਰੀਆਂ ਭਗਤਣੀਆਂ
ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਹਿਜ 'ਚੋਂ
ਮਿਲ ਰਿਹੈ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ
'ਹੇ ਆਤਮਾ, ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਤੇਰੇ ਲਈ
ਕਿ ਨੂਰੋ-ਨੂਰ ਹੋ ਜਾ'

ਲੇਖਕ : ਪਰਮਜੀਤ ਸੋਹਲ

ਸੁੱਚੜੇ ਮੋਤੀ

ਟਪਕੇ ਦੇ ਬਣੇ ਅੰਬ,
ਮੇਰੇ ਕੋਸੇ ਕੋਸੇ ਹੰਝ।
ਆਪਣੀ ਤੋਰੇ ਚੱਲਦੇ,
ਨਾ ਦੇਖਣ ਸਵੇਰ ਸੰਝ।

ਮੈਂ ਅੰਦਰੇ ਡੱਕਣਾ ਲੋਚਦੀ,
ਇਹ ਆਉਂਦੇ ਹੋ ਨਿਸੰਗ।
ਮੈਂ ਬੁੱਕਾਂ ਭਰ ਭਰ ਪੀਂਵਦੀ,
ਇਹ ਵਾਲ਼ੇ ਮਸਤ ਮਲੰਗ।

ਕੋਈ ਰੋਕੋ ਨੀ, ਕੋਈ ਟੋਕੋ ਨੀ,
ਜਾਓ ਪੁੱਛੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ।
ਬਿਰਹਾ ਦੀ ਧੂਣੀ ਸੇਕਦੇ,
ਜਿਉਂ ਹੋਵਣ ਕੀਟ ਪਤੰਗ।

ਇਹ ਸੁੱਚੜੇ ਮੋਤੀ ਯਾਦਾਂ ਦੇ,
ਲਾ ਲਾ ਰੱਖਾਂ ਅੰਗ।
ਨਾ ਰੁਲਣ ਕਦੇ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੜੀ,
ਕੋਈ ਕੱਢੋ ਐਸਾ ਢੰਗ।

ਉਹਦੀ ਦੀਦ ਨੂੰ ਦੀਦੇ ਤਰਸ ਗਏ,
ਜੀਹਦਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਰੰਗ।
ਆਪਣੀ ਹੀਰ ਸਲੇਟੜੀ ਨੂੰ,
ਛੱਡ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ ਝੰਗ।

ਲੇਖਕ : ਰਾਜਵੰਤ ਕੌਰ

ਨਾਰੀ ਸੰਸਾਰ

ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਖਜ਼ਾਨਾ

ਲਿਖਤ : ਯਸ਼ਪਾਲ ਗੁਲਾਟੀ
ਮੋਬਾਈਲ : +61-415-049-120

ਕੁਦਰਤ ਰਾਣੀ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਹਰ ਇਕ ਇਸਤਰੀ-ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਡਰੀ ਸੋਚ, ਸ਼ਕਲ, ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਵੈ-ਭਰੋਸਗੀ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲੇ ਮਾਰਗਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਪੱਕਤਾ ਪੂਰਵਕ ਚੱਲਣ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਖੇੜੇ ਭਰਨ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਹਾਵਤ 'ਆਸਾਂ-ਉਮੀਦਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਜਹਾਨ ਵੱਸਦੈ', ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਲਗਾਈ ਬੈਠੇ ਹਾਂ, ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੀ ਆਸ-ਉਮੀਦ 'ਤੇ ਖ਼ਰਾ ਨਾ ਉੱਤਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਦਾ ਮੂੰਹ ਹੀ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖ਼ੁਦ ਦੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਹਾਰੇ ਚਲਦਿਆਂ ਬੇਬਾਕਤਾ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਜਾਈਏ। ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਕਮੀ ਵਾਲੇ ਇਸਤਰੀ-ਪੁਰਸ਼ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਝਟਪਟ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਰ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੀ ਦੌੜ 'ਚ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਛੜ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸਲੀਅਤ ਅਨੁਸਾਰ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਰਾਮਬਾਣ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਧਨੀ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਗੁਣ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਘੁਲ-ਮਿਲ ਜਾਣ ਦਾ : ਮਿਲਣਸਾਰਤਾ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚਲੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਚ ਭਰਪੂਰ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਧੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਇਸਤਰੀ-ਪੁਰਸ਼ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ, ਘੁਲਣ-ਮਿਲਣ 'ਚ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਸੰਗ-ਸ਼ਰਮ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਕਮੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਝਲਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਲੇ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣਿਆਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਏਨਾ ਕੁ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲੇਪਣ ਅਤੇ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੂਪੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ, ਪਾਉਣ ਲਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਭਰਿਆ ਘੁਲ-ਮਿਲ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਗੁਣ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਲਗਨ ਭਾਵਨਾ : ਜੋ ਇਸਤਰੀ-ਪੁਰਸ਼ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ-ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਲਗਨ, ਮਿਹਨਤ, ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੂਰਵਕ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸਫ਼ਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ-ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਨਾ ਸਮਝੋ। ਵਿਕਸਿਤ-ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਲਗਨ, ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਅ ਅਥਾਹ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸਭ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ : ਅਕਸਰ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਅਟਕ ਚੁੱਕੇ ਰੋੜੇ-ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਨਿਆਂਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਜਦ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸਤਰੀ ਜਾਂ ਪੁਰਸ਼ ਕੁਝ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਈ ਪੜਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦਿੰਦਾ, ਮਨ ਮਸੋਸ ਕੇ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਹਿਰਾਵਾ, ਨਿਮਰ ਬੋਲ-ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ-ਵਿਵਹਾਰ : ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਵਿਚ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਝਲਕ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਉਸ ਦੇ ਬੋਲਚਾਲ, ਵਰਤੋਂ ਵਿਹਾਰ, ਪਹਿਰਾਵੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੀ ਮਾਪੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤਣ ਕੇ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਤੁਰਨ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਬੋਲਬਾਣੀ 'ਚ ਨਿਮਰਤਾ, ਮਿਠਾਸ, ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਛੋਟਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ, ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਆਦਿ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਇਸਤਰੀ-ਪੁਰਸ਼ ਅਕਸਰ ਹੀ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੂਪੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨਾਲ ਸਰੋਸ਼ਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਵਤ 'ਉੱਦਮ ਅੱਗੇ ਲੱਛਮੀ ਪੱਖੇ ਅੱਗੇ ਪੌਣ', ਮੁਤਾਬਿਕ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚ ਹਿੰਮਤ, ਸਫਲਤਾ, ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਚਾਹਤ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋੜ ਹੈ ਉੱਦਮ ਕਰਨ ਦੀ। ਮੰਨ ਲਵੋ ਜੇ ਇਕ ਰਸਤਾ ਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕਈ ਰਸਤੇ ਜਾਂ ਸਬੱਬ ਸਫਲਤਾ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਕਤ ਰਸਤਿਆਂ-ਸਬੱਬਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਅਨੰਦ ਮਾਣੋਗੇ। ਬਸ ਕਦੇ ਵੀ ਹਾਰ ਕਬੂਲ ਨਾ ਕਰੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਸਚਾ, ਯਕੀਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਣ ਲੈ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਹਰ ਹਾਲਤ 'ਚ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਹੀ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡਾ ਰਸਤਾ ਰੋਕ ਸਕੇ। ਹਿੰਮਤ, ਦਲੇਰੀ, ਸਵੈ-ਭਰੋਸੇ, ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਨਾਲ ਸਰੋਸ਼ਾਰ ਇਸਤਰੀ-ਪੁਰਸ਼ ਹਰ ਕਦਮ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਹੀ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਕ ਨੁਕਤਾ ਧਿਆਨ ਗੋਚਰੇ ਰੱਖੋ ਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਚੋਂ ਹਉਮੈ, ਹੰਕਾਰ ਜਾਂ ਵਡੱਪਣ ਦਾ ਝਲਕਾਰਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀਂ ਨਾ ਪਵੇ।

ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ

ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਹੀ, ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ।

ਹਰ ਬੱਚਾ ਖ਼ਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਕਰਮ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਲੈ ਕੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਬੱਚਾ ਅਲੱਗ ਐ, ਉਸ ਦੀ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਉਹ ਅਲੱਗ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ, ਕਰਮ, ਸੰਸਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਹੁਨਰ, ਸਮਰੱਥਾ ਲੈ ਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਤਮ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬੱਚੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪੜ੍ਹਦਾ ਨਹੀਂ, ਕੰਮ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਆ ਤਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਇਹ ਤਰੰਗਾਂ ਉਸ ਬੱਚੇ ਅੰਦਰ ਚਲੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਹੀ ਤਾਂ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਆ ਜੇਕਰ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚੀਏ ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਵੀ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਲੇਬਲ ਲਗਾਉਣਾ ਐ ਸਾਕਾਰਮਤਕ ਜਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ। ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਘਰ ਵਿਚ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਂਝੀਆਂ ਨਾ ਕਰੋ, ਬੱਚਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਜੋ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚੋ ਬੋਲੋ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਲਈ ਸੋਚੀ ਹੋਈ ਹਰ ਗੱਲ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੰਗਾ ਸੋਚੋ, ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵੱਲ ਸੋਚੋ, ਉਤਸ਼ਾਹ ਭਰੋ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਤੇਰਾ ਕੁਝ ਨੀ ਹੋਣਾ, ਬਣਨਾ, ਤੈਨੂੰ ਅਕਲ ਨੀ, ਤੈਨੂੰ ਆਹ ਨੀ ਆਉਂਦਾ, ਤੈਨੂੰ ਔਹ ਨੀ...। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਨਾ ਸਿਖਾਓ, ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਚੰਗਾ ਦਿਓ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਆਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਇੰਝ ਕਰਦਾ ਤੂੰ ਵੀ ਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੱਚੇ 'ਚ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ, ਈਰਖਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਐ। ਗ਼ਲਤੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਣਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਵੈਮਾਣ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਹੈ, ਪਿਆਰ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ। ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕੁਝ ਟਾਈਮ ਬਾਅਦ ਉਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਹੋਣੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਐ, ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਗੱਲ ਦੱਸਣ। ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਗੱਲ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਦੇ ਹੋ, ਮੰਨਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ, ਇਕ ਵਾਰੀ ਦੱਸੀ, ਦੋ ਵਾਰੀ, ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰਤਾ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਤਾਂ ਅਲੱਗ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਾ ਗੱਲਾਂ ਛੁਪਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਟਾਈਮ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਗ਼ਲਤ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਗ਼ਲਤ ਨਹੀਂ ਐ, ਚਾਹੇ ਉਸ ਨੇ ਕਲਾਸ ਮਿਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪੇਪਰ ਮਿਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਗ਼ਲਤ ਖਾ ਲਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਸਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ, ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ ਨਹੀਂ। ਤੂੰ ਗ਼ਲਤ ਏਂ, ਤੂੰ ਬੁਰਾ ਏਂ ਇਕ ਵਾਰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਦੋ ਵਾਰ, ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਬੱਚੇ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰਤਾ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਬੰਦ ਕਰਤਾ ਪਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਉਮਰ 'ਚ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੋ। ਗੱਲ ਬੰਦ ਨਾ ਕਰੋ, ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ।

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ

ਰਜਨੀ ਭਗਾਣੀਆ -ਮੋਬਾਈਲ : 79736-67793
E-mail : rainrajin386@gmail.com

ਅੱਜ ਦੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਅਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਅੱਜ ਦੇ ਵਕਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੱਚ ਹੈ, ਕਦੇ ਵਕਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕ ਹੀ ਛੱਤ ਦੇ ਥੱਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਇਕ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਖਾਣਾ ਬਣਦਾ ਸੀ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਬੈਠ ਕੇ ਖਾਣਾ ਖਾ ਲੈਣਾ।

ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹੂਲਤ ਨਾਲ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਹੁਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਦੂਰੀਆਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੂਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਖ਼ਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਇਕੱਲਾ ਸਮਾਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਗ਼ਲਤ ਦੋਸਤ ਵੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਡਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਤੇ ਸਾਡਾ ਦਿਮਾਗ਼ ਵੀ ਗ਼ਲਤ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਫੇਕ ਆਈਡੀ ਬਣਾ ਕੇ ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਢਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਵੀ ਕਰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਜਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਮਨਮੁਟਾਵ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੀ ਸੋਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਆਏ ਦਿਨ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਖ਼ਬਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੂਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਕਰੀਬੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਭੰਗ ਕੀਤੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਸੋਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਝਦਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਕਤ ਦੇ ਕੇ ਗ਼ਲਤ ਸੋਚ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨੇ।

ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਦੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮਝਦਾਰ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਵਕਤ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਉਸ ਦੇ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ ਵੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸੋਚ ਕੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਈਟਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਗ਼ਲਤ ਸੋਚ ਰੱਖੀ ਹੈ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਹੀ ਕਿਉਂ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਬਣੀ ਰਹੀ।

CLASSIFIEDS & MATRIMONIALS

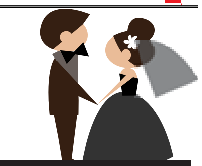

BRIDE WANTED

Looking for PR or Citizen Girl, 34 years, Education- B.Com, LLB.Height - 5'8" Divorced Profession- Own Business and Lawyer. From - Malerkotla. PunjabIn Canada on Visitor visa. Living with real brother, Real Brother is citizen of Canada. Phone - 604 961 7672 RS 30-08

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ 27 ਸਾਲ ਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਜਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਲੜਕੇ ਵਾਸਤੇ Canadian Immigrant ਜਾਂ PR ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੈਜੀਟੇਰੀਅਨ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਪਾਸ Bechelor of Computer Art ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ, ਭੈਣ ਇੰਡੀਆ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। 778-201-2767 ਜਾਂ ਵਟਸਐਪ (ਇੰਡੀਆ)+91 88725 44271 RS 27-09

CHANGE OF NAME

I, Amritpal Singh son of Kuldeep Singh resident of 10-8455 115 street Delta, BC, V4C 5N7, do hereby change my name from Amritpal Singh to Amritpal Singh Randhawa with immediate effect.

BRIDE WANTED

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ,ਉਮਰ 29 ਸਾਲ,ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ, ਲੜਕਾ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਆਰ. ਹੈ,ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਆਰ. ਕੁੜੀ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : (778) 321-5911, 7782886015 AP 06-12

ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਅਵਾਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ

ਲੇਖਕ : ਇੰਜ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ
ਸੰਪਰਕ: 94714-28643

"ਡੈਰਨ ਏਸਮੋਗਲੂ ਅਤੇ ਸਾਈਮਨ ਜੌਹਨਸਨ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਸਭ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਖੇੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਜਾ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ 250 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸੀ। ਜਰਮੀ ਬੈਥਮ ਦੀ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਪੈਨਔਪਟੀਕੌਨ ਵਿਧੀ ਨਵੇਂ ਸੰਦਾਂ ਸੀਸੀਟੀਵੀ, ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਕਿ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਵੜ ਗਏ ਹਨ। 'ਵਰਕ ਫਰੌਮ ਹੋਮ' ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬੜੇ ਮਜ਼ੇ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਨਾਗਾ ਚੌਵੀ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਗੁਲਾਮੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਕੋਹਲੂ ਦਾ ਬੈਲ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਨ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨਫੋਸਿਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ 70 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ! ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਸੈਮਸੰਗ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਕਰ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਤਰੱਕੀ ਕੀ ਹੈ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਡੈਰਨ ਏਸਮੋਗਲੂ, ਸਾਈਮਨ ਜੌਹਨਸਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਪਾਵਰ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸ' ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਸਾਲ 2024 ਦਾ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਨੋਬੇਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਡੈਰਨ ਏਸਮੋਗਲੂ, ਸਾਈਮਨ ਜੌਹਨਸਨ ਅਤੇ ਜੇਮਜ਼ ਰੋਬਿਨਸਨ ਦੀ ਤਿੱਕੜੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ 'ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਰਥਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ' ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਅਵਾਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ਣ ਲਈ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਗਾਥਾ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਭਾਵੇਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਅਵਾਮ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਈਏ ਪਰ ਇਹ ਖੁਸ਼ਫਹਿਮੀ ਹੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਵਰਤਾਰਾ ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਆਪਮੁਹਾਰੇ ਅਵਾਮ ਤੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਵਾਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸਰਮਾਏ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਮਰਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਵੀਆਂ ਕਾਢਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਆਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਕਦੇ ਵੀ ਖੁਦ ਚੱਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਭ ਨੂੰ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਡੈਰਨ ਏਸਮੋਗਲੂ ਅਤੇ ਸਾਈਮਨ ਜੌਹਨਸਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੱਧ ਯੁੱਗ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਤਕਨੀਕੀ ਸੁਧਾਰ ਆਏ, ਉਹ ਕਿਸਾਨੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਰਾਨੀ ਨੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਯੂਰੋਪੀਅਨਾਂ ਦੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵੀ ਭਰੇ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਅਫਰੀਕਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਵੀ ਢੋਇਆ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀਆਂ ਕੱਪੜਾ ਮਿੱਲਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਂਦੀ, ਉਸ ਨੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਦੌਲਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਪੂਰੇ ਸੌ ਸਾਲ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਜਰਤਾਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਬਲਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਘੰਟੇ ਵਧੇ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਦੋਵੀਂ ਥਾਈਂ- ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੌਲਨਾਕ ਸਨ। ਹੱਡ ਭੰਨਵੀਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਤਪੇ ਇੱਕ ਜੁਲਾਹੇ (ਾਇਓਵਏਰ) ਨੇ 1835 ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਜੇ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਦ ਕਰਨੀ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦਾ ਵਾਸਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬੰਦੇ ਵੀ ਬਣਾਓ।"

ਜਦੋਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਉਦਯੋਗਕ ਯੁੱਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਪੈਨਔਪਟੀਕੌਨ ਵਿਧੀ ਜੋ ਜਰਮੀ ਬੈਥਮ ਨੇ 1791 ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਦੀਆਂ 'ਤੇ ਹਰ ਵਕਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੋਚੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਕ ਯੁੱਗ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਉੱਪਰ ਦਮਨਕਾਰੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ। ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਇਉਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਕ ਕਲਚਰ ਸਰਬ ਹਿਤਕਾਰੀ ਹੈ; ਬਿਰਤਾਂਤ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੁਝ ਕੁ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਚੋੜ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਲੱਗਿਆ।

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਕੀ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਫਾਇਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ-ਪੈਸੇ ਲਈ ਹੱਡ ਭੰਨਵੀਂ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਭੁੱਖੇ ਵੀ ਮਰੇ, ਨਾਲੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹਾਂ? ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਹਤਰ ਹਾਂ। ਪੱਛਮੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਵੀ ਤਿੰਨ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਤੇ ਲੰਮੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਆਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਇਜਾਦ ਕੀਤੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੇਹੱਦ ਸੁਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਕਦੀ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੁੱਖ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀਆਂ ਬਰੂਹਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿਵੇਂ ਹੈ?

ਜਿਵੇਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਾਨਲੇਵਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਉਵੇਂ ਅਜਾਰੇਦਾਰੀ ਅਤੇ ਧਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਚ ਇਲਾਜ ਦਾ ਬੀਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਸੁਖਾਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਚਿਣਗ ਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਵੱਡੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਅਤੇ ਕਾਰਖਾਨਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਮਾਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਤਾਂ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਖਿੰਡਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਾਮੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਤਾਂ ਸਾਂਝੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਗੀਦਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਜੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਜ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਉਜਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਹੁਣ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਵਸੋਂ ਸਾਡੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਉਦਯੋਗਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ 'ਤੇ ਕੁਲੀਨ ਦਾਬੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਉੱਨਤੀ ਦਾ ਫ਼ਲ ਵੰਡਣ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕੀਤਾ। ਸੋ, ਇਸ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਤੁਹਾਡੇ ਨਸੀਬ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਹੀ ਆਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੇ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚੋਂ ਖਿਚਿਆ ਜੋ ਖਾਸ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਖਿਦਮਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ। ਪਲ ਭਰ ਲਈ ਸੋਚੋ, ਕੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਖੁਦ ਚੱਲ ਕੇ ਆਈ ਸੀ? ਨਹੀਂ। ਲੱਖਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲੀ ਸੀ।

ਡੈਰਨ ਏਸਮੋਗਲੂ ਅਤੇ ਸਾਈਮਨ ਜੌਹਨਸਨ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਸਭ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਖੇੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਜਾ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ 250 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸੀ। ਜਰਮੀ ਬੈਥਮ ਦੀ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਪੈਨਔਪਟੀਕੌਨ ਵਿਧੀ ਨਵੇਂ ਸੰਦਾਂ ਸੀਸੀਟੀਵੀ, ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਕਿ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਵੜ ਗਏ ਹਨ। 'ਵਰਕ ਫਰੌਮ ਹੋਮ' ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬੜੇ ਮਜ਼ੇ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਨਾਗਾ ਚੌਵੀ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਗੁਲਾਮੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਕੋਹਲੂ ਦਾ ਬੈਲ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਨ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨਫੋਸਿਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ 70 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ! ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਸੈਮਸੰਗ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਕਰ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਂਗਲਾਂ 'ਤੇ ਗਿਣਨ ਜੋਗਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੋਟੇ ਪੈਕਜਾਂ ਦੇ ਭਰਮ ਦੀ ਐਨਕ ਲਾਹ ਕੇ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਔਸਤ ਤਨਖਾਹ ਕੇਵਲ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਖਰਚਾ ਕਰ ਕੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋੜ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ 2022 ਤੋਂ ਅਗਸਤ 2024 ਤੱਕ ਟੈਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ 4,28,449 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰੀਂ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਖਰਚੇ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਅੱਜ ਫਿਰ 'ਤਰੱਕੀ' ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਲਾਮਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ; ਕਾਬਲ ਅਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਲੋਕ ਲਾਚਾਰ ਤੇ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹਨ। ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਸਾਡੇ ਮੂਹਰੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਸਾਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਪਰ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਬੀਜ, ਖਾਦਾਂ, ਦਵਾਈਆਂ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰੋੜ ਪਤੀ? ਨੌਕਰੀਪੇਸ਼ਾ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲੋਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਰਿਹਾ?

ਅਜਿਹਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਅਤੇ ਕੁਲੀਨ ਪੱਖੀ ਯੁੱਗ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੁਣ ਆਮ ਹੀ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ-ਬਾਜ਼ੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕੇ ਡਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਵਾਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜੋ ਤਰੱਕੀ ਆਈ ਹੈ, ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਏਕੇ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਆਈ ਹੈ। ਅੜਿੱਕਾ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਮੋਹਰੀਆਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਆਈ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਹੈ, ਬਿਲਕੁੱਲ ਉਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ।

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਤਰੱਕੀ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨਹੀਂ। ਵੱਡੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਪਿੱਠ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਲੋੜ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤੀ ਿ(ਨਚਲੂਸਿਵਏ) ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਉਭਾਰਨ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਵਾਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਜਿਵੇਂ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਰਵਾਇਤੀ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਕਾਟਵੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਉਭਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਖ਼ਤ

ਫੇਸਬੁੱਕ ਕਾਲਮ ਤੋਂ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹਾਲਾਤ

ਵਲੋਂ : ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੁਆਰ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਹੋਏ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਵਾਲਵਾਲ ਬਚ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮੀ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਤੁਰੰਤ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜ ਦੀ ਵੀ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਂਝ ਪੁਲਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉਠ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਚੌੜਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੀਆਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਉਹ ਅਵੇਸਲੀ ਕਿਉਂ ਰਹੀ? ਬਿਨਾਂਸ਼ੱਕ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਅਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦੇ ਦੌਰ 'ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਵੀ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਹਰਿਆਣੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਖਨੌਰੀ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗ਼ੈਰ-ਸਿਆਸੀ) ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਕਿਸਾਨੀ ਜਿਣਸਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਢੇ 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਢਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲਾ ਮਰਨ ਵਰਤ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਤ ਨੂੰ 7 ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ 6 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਜਥਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੈਦਲ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਐਲਾਨਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਜਾਂ ਰਾਮ ਲੀਲ੍ਹਾ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨੀ ਮੰਗਾਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਧਰਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਸ਼ੰਭੂ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਲਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਕਿਸਾਨ ਜੱਥਿਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਹੱਦ ਵਲ ਵਧਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ, ਅਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਛੱਡ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਕਿਸਾਨ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਵੀ ਹੋਏ। ਉਂਝ ਵੀ ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ 12 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਅਮਿਤੋਜ ਮਾਨ, ਲੱਖਾ ਸਿਧਾਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰੇਮੀ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਵਿਚ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀਆਂ ਸਨਅਤਾਂ ਦੇ ਪੈ ਰਹੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕੀ। ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਵੇਰਕਾ ਮਿਲਕ ਪਲਾਂਟ ਨੇੜੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਵਧਣ ਦੀ ਅਸਫ਼ਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੰਗਾਈ ਸਨਅਤਾਂ ਦਾ ਦੂਸ਼ਿਤ ਪਾਣੀ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਵਿਚ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਪਾਣੀ ਬੇਹੱਦ ਗੰਦਾ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲਵੇ ਇਲਾਕੇ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਜੋ ਲੋਕ ਪੀਣ ਲਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ, ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਸ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰੰਗਾਈ ਸਨਅਤਾਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਾਜ 'ਚ ਵੱਡੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਰਗ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਧਰਨੇ ਅਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਕਾਲਜ ਅਧਿਆਪਕ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਲਈ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਟੀਚਰ ਤੇ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਲਈ ਤਰਸ ਰਹੇ ਕਾਲਜ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਰਗਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਅਜੇ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਾਜ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਥੇ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਵੀ ਭਵਿੱਖ ਨਾ ਦੇਖ ਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਇਥੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਿਜਰਤ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਸਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸੁੰਗੜਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਵਰਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਿਰੋਹ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੋਹਾਂ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਵਸੂਲੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧੀ ਗਰੋਹਾਂ ਵਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ, ਝਪਟਮਾਰੀ, ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਲੁੱਟਣ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਲੁੱਟਣ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਟੂ ਟੋਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੋਰ ਭਖਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਾਂਹਪੱਖੀ ਰੁਖ਼ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਿਹੜੀ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ-ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਡੱਟ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਮੁੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਬੇਹੱਦ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ। 2007 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2017 ਦਰਮਿਆਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਜੋ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਕੁੱਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਰੋਹ ਤੇ ਰੋਸ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਪਣਾ ਜਨਤਕ ਆਧਾਰ ਗੁਆ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੋਈਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਨਿਪਟ ਸਕਣਾ, ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਦਨਾਮ ਰਹੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਮੇਧ ਸੈਣੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੁਆਉਣਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ 2020 ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਖੇਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਟੈਂਡ ਨਾ ਲੈਣਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਹੀ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ 2017 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਹਾਰਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਅੱਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ 2022 ਵਿਚ ਚੁਣੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ 3 ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਇਕ ਦਲਬਦਲੀ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 1 ਹੀ ਸੀਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ' ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੁੜ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਯਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਲੰਮੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ 2007 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2017 ਤੱਕ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਜ਼ਾਵਾਂ (ਸੇਵਾਵਾਂ) ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਅ ਅਧੀਨ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਾਬਕ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰਅੰਦਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੌਂਸਲੇ, ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ, ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਵੱਡੇ ਪੰਥਕ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 11 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਲਾਈ ਗਈ ਧਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਆਗੂ ਸੁਰਖਰੂ ਹੋ ਕੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਰਾਜ ਦੇ ਪੰਥਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਉਡੀਕ ਰਹੇਗੀ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਭਾਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਥ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਵੱਡੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਜੋਕੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਮਹੂਰੀਅਤ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਤੇ ਸੰਘੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਵੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਮਹੂਰੀਅਤ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਆਦਿ ਮੁੱਲਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਮੁੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇ। ਕੌਮੀ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ ਤੇ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਆਦਿ ਪੰਥਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਮੁੜ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਜਮਾਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਕਜੁਟ ਹੋ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਖਲਾਅ ਭਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਅੱਗੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਹੋਏ ਤਾਜ਼ਾ ਹਮਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੁੜ ਉਭਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਅਭਾਸ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ।

Important Contacts

EMERGENCY

Fire | Police | Ambulance
911

Occupational First Aid
(Vancouver Campus)
604-822-4444

UBC Hospital Urgent Care
(8:00 a.m. – 10:00 p.m.)
604-822-7662

Poison Control Centre
604-682-5050

Campus Security
604-822-2222

NON-EMERGENCY

Access & Diversity
604-822-5844

Ambulance (E-Comm)
604-872-5151

AMS Sexual Assault Support Centre
604-827-5180

Building Operations Call Centre
604-822-2173

Employee & Family Assistance Plan
1-800-387-4765

Counselling Services (Students)
604-822-3811

Equity & Inclusion Office
604-822-6353

Fire Department (Fire Prevention)
311

Office of the Ombudsperson for Students
604-822-6149

RCMP – University Detachment
604-224-1322

Safety & Risk Services
604-822-2029

Student Health Services
604-822-7011

SIKH GURDWARAS

Khalsa Diwan Society, New Westminster, BC
604-759-2691

Khalsa Diwan Society, Vancouver
(604) 568-9500, (604) 324-2010

Sri Guru Singh Sabha Gurdwara
604-590-3232

Gurdwara Sahib Brookside
604-502-0602

Gurdwara Kalgidhar Darbar
604-504-5530

BC Khalsa Darbar Society
604-325-2290

Guru Nanak Sikh Gurdwara
604-598-1300

Akali Singh Sikh Society
604-254-3572

PINE LIGHTING

WE CARRY ALL MAJOR BRANDS

YOU WILL SAVE MONEY

Gurpreet Dhillon
gurpreet@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Christine Dear
christine@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Michelle Trafford
michelle@pinelighting.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Jass Sidhu
Jaskaran@pinelighting.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Erin McNab
erin@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

604-591-8895

ਸਾਡਾ ਸਟੋਰ ਹੁਣ ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਯੂਨਿਟ 6878 ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6878 King Gorge Blvd Same Building, Different Unit

6878 King Gorge Blvd. Surrey

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਤੇ ਗੈਲੈਂਟ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ "ਯਹੂਦੀ ਵਿਰੋਧੀ" ਕਿਹਾ ਹੇਗ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੇਤਨਯਾਹੂ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ,ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਯੋਆਵ ਗਲੈਂਟ ਅਤੇ ਹਮਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀਆਬ ਇਬਰਾਹਿਮ ਅਲ-ਮਸਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਅਤੇ ਗੈਲੈਂਟ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹੱਤਿਆ, ਤਸ਼ੱਦਦ ਅਤੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਭੋਜਨ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਈ ਲੋਕ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੇਗ ਸਥਿਤ ਆਈਸੀਸੀ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੈਂਬਰ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਯੋਵ ਗੈਲੈਂਟ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ 8 ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਤੋਂ 20 ਮਈ 2024 ਤੱਕ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਆਈਸੀਸੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਈਸੀਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਆਈਸੀਸੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਆਈਸੀਸੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਰੋਮ ਸੰਧੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।ਇਸ ਵਿਚ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਦੇ 124 ਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਕੀਲ ਜੋਨਾਥਨ ਕੁਤਬ ਨੇ ਅਲ ਜਜ਼ੀਰਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹ ਦੇਸ਼ ਜੋ ਆਈਸੀਸੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ।

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੰਕੇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਸਮੇਤ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਕਈ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਅਤੇ ਗਲੈਂਟ ਨੂੰ ਆਈ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਜਿਵੇਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਅਲਬਾਨੀਆ, ਅੰਡੋਰਾ, ਐਂਟੀਗੁਆ ਅਤੇ ਬਾਰਬੁਡਾ, ਅਰਜਨਟੀਨਾ, ਅਰਮੇਨੀਆ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਆਸਟਰੀਆ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਬਾਰਬਾਡੋਸ, ਬੈਲਜੀਅਮ, ਬੇਲੀਜ਼, ਬੇਨਿਨ, ਬੋਲੀਵੀਆ, ਬੋਸਨੀਆ ਅਤੇ ਹਰਜ਼ੇਗੋਵੀਨਾ, ਬੋਤਸਵਾਨਾ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ, ਬੁਲਗਾਰੀਆ, ਬੁਰਕੀਨਾ ਫਾਸੋ, ਕੈਨੇਡਾ, ਚਿਲੀ, ਕੋਲੰਬੀਆ, ਕੋਮੋਰੋਸ, ਕਾਂਗੋ ਕੁੱਕ ਟਾਪੂ, ਕੋਸਟਾ ਰੀਕਾ, ਕੋਟ ਡੀ ਆਈਵਰ, ਕਰੋਸ਼ੀਆ, ਸਾਈਪ੍ਰਸ, ਚੈੱਕ ਗਣਰਾਜ, ਕਾਂਗੋ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਗਣਰਾਜ, ਡੈਨਮਾਰਕ, ਜਿਬੂਤੀ, ਡੋਮਿਨਿਕਾ ਡੋਮਿਨਿਕਾ ਗਣਰਾਜ, ਈ ਇਕਵਾਡੋਰ, ਅਲ ਸੈਲਵਾਡੋਰ, ਐਸਟੋਨੀਆ ਐੱਫ, ਫਿਜੀ, ਫਿਨਲੈਂਡ, ਫਰਾਂਸ,ਗੈਬੋਨ, ਗਾਂਬੀਆ, ਜਾਰਜੀਆ, ਜਰਮਨੀ, ਘਾਨਾ, ਗ੍ਰੀਸ, ਗ੍ਰੇਨਾਡਾ, ਗੁਆਟੇਮਾਲਾ, ਗੁਆਨਾ, ਹੋਂਡੁਰਸ, ਹੰਗਰੀ, ਆਈਸਲੈਂਡ, ਆਇਰਲੈਂਡ, ਇਟਲੀ, ਜਾਪਾਨ, ਜਾਰਡਨ, ਕੀਨੀਆ, ਕਿਰੀਬਾਤੀ, ਲਾਤਵੀਆ, ਲੈਸੋਥੋ , ਲਾਇਬੇਰੀਆ , ਲੀਚਨਸਟਾਈਨ, ਲਿਥੁਆਨੀਆ, ਲਕਸਮਬਰਗ, ਮੈਡਾਗਾਸਕਰ, ਮਲਾਵੀ, ਮਾਲਦੀਵ, ਮਾਲੀ, ਮਾਲਟਾ, ਮਾਰੀਸ਼ਸ, ਮੈਕਸੀਕੋ, ਮੰਗੋਲੀਆ, ਮੋਂਟੇਨੇਗਰੋ ,ਨਾਮੀਬੀਆ, ਨੌਰੂ, ਨੀਦਰਲੈਂਡ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਨਾਈਜਰ, ਨਾਈਜੀਰੀਆ, ਉੱਤਰੀ ਮੈਸੇਡੋਨੀਆ, ਨਾਰਵੇ, ਫਲਸਤੀਨ, ਪਨਾਮਾ, ਪੈਰਾਗੁਏ, ਪੇਰੂ, ਪੋਲੈਂਡ, ਪੁਰਤਗਾਲ ਵਿਚ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਤੇ ਗੈਲੈਂਟ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਭਾਵ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।ਕਹਿਣ ਤੋਂ।ਭਾਵ ਕਿ ਯੂਰਪ ਦੇ 42 ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ 33 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਅਤੇ ਗੈਲੈਂਟ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

7 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਤੋਂ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 44,056 ਫਲਸਤੀਨੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 104,286 ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਦੁਨੀਆ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਚੁੱਪਚਾਪ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 3,583 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ 15,244 ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਫਿਲਸਤੀਨ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜੰਗੀ ਅਪਰਾਧਾਂ 'ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਯੋਵ ਗੈਲੈਂਟ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ "ਉਮੀਦ ਬਹਾਲ" ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਆਈ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਯਹੂਦੀ ਵਿਰੋਧੀ" ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਆਈਸੀਸੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਬਦਨਾਮ ਡਰੇਫਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ, ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ੍ਰੈਂਚ ਯਹੂਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠੇ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਏਐਨਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀਆਂ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਟੈਕਸਟ ਸੁਨੇਹਿਆਂ, ਫ਼ੋਨ ਕਾਲਾਂ ਅਤੇ ਪਰਚੇ ਰਾਹੀਂ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

'ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮਾਸ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਢਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੁੱਖਮਰੀ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਨੂੰ 700,000 ਟਨ ਭੋਜਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 3,200 ਕੈਲੋਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਉਸਨੇ ਹਮਾਸ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪਲਾਈ ਲੁੱਟਣ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਦੀ 97% ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਪੋਲੀਓ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਈ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਹੇਗ ਵਿਚ ਉਹ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ?

ਉਸਨੇ ਈਰਾਨ, ਸੀਰੀਆ ਅਤੇ ਯਮਨ ਵਿੱਚ ਜੰਗੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈਸੀਸੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਹਮਾਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈਸੀਸੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ।

ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਗ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਫੈਸਲਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕੇਗਾ। ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਧੁਰੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ।ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾ ਯੇਅਰ ਲਿਪਿਡ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦੱਸਿਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਨਵੀਂ ਆਰਕਟਿਕ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਰਾਜਦੂਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ

ਔਟਵਾ : ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਆਰਕਟਿਕ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਨੀਤੀ ਉੱਤਰੀ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੈਤਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਧੀਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਇੱਕ ਆਰਕਟਿਕ ਰਾਜਦੂਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਲਾਸਕਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੁਲੇਟ ਖੋਲ੍ਹੇਗਾ। ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਉੱਤਰੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਅਤੇ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਨੀਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾ ਦਾ ਸੰਰੱਖਣ, ਵਿਵਹਾਰਕ ਕੂਟਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ, ਅਤੇ ਆਰਕਟਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। 37 ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਰੂਸੀ ਫੌਜੀ ਗਤਿਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਦੇ ਆਰਕਟਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਾਧਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਫੋਰਟ ਸਾਗਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਵਾਰਤਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੈਂਸ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਡੈਨਮਾਰਕ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਸਮਝੌਤਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਆਰਕਟਿਕ ਰਾਜਦੂਤ

ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਰਾਜਦੂਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਵੇਗਾ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮੈਲੇਨੀ ਜੋਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਕਟਿਕ ਖੇਤਰ ਹੁਣ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਰੂਸ ਦੀਆਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੰਘਰਸ਼ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ "ਗ੍ਰੇਟ ਸਟੇਟ" ਅਤੇ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ "ਗਵਰਨਰ"

ਔਟਵਾ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ "ਗ੍ਰੇਟ ਸਟੇਟ" ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ "ਗਵਰਨਰ" ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ "ਗਵਰਨਰ" ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਟੈਰਿਫ ਸਬੰਧੀ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਫ਼ਲੋਰਿਡਾ ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਨ ਟ੍ਰੂਡੋ ਨਾਲ ਡਿਨਰ ਦੌਰਾਨ ਟਰੰਪ ਨੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰਿਫ਼ਾਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ 51ਵਾਂ ਸੂਬਾ ਬਣ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ NBC ਨਿਊਜ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਹਲਚਲ ਹੋਈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, "ਗ੍ਰੇਟ ਸਟੇਟ ਔਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਜਸਟਿਨ ਟ੍ਰੂਡੋ ਨਾਲ ਡਿਨਰ ਕਰ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਟੈਰਿਫ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।"

ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਟੈਰਿਫ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਟਰੰਪ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬੀ ਕਦਮਾਂ

ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਦੁਹਰਾਵਾਂਗੇ।" ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸਟੀਆ ਫ੍ਰੀਲੈਂਡ ਨੇ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿੰਨੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਫ੍ਰੀਲੈਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਟਰੰਪ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਓ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸੰਜੀਦਾ ਹਨ।

ਫ੍ਰੀਲੈਂਡ ਨੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤਿਬੱਧ ਹੈ।"

ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਐਵ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨੇਤ੍ਰਿਤਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪੋਲੀਐਵ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨੇਤਾ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇੱਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੈਤਿਕ ਸਥਿਤੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। "ਕੈਨੇਡਾ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਮਾਣਮੱਤਾ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਾਂਗੇ।"

ਸਿਆਸੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜਨਤਕ ਮਜ਼ਾਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਚੀਦਗੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਪਾਰਕ ਸਾਥੀ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਲਗਭਗ 3.6 ਬਿਲੀਅਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਨੋਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਅਗਲੇ ਕੁੱਝ ਹਫਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੰਸਦ ਨੇ 1984 ਦੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਐਲਾਨਣ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਰੱਦ

ਔਟਵਾ : ਨਿਊ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ (ਐਨਡੀਪੀ) ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁਧ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੰਦਰ ਆਰੀਆ ਵਰਗੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲਾਬੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਐੱਨਡੀਪੀ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੁੱਖ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਕਦਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੰਦਰ ਆਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਤੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਸੀ।ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਆਰੀਆ ਭਗਵੇਂ ਫਿਰਕੂਵਾਦ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪਸਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਸਿੱਖ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਖੜਦੇ ਹਨ। ਐਕਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਆਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ, ਸਰੀ-ਨਿਊਟਨ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਮੰਗੀ। ਮਤੇ 'ਤੇ ਨਾਂਹ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਮੈਂ ਹੀ ਸਦਨ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਇਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ।"

ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਕਦਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਬਾਹਰ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਆਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਲਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਪੱਖੀਆਂ ਵਲੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ, ਮੈਨੂੰ ਹਿੰਦੂ-ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਇਸ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਵਾਰ, ਅਸੀਂ ਇੰਨੇ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। "

ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲਾਬੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ 1984 ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਲੇਬਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੋਵਾਂਗਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਨਿਊ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ (ਐਨਡੀਪੀ) ਦੇ ਆਗੂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਕਸਰ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਦਾਰਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਰੂੜ੍ਹੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ "ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ"। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਸਲਵਾਦੀ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀਆਂ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਅੜਿਕਾ ਬਣਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ।ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਲਿਆ ਹੈ।

ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੁੱਖ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਸਦਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ, ਮੈਂ 1984 ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਿਬਰਲ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ

ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਆਗੂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀ ਨੇ ਇਸ ਮੱਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ 40 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬਰਸੀ 'ਤੇ,ਇੱਕ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ 1984 ਦੀ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਗੇ। ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ ਸਰੀ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖੀ ਪਰੇਡ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਰੁਖ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੀ 40ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਘੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਅਗਸਤ ਵਿੱਚ, ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਮਲੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ।

ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 1984 ਇਸ ਭਾਰਤ ਦਾ ਐਸਾ ਕਾਲਾ ਵਰਕਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਕਾਲਖ ਮੱਥ ਦਿੱਤੀ। ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਸ਼ਾਇਦ 'ਜ਼ਾਲਿਮ' ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ,ਮੁਗਲਾਂ ਨੇ ਵੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਜੋ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ 1984 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ, 'ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਗਿਣੇ ਮਿਥੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿ ਹੇਠ। ਇਸ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਟਾਏ ਜਾ ਸਕੇ।ਫਿਰਕੂ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਉਹ ਮਹਾਮਾਰੀ ਵਾਂਗ ਹੋਂਦ ਚਿੱਲੜ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਫੈਲਿਆ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੱਢ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਧੀਆਂ- ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਪਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਹੱਥਪੈਰ ਬੰਨ੍ਹ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਹੱਸ ਹੱਸ ਮੌਤ ਦਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੇਖਿਆ। 'ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ' ਜੋ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋਇਆ ਉਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਸੰਭਵ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਫਿਰਕੂ ਨਫਰਤ ਵਿਚ ਸੜ ਰਹੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਂਸਦ ਆਰੀਆ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦ ਦੇ ਨੈਰੇਟਿਵ ਘੜਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁਧ ਨਫਰਤ ਪਾਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਅਨਿਆਂ ਵਿਰੁਧ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਗੁਨਾਹ ਹੈ

40 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਦਲੀਆਂ, ਚਿਹਰੇ ਬਦਲੇ ਪਰ 1984 ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹਰ 5 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ 'ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਤਸ਼ੱਦਦ' ਕਹਿ ਕੇ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਬੱਸ 'ਨਿੰਦ' ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਰਵਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਾਨਾਵਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੱਕ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ 'ਜਾਂਚ' ਲਈ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਹ 'ਕਾਬਿਲ' ਸੱਤਾ ਧਾਰੀ ਧਿਰਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ 40 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ 'ਸਬੂਤ' ਹੀ ਜੁਟਾ ਨਹੀਂ ਪਾਈਆਂ।

ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਗਵਾ ਚੁੱਕੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ 'ਵਿਚਾਰੇ' ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕ ਅੱਜ ਵੀ ਧੌਣ ਅਕੜਾ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਂਸਦ ਆਰੀਆ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਅੜਿਕੇ ਖੜੇ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਉਡੀਕ ਅੱਜ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ 'ਲੰਮੇ ਹੱਥਾਂ' ਨੂੰ ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮਤੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਜੋ ਵਾਪਰਿਆ, ਉਹ ਨਸਲੀ ਫਿਰਕੂਵਾਦ ਸੀ।

ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਾਰਡਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ $1 ਬਿਲੀਅਨ ਖ਼ਰਚਣ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

ਔਟਵਾ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰਡਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਬੜਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ $1 ਬਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪਲਾਨ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਫੰਡ ਬਾਰਡਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ, ਨਵੇਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਕਲ ਉਪਕਰਣ ਖਰੀਦਣ, ਅਤੇ ਸਰਹੱਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 25% ਟੈਰਿਫ਼ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਡਰੋਨ, ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ, ਅਤੇ ਗਸ਼ਤ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਵੀ ਇਸੇ ਤਹਿਤ 17 ਨਵੇਂ ਡਰੋਨ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ 14 ਹੋਰ ਡਰੋਨ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਜ਼ਾਨਾ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ, ਅਨੀਤਾ ਅਨੰਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵੱਡੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।

ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੇ 25% ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਟੈਰਿਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਅਣਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਮੁਲਕ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਵਧ ਰਹੇ ਸਮੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰਡਰ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਬਾਰਡਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਰਡਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਸੇਫ਼ ਥਰਡ ਕੰਟਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇੱਕ ਚੋਰ-ਮੋਰੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਣ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੈਨੇਡਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਰਕਾਰ ਨਵੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਭਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫਲੈਗਪੋਲਿੰਗ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਨਵੇਂ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਆਪਣੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਣ।

ਫਿਲਹਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਜਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਲੀ ਆਰਥਿਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇਗੀ। ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

Season's Greetings

SABZI MANDI SUPERMARKET
Serving our Community since 2003

KELOWNA LOCATION NOW OPEN!!!
284 Hwy 33 W Kelowna

HOT PRICE — FRESH CILANTRO ਧਨੀਆਂ Bunch 2 for 99¢
HOT PRICE — FRESH FENUGREEK METHI ਮੇਥੀ Bunch 1.99 ea
HOT PRICE — JUMBO EGGPLANT ਵੱਡੇ ਵਤਾਊਂ 99¢ ea
HOT PRICE — EXTRA FANCY RED ONIONS ਲਾਲ ਗੰਢੇ 25lb 17.99 ea

MDH SPICES ਐਮ. ਡੀ. ਐਚ. ਮਸਾਲੇ Select Varieties 1.99 ea
GITS READY TO EAT ਗਿਟਸ ਰੈਡੀ ਟੂ ਈਟ 300g 2 for $6
PUNJABI BY NATURE SUJI RUSK ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਈ ਨੇਚਰ ਸੂਜੀ ਰੱਸਕ 600g 4.99 ea
AAP KI PASAND COOKIES ਆਪ ਕੀ ਪਸੰਦ ਕੁਕੀਆਂ 2.2lb 5.99 ea
NPS #1 ALMONDS ਬਦਾਮ 4.99 /lb

UNBEATABLE DEAL
BRAR'S PANEER ਬਰਾੜ ਪਨੀਰ 375g 4.99 ea

AMBAY CORN FLOUR ਅੰਬੇ ਮੱਕੀ ਦਾ ਆਟਾ 4lb 3.99 ea
MERI CHAI TEA ਮੇਰੀ ਚਾਹ 216's 5.99 ea
BROWN SUGAR ਭੂਰੀ ਖੰਡ 8lb 6.99 ea
ROSHNI BASMATI RICE ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ 8lb 8.99 ea
HEER DURUM FLOUR ਹੀਰ ਦੁਰਮ ਆਟਾ 20lb 12.99 ea
LEHAR GACHAK ਲਹਿਰ ਗੱਚਕ 400g 3.49 ea
FRESH ZUCCHINI ਤੋਰੀ 88¢ /lb
US #1 POTATOES ਆਲੂ 10lb 3.99 ea
BC GALA APPLES ਬੀ.ਸੀ. ਗੈਲਾ ਸੇਬ 88¢ /lb

FRESH OPO ਲੌਕੀ 1.49 /lb
INDIAN KARELA ਦੇਸੀ ਕਰੇਲੇ 2.49 /lb
AMBROSIA APPLES ਐਮਬਰੋਜ਼ਾ ਸੇਬ 99¢ /lb
FRESH BROCCOLI ਬਰੋਕੋਲੀ 1.89 /lb
BC GREEN CABBAGE ਪੱਤ ਗੋਭੀ 69¢ /lb

PROUDLY CANADIAN • PROUDLY PUNJABI!

Western Union
Western Union Money Transfers and Calling Cards available at all locations. 24 hour rate info line: 604-634-2400

ਤਾਜ਼ੇ ਫਲ ਫਰੂਟ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

SALES DATES: Fri. December 13, 2024 - Wed. December 18, 2024

MasterCard VISA American Express Interac
American Express accepted at three locations.

STORES OPEN 7 DAYS A WEEK
Visit one of our great locations so we can serve you today!

NEWTON STORE: #106 - 12568 72nd Ave., Surrey	604-590-2400
NEWTON 80th AVENUE: 13208 80th Ave., Surrey	778-565-7880
NEWTON EXCHANGE: 101-13753 72 Ave., Surrey	604-581-2400
NEWTON EAST: 15299 68th Ave., Surrey	604-598-8006
ABBOTSFORD: 31831 S. Fraser Way, Abbotsford	604-864-9193
KELOWNA: 284 Hwy 33W, Kelowna	778-753-2800
BURNABY: 7565 6th Street, Burnaby	604-553-6603
RICHMOND: 9371 No 5 Rd, Richmond	604-285-2400
NEWTON 64 AVE: 140- 6350 120 st, Surrey	778-565-1266
LANGLEY: #50 – 20150 Langley Bypass, Langley	604-427-3912
ABBOTSFORD: 2777 Gladwin Road, Abbotsford	604-744-2077

SABZI MANDI SUPERMARKET
You can also visit us online at www.sabzimandicanada.com